

Generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky Únie

Tematické oddelenie B: Štrukturálna a kohézna politika

**OTÁZKY, V KTORÝCH PARLAMENT
PRISPEL V OBLASTI ŠTRUKTURÁLNEJ
A KOHÉZNEJ POLITIKY**

SPRÁVA

Obsah:

Táto správa obsahuje informácie o otázkach, v ktorých Európsky parlament pri súčasnej legislatíve zohrával dôležitú úlohu, so začiatkom v roku 2004. Je rozdelená podľa jednotlivých výborov a zastrešuje oblasti dopravy, regionálneho rozvoja, poľnohospodárstva, rybného hospodárstva a kultúry a vzdelávania.

IP/B/COMM/NT/2009_01

03/02/2009

PE 408.967

SK

Túto správu si vyžiadali generálni riaditelia Generálneho riaditeľstva pre vnútorné politiky a Generálneho riaditeľstva pre vonkajšie politiky Európskeho parlamentu.

Tento dokument sa uverejňuje v anglickom jazyku.

Koordinácia: Gonçalo MACEDO

Autori: Jacqueline BROWN (regionálna politika)
 Nils DANKLEFSEN (doprava)
 Jesús IBORRA MARTÍN (rybné hospodárstvo)
 Constanze ITZEL (kultúra)
 Ivana Katsarova (regionálna politika)
 Albert MASSOT MARTI (poľnohospodárstvo)

 Tematické oddelenie štrukturálnej a kohéznej politiky
 Európsky parlament
 E-mail: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Táto správa je k dispozícii na internete na adrese:
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

Rukopis dokončený v januári 2009

Brusel, Európsky parlament, 2009

Stanoviská uvedené v tomto dokumente sú výlučne v zodpovednosti autora a nepredstavujú bezpodmienečne oficiálne stanovisko Európskeho parlamentu.

Reprodukcia a preklad na nekomerčné účely sú povolené v prípade, že je uvedený zdroj a vydavateľ je o tom vopred informovaný a dostane kópiu.

OBSAH

1.	ÚVOD	9
2.	ZHRNUTIE	9
2.1.	Dopravná politika	9
2.2.	Regionálna politika	11
2.3.	Poľnohospodárstvo	13
2.4.	Rybné hospodárstvo	15
2.5.	Kultúra	17
3.	DOPRAVNÁ POLITIKA	21
3.1.	Väčšia transparentnosť leteckého cestovného	21
3.2.	Bezpečnosť na cestách: Lepšia ochrana pre chodcov a cyklistov	21
3.3.	Bezpečnosť na cestách: Dodatočná montáž spätných zrkadiel bez mŕtveho uhla na staršie nákladné automobily	22
3.4.	Cestná doprava: Internalizácia environmentálnych nákladov	23
3.5.	Návrhy Európskeho parlamentu pre právny rámec pre verejnú dopravu	24
3.6.	Letecká doprava: Práva cestujúcich so zníženou pohyblivosťou	24
3.7.	Európsky parlament sa zasadzoval za celoeurópsku „čiernu listinu“ nespoľahlivých leteckých spoločností	25
3.8.	Balík pre prístavy: Zamietnutý druhýkrát	26
3.9.	Železničný balík: Väčšie práva cestujúcich	27
3.10.	Zvýšenie konkurencie na oživenie železníc	28
3.11.	K zosúladeniu noriem pre kvalitu služieb EÚ v oblasti cestovného ruchu	28
3.12.	Európsky parlament podnecuje Radu k prijatiu tretieho balíka pre námornú bezpečnosť	29
4.	REGIONÁLNA POLITIKA	33
4.1.	Úvod: Úloha Výboru pre regionálny rozvoj	33
4.2.	Podpora regionálnej solidarity: Európsky parlament schválil 308 miliárd EUR na regionálny rozvoj	33
4.3.	Financovanie EÚ pre lepšie bývanie	34
4.4.	Solidarita EÚ: Sprístupnenie prostriedkov na boj proti teroristickým činom a ohrozeniu verejného zdravia	34

4.5.	Podpora severoírskeho mierového procesu	35
4.6.	Dobrovoľníctvo posilňuje občanov EÚ	36
4.7.	Námietky poslancov Európskeho parlamentu proti neodôvodnenému premiestňovaniu spoločností	36
4.8.	Podpora spoločností z EÚ v ostrovných regiónoch s nákladmi na palivo a energiu	37
4.9.	Zníženie rozdielov v rozvoji regiónov	37
4.10.	Výbor pre regionálny rozvoj kontroluje regionálne výdavky EÚ	38
4.11.	Budovanie inovačnej schopnosti EÚ	38
4.12.	Ďalšie dokumenty	38
5.	POĽNOHOSPODÁRSTVO	41
5.1.	Prebieha nová SPP: „Kontrola stavu“	41
5.2.	Aká je budúcnosť mladých poľnohospodárov v rámci prebiehajúcej reformy SPP?	42
5.3.	SPP a globálna potravinová bezpečnosť	43
5.4.	Riadenie rizika a krízové riadenie v poľnohospodárstve	43
5.5.	Prírodné katastrofy, požiare, povodne a suchá: Poľnohospodárske aspekty	44
5.6.	Situácia a budúcnosť poľnohospodárstva v horských regiónoch	45
5.7.	Nová stratégia Európskej únie týkajúcej sa zdravia zvierat	45
5.8.	Ochrana a životné podmienky zvierat	46
5.9.	Podpora pestovania plodín určených na nepotravinárske účely	46
5.10.	Biotechnológie: Vyhliadky a úlohy poľnohospodárstva v Európe	47
6.	RYBNÉ HOSPODÁRSTVO	49
6.1.	Krída v rybnom hospodárstve	49
6.2.	Správne opatrenia pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov rybolovu v Stredozemnom mori	53
6.3.	Plány obnovy a riadenia zásob	54
6.4.	Zavádzanie trvalej udržateľnosti do rybného hospodárstva EÚ pomocou maximálneho udržateľného výnosu (MUV)	57
6.5.	Politika zníženia množstva nežiaducich vedľajších úlovkov a odstraňovania odpadu v rámci európskeho rybného hospodárstva	58
6.6.	Nástroje správy založené na právach rybolovu	59

6.7.	Vytvorenie systému Spoločenstva na predchádzanie, obmedzovanie a zabránenie nezákonnému, neohlásenému a neregulovanému rybolovu	60
6.8.	Začatie diskusie o prístupe Spoločenstva k systémom environmentálneho označovania výrobkov rybného hospodárstva	62
6.9.	Ochrana morských ekosystémov na otvorenom mori pred škodlivými vplyvmi spojenými s používaním rybárskych zariadení na lov pri dne	62
6.10.	Predkladanie štatistík o akvakultúre členskými štátmi	63
7.	KULTÚRA, VZDELÁVANIE A ODBORNÁ PRÍPRAVA, MÉDIÁ, JAZYKY, MLÁDEŽ, ŠPORT A KOMUNIKÁCIA	65
7.1.	Kultúra	65
7.1.1.	Pracovné miesta a potenciál rastu v sektore kultúry	65
7.1.2.	Oboznámenie obyvateľov so spoločným dedičstvom Európy	65
7.1.3.	Medzikultúrny dialóg	66
7.2.	Vzdelávanie a odborná príprava	67
7.2.1.	Podpora mobility a európskej spolupráce	67
7.2.2.	Vzdelávanie a konkurencieschopnosť	68
7.3.	Médiá	69
7.3.1.	Reforma európskych pravidiel pre televízie	69
7.3.2.	Zachovanie rôznorodosti európskych médií	70
7.3.3.	Podpora európskej kinematografie	70
7.4.	Jazyky	71
7.4.1.	Podpora viacjazyčnosti a jazykovej rozmanitosti	71
7.4.2.	Európsky parlament stelesňuje viacjazyčnosť	72
7.5.	Mládež	72
7.5.1.	Európsky parlament podporuje aktívnych mladých ľudí	72
7.6.	Šport	73
7.6.1.	Smerom k politike EÚ pre šport: Poslanci Európskeho parlamentu sa zaoberajú televíznymi právami, tréningom hráčov, dopingom a rasizmom	73
7.7.	Európa a jej občania	74
7.7.1.	Komunikácia o Európe s jej občanmi a podpora aktívneho občianstva	74

ZOZNAM SKRATIEK A AKRONÝM

- AGRI** Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
- ALDE** Skupina Aliancie liberálov a demokratov za Európu
- BAS** Asistent núdzového brzdenia
- SPP** Spoločná poľnohospodárska politika
- SPRH** Spoločná politika rybného hospodárstva
- CMO** Spoločná organizácia trhu
- VR** Výbor regiónov
- CULT** Výbor pre kultúru a vzdelávanie
- ECOSOC** Hospodársky a sociálny výbor
- ECTS** Európsky systém prenosu kreditov
- EFRH** Európsky fond pre rybné hospodárstvo
- PPE-DE** Skupina Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a európskych demokratov
- FSEÚ** Fond solidarity Európskej únie
- FAO** Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo
- FPS** Systémy čelnej ochrany
- HDP** Hrubý domáci produkt
- GFCM** Generálna komisia pre rybárstvo v Stredomorí
- GM** Geneticky modifikované
- Verts/ALE** Skupina zelených/Európska slobodná aliancia
- GUE/NGL** Konfederatívna skupina Európskej zjednotenej ľavice - Nordická zelená ľavica
- ICCAT** Medzinárodná komisia pre zachovanie atlantických tuniakov
- IFI** Medzinárodný fond pre Írsko
- IND/DEM** Skupina nezávislosť/demokracia

- NNN** Nezákonný, neohlásený a neregulovaný
- MUV** Maximálny udržateľný výnos
- PECH** Výbor pre rybné hospodárstvo
- PSE** Socialistická skupina
- RBM** Správa založená na právach
- REGI** Výbor pre regionálny rozvoj
- RFO** Regionálna rybárska organizácia
- TAC** Celkový povolený výlov
- TRAN** Výbor pre dopravu a cestovný ruch
- UEN** Skupina Únie za Európu národov
- WTO** Svetová obchodná organizácia

1. ÚVOD

Cieľom tejto správy je poskytnúť všeobecný úvod k otázkam v oblasti štrukturálnej a kohéznej politiky, ktorým Európsky parlament pripisoval v posledných rokoch mimoriadny význam. Konkrétne opisuje to, ako sa Parlament prostredníctvom právomocí, ktoré mal k dispozícii, snažil prispievať od roku 2004 do obdobia písania tohto dokumentu (január 2009) k týmto otázkam v súčasnej legislatíve.

Táto správa je rozdelená do piatich častí, ktoré zodpovedajú súčasným oblastiam právomocí piatich parlamentných výborov (doprava a cestovný ruch, regionálny rozvoj, poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, rybné hospodárstvo a kultúra a vzdelávanie). Týchto päť všeobecných oblastí sa ďalej v texte rozdeľuje na konkrétnejšie témy.

Na žiadosť výborov vypracovalo tematické oddelenie štrukturálnej a kohéznej politiky na tieto témy niekoľko štúdií a správ.

Aby bola správa prehľadná pre čitateľov, každá z piatich hlavných oblastí je krátko uvedená v zhrnutí. Tieto zhrnutia sú ďalej rozvinuté v jednotlivých kapitolách.

2. ZHRNUTIE

2.1. Dopravná politika

Transparentnosť leteckého cestovného

Mnohých spotrebiteľov svojho času pokúšali „lákavé ponuky“ zdanlivo veľmi lacných leteniek, ktoré sa v skutočnosti na konci rezervačného procesu po uplatnení daní a iných poplatkov ukázali byť drahšie. Parlament sa úspešne zasadzoval za lepšiu ochranu spotrebiteľov pred takýmito praktikami tým, že zaistil, aby sa vždy uvádzala konečná cena, ktorá sa zaplatí, ako je to uvedené v nedávnych ustanoveniach EÚ, ktoré vstúpili do platnosti v októbri 2008.

Bezpečnosť na cestách: Lepšia ochrana pre chodcov a cyklistov

Nové nariadenie, odsúhlasené v prvom čítaní, sa zameriava na vyššiu bezpečnosť na cestách prostredníctvom asistentov núdzového brzdenia a bezpečnostných kritérií pre takzvané „ochranné rúrkové rámy“. Parlament, ktorého spravodajcom bol Francesco Ferrari (ALDE, IT), sa úspešne zasadil za ešte rýchlejšie zavedenie nových požiadaviek, než pôvodne navrhovala Komisia.

Bezpečnosť na cestách: Dodatočná montáž spätných zrkadiel bez mŕtveho uhla na staršie nákladné automobily

Európsky parlament dosiahol rýchlejšiu dodatočnú montáž spätných zrkadiel bez mŕtveho uhla na starých nákladných vozidlách, aby sa tak znížil počet smrteľných zranení spôsobených mŕtvym uhlom, v zmysle smernice 2007/38/ES z 11. júla 2007, pre ktorú bol spravodajcom Paolo Costa (ALDE, IT).

Cestná doprava: Internalizácia environmentálnych nákladov

V júli 2008 Európska komisia predložila návrh na riešenie problému environmentálnych nákladov cestnej dopravy vďaka tlaku Parlamentu v rokovaní o „smernici o

euronálepkách“ (smernica 2006/38/ES zo 17. mája 2006). Spravodajkyňou EP bola Corien Wortmann-Koolová (PPE-DE, NL). Tento nový návrh, spolu s príslušným modelom na výpočet externých nákladov, ktorý bola Komisia taktiež povinná predložiť, sa všeobecne považuje za jeden z najdôležitejších dopravných dokumentov EÚ, ktorými sa Parlament bude zaoberať v nasledujúcich rokoch.

Návrhy Európskeho parlamentu pre právny rámec pre verejnú dopravu

Európsky parlament podstatným spôsobom zmenil a doplnil návrh Komisie¹ a zabezpečil flexibilitu na miestnej a regionálnej úrovni z hľadiska organizácie verejnej dopravy. Kládol väčší dôraz na zásadu subsidiarity a slobodu výberu v prospech priameho zadania a vlastného poskytovania dopravných služieb na miestnej úrovni pomocou príslušných orgánov, čím sa zmierňuje požiadavka povinnej verejnej súťaže. Európsky parlament, ktorého spravodajcom bol Erik Meijer (GUE/NGL, NL), tak výrazne ovplyvnil konečné znenie tohto nariadenia.

Letecká doprava: Práva cestujúcich so zníženou pohyblivosťou

Parlament počas legislatívneho postupu úspešne trval na tom, aby sa nevidiaci, osoby so zrakovým postihnutím, nepočujúci, osoby so sluchovým postihnutím a mentálne postihnuté osoby zaradili medzi tie osoby, ktorým je nutné na základe týchto právnych predpisov poskytnúť na letisku pomoc². Európsky parlament stanovil, že leteckí prepravcovia a riadiace orgány letísk musia svojich zamestnancov odborne pripraviť na poskytovanie priamej pomoci osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou. Taktiež rozhodol, že na všetkých letiskách, ktoré ročne prepravujú viac ako 150 000 cestujúcich, sa musia vytvoriť normy pre kvalitu pomoci poskytovanej osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou. Tento návrh je oveľa obsiahlejší než návrh Komisie, ktorý platil iba pre letiská prepravujúce viac ako 2 milióny cestujúcich ročne. Spravodajcom pre tento návrh bol Robert Evans (PSE, UK).

Európsky parlament sa zasadzoval za celoeurópsku čiernu listinu nespoľahlivých leteckých spoločností

Európsky parlament úspešne presadil prístup jednej celoeurópskej „čiernej listiny“ nespoľahlivých leteckých spoločností v zmysle nariadenia 2111/2005 (zo 14. decembra 2005). Návrh Komisie pôvodne plánoval 25 rôznych zoznamov, jeden pre každý členský štát. Vďaka tlaku z Parlamentu, ktorého spravodajkyňou bola Christine De Veyracová (PPE-DE, FR), sa týmto nariadením tiež výrazne posilnili práva cestujúcich v oblasti informácií a náhrad.

Balík pre prístavy: Zamietnutý druhýkrát

Európsky parlament druhýkrát zamietol návrh Komisie o prístupe trhu k prístavným službám. Jednoznačná väčšina sa nazdávala, že tento návrh je kontraproduktívny a bude viesť k neistej budúcnosti prístavov v EÚ. Tento návrh bol kritizovaný nielen pre svoj obsah, ale aj preto, lebo Komisia predložila viac-menej rovnaký návrh ako ten, ktorý bol zamietnutý v roku 2003. Nezávisle od obsahu Parlament týmto zamietnutím tiež zdôraznil svoju rozhodujúcu úlohu ako spoluzákonodarca.

Železničný balík: Väčšie práva cestujúcich

¹ Nariadenie (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007.

² Nariadenie 1107/2006 z 5. júla 2006.

Nariadenie o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej doprave malo pôvodne platiť iba pre cestujúcich na medzinárodných cestách³. Európsky parlament, ktorého spravodajcom bol Dirk Sterckx (ALDE, BE), sa úspešne zasadzoval za rozšírenie rozsahu smernice, aby aj cestujúci na vnútroštátnych cestách mali právo na kompenzácie. Európsky parlament okrem toho dosiahol zlepšenia v oblasti nediskriminačných pravidiel prístupu pre osoby so zníženou pohyblivosťou, ktoré budú spoločnosti povinné zaviesť.

Zvýšenie konkurencie na oživenie železníc

Podobne ako pri prvom a druhom železničnom balíku, na základe ktorých sa od 1. januára 2007 úplne otvoril trh s nákladnou dopravou vrátane kabotáže, sa Európsky parlament zasadzoval v treťom železničnom balíku za zvýšenie konkurencie medzi železnicami, pričom tento raz sa zamerlal na osobnú dopravu⁴. Spravodajcom bol Georg Jarzembowski (PPE-DE). Počas legislatívnych postupov pre všetky tri železničné balíky sa Parlament úspešne zasadzoval za rýchlejšie otvorenie trhov so železničnou dopravou, než pôvodne plánovala Rada.

K zosúladeniu noriem pre kvalitu služieb EÚ v oblasti cestovného ruchu

V tejto nelegislatívnej správe Parlament predložil jasné a konkrétne návrhy na dôsledný a ucelený politický prístup k cestovnému ruchu na úrovni EÚ. Tieto návrhy sa zaoberajú najmä celoeurópskou klasifikáciou turistického ubytovania a známkou kvality EÚ pre cestovný ruch v prospech turistov, ktorí cestujú v Európe. Spravodajcom bol Paolo Costa (ALDE, IT).

2.2. Regionálna politika

Podpora regionálnej solidarity: Európsky parlament schválil 308 miliárd EUR na regionálny rozvoj

V júli 2006 Európsky parlament udelil svoj súhlas balíku štrukturálnych fondov 2007 - 2013, dohodnutému po rokovaní, ktoré boli často búrlivé. Štrukturálne fondy predstavujú viac ako jednu tretinu rozpočtu EÚ na toto obdobie. Finančné prostriedky sú k dispozícii vo všetkých 27 členských štátoch. Európsky parlament má právomoc prijať alebo zamietnuť všeobecné predpisy pre štrukturálne fondy a úspešne zabezpečil zmeny týkajúce sa životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja, zlepšil prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím a posilnil postupy konzultovania na miestnej úrovni, ktoré zabezpečia čo najširšiu účasť na diskusiách o regionálnom rozvoji.

Financovanie EÚ pre lepšie bývanie

Slušné a cenovo dostupné bývanie pre občanov EÚ podporil Európsky fond regionálneho rozvoja, ktorý umožňuje novým členským štátom žiadať o podporu EÚ na niektoré projekty obnovy bývania. Táto podpora má ľuďom pomôcť šetriť energiu vo svojich domácnostiach tým, že zníži účty za spotrebu energie a taktiež ochráni životné prostredie. V máji 2007 Európsky parlament intenzívne hlasoval v prospech návrhov, ktoré rozširovali túto možnosť aj na staršie členské štáty od roku 2009. Európsky parlament zakladal svoje hlasovanie na tom, že občania EÚ vo všetkých členských štátoch súrne potrebujú mať prístup k primeranému bývaniu v mestských oblastiach, z ktorých mnohým v súčasnosti hrozí fyzické poškodenie a dôsledky sociálneho vylúčenia.

³ Nariadenie (ES) č. 1371/2007 z 23. októbra 2007.

⁴ Pokiaľ ide o smernicu 2007/58/ES z 23. októbra 2007.

Solidarita EÚ: Prostriedky na boj proti teroristickým činom a ohrozeniu verejného zdravia

Fond solidarity môže členskými štátmi EÚ poskytnúť až 1 miliardu EUR ročne a pomôcť im reagovať na prípady stavov veľkej núdze. Počas tohto parlamentného obdobia sa prijali uznesenia na zvýšenie rozsahu a flexibility tohto fondu, najmä vzhľadom na dôsledky terorizmu, veľkých kríz v oblasti verejného zdravia a priemyselných katastrof, ako aj dôsledky lesných požiarov, záplav a zemetrasení. Zámerom je nedovoliť tým, ktorí sú zodpovední za katastrofy spôsobené človekom, zbaviť sa svojej zodpovednosti („znečisťovateľ platí“), ale umožniť rýchlu humanitárnu reakciu.

Podpora severoírskeho mierového procesu

Súčasný Európsky parlament dôsledne podporoval Severné Írsko v procese dosahovania mieru a zmierenia. V roku 2008 Parlament hlasoval za správu severoírskych poslankyne Európskeho parlamentu Bairbre de Brúnovej (GUE/NGL, UK), v ktorej podporil pozitívne výsledky a osvedčené postupy, ktoré sa doteraz dosiahli v programoch PEACE. Poslanci Európskeho parlamentu v súčasnosti uvažujú, ako práca programov PEACE môže pomôcť ostatným regiónom, ktoré žijú v konflikte, či už v EÚ alebo mimo nej. Európsky parlament v roku 2006 schválil aj pokračovanie európskej podpory 15 miliónov EUR ročne pre Medzinárodný fond pre Írsko (IFI), kým neskončí svoju činnosť v roku 2010.

Dobrovoľníctvo posilňuje občanov EÚ

Európsky parlament nedávno prijal správu, podľa ktorej je dobrovoľníctvo dobré pre občana, komunitu, regionálny hospodársky rozvoj a pre národné hospodárstvo. Výskumom sa zistilo, že viac ako 100 miliónov obyvateľov EÚ vykonáva dobrovoľnícku prácu. Dobrovoľníci pomáhajú nielen pri vykonávaní programov financovaných z EÚ, ako napríklad INTERREG a severoírskeho programu PEACE, ale odhaduje sa, že v niektorých štátoch dobrovoľníctvo významne prispieva k hrubému domácomu produktu. Úsilie EÚ podporovať „sociálny kapitál“ Európy by EÚ pomohol vytvoriť priame väzby medzi EÚ, jej občanmi a komunitami. Správa vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvážili zavedenie oslobodenia charitatívnych organizácií od DPH.

Námietky poslancov Európskeho parlamentu proti neodôvodnenému premiestňovaniu spoločností

Poslanci Európskeho parlamentu prijali v marci 2006 správu, ktorá vyzýva Európsku komisiu, aby zaviedla sankcie voči spoločnostiam, ktoré neodôvodnene premiestňujú svoje prevádzky. Vztahuje sa to na tie spoločnosti, ktoré sa po prijatí podpory na podnikanie z EÚ, ktorú dostanú ako súčasť celkového balíka regionálnej pomoci, premiestnia do 7 rokov od prijatia tejto podpory. Hlavnou námietkou Európskeho parlamentu voči tomuto postupu je hrozba straty pracovných miest v regiónoch, ktoré už sú silno zasiahnuté hospodárskym poklesom - presne ten typ regiónov, ktorým by sa svojimi pravidlami mala EÚ snažiť pomáhať. Poslanci Európskeho parlamentu podporili výzvu, aby Komisia požadovala vrátenie regionálnej štátnej pomoci poskytnutej ktorejkoľvek spoločnosti, ktorá sa následne rozhodne predčasne presťahovať.

Podpora spoločností z EÚ v ostrovných regiónoch nákladmi na palivo a energiu

Začiatkom roka 2007 prijal Európsky parlament iniciatívnu správu, ktorá žiadala Európsku komisiu, aby preskúmala, či sa dá poskytnúť štátna pomoc ostrovným regiónom EÚ, v ktorých môžu náklady na palivo a energiu nepriaznivo ovplyvniť konkurencieschopnosť miestneho priemyslu. Pri určovaní zaťaženia ostrovných regiónov spôsobeného meniacimi sa cenami palív Európsky parlament zdôrazňoval reťazový vplyv cien palív na náklady na

dopravu materiálov medzi ostrovmi a pevninou EÚ. Taktiež sa odporúčalo vytvorenie špeciálneho ostrovného správneho celku EÚ v rámci Generálneho riaditeľstva REGIO.

Zníženie rozdielov v rozvoji regiónov

Správa, ktorú schválil Európsky parlament v lete 2007, vyzývala na rálne opatrenia na zmiernenie najnaliehavejších nedostatkov v rozvoji najchudobnejších regiónov EÚ. Európsky parlament sa domnieva, že rovnako ako podpora rozvážnych investícií do infraštruktúry informačných technológií a vzdelávania v ich používaní, je budovanie kapacity administrátorov „absorbovať“ podporu EÚ v nových členských štátoch kľúčovým prvkom v tejto snahe. Európsky parlament podporuje verejno-súkromné partnerstvá ako spôsob zapojenia súkromného kapitálu do projektov.

Výbor pre regionálny rozvoj kontroluje regionálne výdavky EÚ

V januári 2008 získal výbor REGI údaje od Danuty Huberovej, európskej komisárky pre regionálnu politiku. Poslanci Výboru pre regionálny rozvoj chceli po vyjadreniach nespokojnosti poslancov EP z Výboru pre kontrolu rozpočtu, ktoré sa týkali riadenia štrukturálnych fondov v niektorých krajinách a regiónoch, vypočuť komisárku kvôli obave zo „straty“ prostriedkov štrukturálnych fondov z rozpočtu EÚ. Táto aktivita nasledovala po výroku Dvora audítorov, ktorý obvinil Komisiu z nesprávnej finančnej úhrady. Podľa komisárky existovalo v desiatich členských štátoch riziko chýb alebo nedostatkov vo výdavkoch a komisárka uistila poslancov z výboru REGI, že jej úradníci monitorujú akčné plány každého z daných členských štátov.

Budovanie inovačnej schopnosti EÚ

Rozvoj inovačnej schopnosti EÚ bol predmetom iniciatívnej správy, ktorú prijal Európsky parlament v máji 2007. Medzi odporúčaniami v správe boli zásady nízkonákladového alebo bezplatného prístupu k širokopásmovému pripojeniu a podpory cezhraničnej spolupráce medzi regionálnymi akademickými a obchodnými zúčastnenými stranami. Ďalším prostriedkom na podporu lepšej medziodvetvovej spolupráce je podpora rozvoja výskumných a obchodných „skupín“. Parlament vyzýval Komisiu a členské štáty, aby pre všetkých občanov EÚ zabezpečili rovnaký prístup k vzdelaniu na všetkých úrovniach. Parlament podporoval lepší prístup k práci založenej na informáciách. Mali by sa vytvoriť vhodné finančné mechanizmy a mechanizmy riadenia rizík, ktoré by sa prípadne využívali spolu s existujúcimi nástrojmi Európskej investičnej banky/Európskeho investičného fondu, napríklad JASPERS, JEREMIE a JESSICA.

2.3. Poľnohospodárstvo

Prebieha nová SPP: Kontrola stavu

Parlament považuje zrušenie všetkých foriem regulácie poľnohospodárskych trhov za politicky neprijateľné, pretože v súčasnej situácii sú európske a celosvetové rezervy na dramaticky nízkych úrovniach. To má negatívne dôsledky na kúpnu silu spotrebiteľov a príjmy poľnohospodárov a zároveň podnecuje špekulácie. Vzhľadom na predpokladaný nárast hrozieb pre životné prostredie a značné kolísanie cien je Parlament presvedčený o nesmiernej dôležitosti predchádzania ďalším rizikám. Poslanci sa tiež domnievajú, že priame platby budú v budúcnosti naďalej potrebné ako záruka základných príjmov nielen v prípade zlyhania trhu, ale aj zabezpečenia verejného tovaru poľnohospodármi a ako kompenzácia za vysoké štandardy EÚ v oblasti životného prostredia, potravinovej bezpečnosti, životných podmienok zvierat a za vysoké sociálne štandardy.

Aká je budúcnosť mladých poľnohospodárov?

V budúcnosti sa musí SPP snažiť odstrániť prekážky, ktorým v súčasnosti čelia mladí ľudia, ktorí sa chcú začať venovať poľnohospodárstvu, tým, že jednou z jej priorit bude generačná výmena. Európsky parlament upozorňuje na pretrvávajúce ťažkosti, ktoré vyplývajú z vysokých nákladov na prípravu (vrátane predaja pozemkov a cien za prenájom) a potreby neustále investovať do hmotného kapitálu a ľudského potenciálu na účely zdokonaľovania techniky a logistiky.

SPP a globálna potravinová bezpečnosť

Reálne ceny za potraviny v Európe aj v celosvetovom meradle klesali už tridsať rokov. Tento trend sa v posledných mesiacoch obrátil z dôvodu náhleho a prudkého zvýšenia svetových cien poľnohospodárskych komodít. Tieto pohyby sú výsledkom zložitej kombinácie štrukturálnych, ako aj skôr prechodných faktorov. Na úrovni EÚ musia politické iniciatívy prebiehať v troch vzájomne sa dopĺňujúcich smeroch činností: opatrenia na krátkodobé a strednodobé zmiernenie vplyvu potravinového cenového šoku, opatrenia s cieľom prispieť ku globálnemu úsiliu o riešenie vplyvu nárastu cien na chudobné skupiny obyvateľov a v neposlednom rade opatrenia na dlhodobejšie zlepšenie zásobovania poľnohospodárskymi výrobkami a na zaistenie potravinovej bezpečnosti. V SPP by sa mohli vykonať výslovné úpravy, ktoré by priamo reagovali na výnimočne vysoké úrovne cien.

Riadenie rizika a krízové riadenie v poľnohospodárstve

Parlament je presvedčený, že prioritou riadenia rizika v poľnohospodárstve by malo byť slúžiť všeobecnému záujmu, zaručiť dodávku zdravých potravín a poľnohospodárskych surovín pre obyvateľstvo a ochraňovať životné prostredie pred poškodením. Parlament sa nazdával, že tri možnosti riadenia rizika a krízového riadenia, ktoré zvažuje Komisia (poistenie, spoločné fondy a záruky základného príjmu), v skutočnosti nie sú preventívne opatrenia na zníženie rizík, ale modely financovania na zabezpečenie kompenzácií v prípade škôd.

Prírodné katastrofy, požiare, povodne a suchá

Parlament je presvedčený, že politika rozvoja vidieka by mohla zohrávať užitočnú úlohu pri predchádzaní prírodným katastrofám. Zdôrazňuje, že drastické zníženie prostriedkov na rozvoj vidieka brzdilo vypracovanie akčných plánov na predchádzanie škodám spôsobeným prírodnými katastrofami. Odporúča však, aby národné a regionálne plány rozvoja vidieka stanovovali za prioritu opatrenia zamerané na príčiny katastrof (*okrem iného* boj proti erózii, opätovné zalesňovanie vhodnými druhmi, zachovanie priesekov, vodohospodárske projekty, údržba lesov a agro-environmentálne opatrenia na šetrenie vody). Parlament tiež vyzýva Komisiu, aby zabezpečila podporu opatrení zameraných na zníženie horľavosti lesov, napríklad podporovaním ziskovosti lesov a ich trvalo udržateľného riadenia a využívaním zvyškovej lesnej biomasy ako obnoviteľnej energie.

Situácia a budúcnosť poľnohospodárstva v horských regiónoch

Približne 19 % obyvateľov EÚ žije a pracuje v horských oblastiach. Hory možno považovať za multifunkčné prostredie. Ako také sú horské oblasti charakteristické množstvom prírodných vlastností: strmé svahy, poveternostné podmienky, erózia, výškové rozdiely, vysoká nadmorská výška atď. V súčasnosti existuje pre európske horské oblasti toľko rôznych právnych rámcov, koľko je v nej členských štátov. Potrebný je rozumný rámec, ktorý bude kombináciou predpisov a asistencie a ktorý najlepším možným spôsobom pomôže horským regiónom Európy v ich snahe dosiahnuť trvalo udržateľnú konkurencieschopnosť s výhľadom do budúcnosti.

Nová stratégia Európskej únie týkajúcej sa zdravia zvierat

Parlament upozorňuje na to, že spoločná politika týkajúca sa zdravia zvierat je jednou z najviac integrovaných politík EÚ a väčšiu časť z jej financovania by mal zabezpečovať rozpočet Spoločenstva, čo by nemalo vylučovať finančnú zodpovednosť členských štátov a poľnohospodárov. Poslanci kritizovali Komisiu za to, že sa nezmienila o požiadavkách na financovanie svojej politiky.

Ochrana a životné podmienky zvierat

Európsky parlament podporuje prísnejšie pravidlá pre životné podmienky zvierat v EÚ. Preto vyzýval Komisiu, aby predložila plány pre označovanie ochrany zvierat a posilnenie ochrany zvierat vo Svetovej obchodnej organizácii (WTO). Poslanci Európskeho parlamentu taktiež podporujú zákaz dovozu tuleňov a „produktov krutosti“ do EÚ.

Podpora plodín na nepotravinárske účely

Európsky parlament vyzýval Komisiu, aby vytvorila stratégiu a akčný plán na podporu zdrojov obnoviteľnej energie, a tak prispela k zaisteniu bezpečnosti dodávok potravín a zlepšeniu energetickej efektívnosti v EÚ. Parlament vyzýva Komisiu, aby podporovala výrobu špeciálnych chemikálií z poľnohospodárskych surovín, aby sa zvýšili príjmy fariem a na trh sa dodávali ekologické a zdravé produkty namiesto biologicky nerozložiteľných chemických výrobkov. Parlament tiež zdôrazňuje potenciál, ktorý predstavujú poľnohospodárske zvyšky a odpad pre výrobu tepla, chladenie a výrobu elektrickej energie s využitím metód, ktoré sú ekonomicky efektívne a ekologické.

Biotechnológie: Vyhlídky a úlohy poľnohospodárstva v Európe

Európsky parlament vyzýval Komisiu a Radu na väčšiu aktivitu, staval sa však obozretne ku geneticky modifikovaným (GM) plodinám a bol za jasnejší právny rámec v tejto oblasti. Pokiaľ ide o legislatívny rámec, Európsky parlament vyjadruje podporu súčasnému opatrnému prístupu k schvaľovaniu nových biotechnologických výrobkov.

2.4. Rybné hospodárstvo

Kríza v rybnom hospodárstve

Od začiatku 6. volebného obdobia sa Európsky parlament zaoberal hospodárskou krízou rybného hospodárstva v štyroch správach („reforma systému finančnej pomoci rybárom“, „pobrežný rybolov“, „zlepšenie hospodárskej situácie v odvetví rybolovu“ a „vykonávanie spoločnej organizácie trhu“) a jednom uznesení o „kríze rybného hospodárstva z dôvodu stúpajúcich cien palív“.

Správne opatrenia pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov rybolovu v Stredozemnom mori

Na konci 5. volebného obdobia Parlament toto kľúčové nariadenie zablokoval. Kompromis medzi Parlamentom a Komisiou sa snažil čo najskôr obnoviť uspokojivú situáciu zdrojov. Väčšina pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov prijatých Parlamentom sa vzťahovala na lov tuniakov a minimálne veľkosti úlovkov spolu s povolenými rybárskymi zariadeniami a ich vlastnosťami.

Plány obnovy a riadenia zásob

Plány riadenia/obnovy zásob sú najdôležitejším prvkom politiky zachovania zdrojov. Parlament v tejto otázke prijal niekoľko správ.

Realizácia trvalej udržateľnosti v rybnom hospodárstve EÚ pomocou maximálneho udržateľného výnosu

Európsky parlament varoval, že podľa veľkej väčšiny vedcov tradičný maximálny udržateľný výnos (model MUV) nahradili nové moderné prístupy, ktoré berú do úvahy systém vo svojej celistvosti, a varoval pred ťažkosťami pri uplatňovaní modelu MUV na lov viacerých druhov rýb. Odsúdil absenciu akejkoľvek analýzy vývoja a iných prístupov okrem koncepcie MUV, rovnako ako nedostatočné riešenia, ktoré ponúka oznámenie Komisie, ako aj absenciu hĺbkového hodnotenia vplyvu uplatnenia modelu MUV. Európsky parlament vyzval Komisiu, aby navrhla systém prístupu k zdrojom s dôrazom na trvalú udržateľnosť, obmedzenie odstraňovania odpadu, zjednodušenie technických opatrení, odstránenie diskriminácie a prílišnej konkurencie pre zásoby, zavedenie flexibility a zvýšenie konkurencieschopnosti tohto odvetvia. Európsky parlament tiež zdôrazňoval, že akákoľvek zmena systému riadenia musí nevyhnutne zahŕňať mechanizmy odškodnenia, založené na posúdení sociálnych a hospodárskych dôsledkov návrhu.

Politika zníženia množstva nežiaducich vedľajších úlovkov a odstraňovania odpadu v rámci európskeho rybného hospodárstva

Európsky parlament poukázal na to, že systém celkových povolených výlovov (TAC) je jednou z hlavných príčin odstraňovania odpadu a musia sa prijať opatrenia na predchádzanie povinnému odstraňovaniu nevyhnutne ulovených druhov legálnej veľkosti z dôvodu absencie kvót pre tieto druhy. Do TAC by sa mali zakomponovať kvóty vedľajších úlovkov a všetky vykládky vedľajších úlovkov by sa mali započítavať do pridelených kvót. Ak rybárska spoločnosť prekročí svoju kvótu na vedľajšie úlovky, bude riskovať zrušenie, podobne ako nadmerné množstvo mláďat by znamenalo okamžité zrušenie. Táto kvóta by sa potom mala postupne znižovať, aby sa vytvorili ďalšie stimuly pre zlepšovanie selektivity zariadení.

Nástroje správy založené na právach rybolovu

Európsky parlament vyzýval Komisiu, aby preštudovala systémy správy založenej na právach (SZP), ktoré sa v súčasnosti používajú v rámci členských štátov, a zhodnotila efektívnosť existujúcich systémov správy pri dosahovaní cieľov spoločnej politiky rybného hospodárstva (SPRH).

Vytvorenie systému Spoločenstva na predchádzanie, obmedzovanie a zabránenie nezákonnému, neohlásenému a neregulovanému (NNN) rybolovu

Európsky parlament zdôrazňoval potrebu vytvoriť zoznam plavidiel vykonávajúcich NNN rybolov, systému štátnej kontroly prístavov, ktorý zabráni prístupu NNN plavidiel z tretích krajín, zákaz dovozu NNN rýb požadovaním osvedčenia od vlajkového štátu, že ryby sú legálne, potrebu vytvorenia varovného systému Spoločenstva, keď sa odhalia NNN ryby, a zákaz dovážania rýb z krajín, o ktorých sa zistí, že nespôlupracujú so systémom EÚ.

Začatie diskusie o prístupe Spoločenstva k systémom environmentálneho označovania výrobkov rybného hospodárstva

Európsky parlament vyzval Komisiu, aby vypracovala oznámenie, v ktorom spresní minimálne požiadavky a usmernenia pre systém Spoločenstva pre environmentálne označovanie výrobkov rybného hospodárstva. Zdôrazňoval, že Komisia by mala podporiť

system environmentálneho označovania vytvorením pravidiel pre jeho činnosť a zaručením nezávislosti akreditačných a certifikačných orgánov, ako aj dôveryhodnosti vlastností, ktoré vyplývajú z tejto značky.

Ochrana morských ekosystémov na otvorenom mori pred škodlivým vplyvom spojeným s používaním rybárskych zariadení na lov pri dne

Európsky parlament zdôraznil potrebu zohľadňovať medzinárodné usmernenia pre riadenie hlbokomorského rybolovu na otvorenom mori, ktoré prijala Organizácia OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) a uviedol, že k špeciálnym povoleniam na rybolov sa musí pripojiť podrobný plán rybolovu.

Predkladanie štatistík o akvakultúre členskými štátmi

V rámci postupu spolurozhodovania Európsky parlament poukázal na potrebu podrobných informácií na účely primeraného monitorovania a správy liahní a odchovni vzhľadom na ich stúpajúci význam pre činnosti v oblasti akvakultúry. Pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sú zamerané na zlepšenie jednoznačnosti a súdržnosti a stanovenie informácií pre Parlament a Radu o uplatňovaní tohto nariadenia a stanovenie ich pravidelnej aktualizácie.

2.5. Kultúra

Pracovné miesta a potenciál rastu v sektore kultúry

Európsky parlament pripisuje veľký význam cezhraničnej mobilite. V správe o stave sociálneho zabezpečenia z roku 2006 Parlament zdôrazňoval potrebu regulačného rámca, ktorý umožní cestujúcim umelcom riešiť problémy daní a sociálneho zabezpečenia. Rada následne súhlasila s pracovným plánom pre kultúru vrátane cieľa zlepšenia regulačných podmienok pre cestujúcich umelcov.

Oboznamovanie obyvateľov so spoločným dedičstvom Európy

Európsky parlament má v úmysle posilňovať vedomosti o našom spoločnom európskom dedičstve. Ochrana tohto dedičstva je jedným z jeho záujmov. Vo svojej správe o Európskej stratégii pre kultúru vyzýva Komisiu, aby navrhla konkrétne programy na zachovanie kultúrneho dedičstva Európy. Ochrana dedičstva Európy bola tiež stredobodom pozornosti správy z roku 2005 o zbierke a zachovaní kinematografického dedičstva a správy z roku 2006 o európskom kultúrnom a architektonickom dedičstve na miestnej úrovni. Spoločné európske dedičstvo je tiež stredobodom veľmi úspešnej iniciatívy Európske hlavné mesto kultúry.

Medzikultúrny dialóg

Čoraz rozličnejšie spoločnosti a proces globalizácie spája ľudí z rôznych kultúrnych prostredí a s rôznymi názormi. Mierové spolunažívanie je založené na vzájomnom porozumení a rešpektovaní rozličných pohľadov. To sa dá posilňovať otvorenou a úctivou výmenou názorov. Takáto výmena názorov je jedným z hlavných cieľov medzikultúrneho dialógu.

Európsky parlament si stanovil podporu medzikultúrneho dialógu za jednu zo svojich priorít. Medzikultúrny dialóg sa stal súčasťou vonkajších vzťahov Parlamentu. Parlament tiež v kontexte európskeho roka medzikultúrneho dialógu 2008 zorganizoval a hostil niekoľko podujatí, okrem iného vrátane stretnutí na vysokej úrovni s náboženskými vodcami, diskusií a konferencií, arabského a afrického týždňa a medzikultúrneho filmového festivalu.

Posilňovanie mobility zvyšovaním grantov programu Erasmus

Jedným z najúspešnejších programov EÚ je Erasmus, program na výmenu študentov. V roku 2002 sa dosiahol cieľ „milión študentov programu Erasmus“. Doteraz sa do tohto študentského výmenného programu zapojilo viac ako 1,5 milióna študentov. V súčasnosti sa na tomto programe zúčastňuje 31 krajín a zapája sa doň deväť z desiatich vysokoškolských inštitúcií EÚ. V roku 2006 sa poslancom Európskeho parlamentu podarilo zvýšiť mesačný grant na Erasmus prostredníctvom rokovania s Radou. Od 1. januára 2007 sa grant zvýšil na 200 EUR mesačne, čo oproti predchádzajúcemu programu predstavuje nárast 50 EUR mesačne.

Vzdelávanie a konkurencieschopnosť

Parlament považuje vzdelávanie za najlepší spôsob, ako zabezpečiť konkurencieschopnosť EÚ. S cieľom dosiahnuť lisabonský cieľ vytvoriť z Európy konkurencieschopnú ekonomiku založenú na poznatkoch Parlament v uznesení z roku 2005 na tému vzdelávania ako základného kameňa lisabonského procesu vyzval členské štáty, aby zvýšili investície do vzdelávania, aby určili dôslednejšiu vnútroštátnu politiku pre vzdelávanie, podporovali vedecko-technický výskum a rozvíjali integrovanú stratégiu pre celoživotné vzdelávanie, ktorá podporí sociálnu integráciu.

Reforma európskych pravidiel pre televízie

Práve Európsky parlament ako prvý identifikoval potrebu modernizovať existujúce právne predpisy pre európsky audiovizuálny sektor z dôvodu najnovšieho technologického pokroku. Nová smernica o audiovizuálnych mediálnych službách sa teraz vzťahuje aj na nelineárne služby. Prostredníctvom rokovacieho procesu Parlament zastával dôležitú úlohu pri zvyšovaní alebo aspoň zachovaní kvalitatívnych a kvantitatívnych obmedzení reklamy (napr. horný limit pre reklamy je naďalej 12 minút na hodinu) a umiestňovaní produktov, podpore úplného prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím a účinným zlepšením ochrany mladistvých vďaka vytvoreniu kódexov správania (napr. pokiaľ ide o reklamu na „nezdravé“ potraviny v detských programoch).

Zachovanie rôznorodosti európskych médií

Európsky parlament je presvedčený, že pluralita systému médií je pre demokraciu v Európe nevyhnutná. V uznesení o pluralite médií, odhlasovanom v septembri 2008, poslanci vyzývajú Komisiu a členské štáty, aby zachovali pluralitu médií a zabezpečili prístup všetkých občanov EÚ k bezplatným a rôznorodým médiám vo všetkých členských štátoch a v prípade potreby odporúčali zlepšenia.

V rovnakom duchu Parlament v správe prijatej tiež v septembri 2008 vyzval na väčšiu pozornosť pre „komunitné médiá“, to znamená médiá, ktoré spravujú najmä dobrovoľníci bez nároku na zisk. Väčšinou ich riadia miestne komunity a môžu tiež pomôcť pri lepšom informovaní o práci EÚ.

Podpora európskej kinematografie

Na účely podpory šírenia európskych filmov Európsky parlament v roku 2007 pripravil filmové ocenenie s názvom LUX. Touto výročnou cenou sa odmeňuje film, ktorý sa venuje súčasným sociálnym otázkam alebo vyzdvihuje európsku kultúru. Cenou je vytvorenie 23 kópií víťazného filmu s titulkami vo všetkých jazykoch spoločenstva a verzie pre osoby so sluchovým postihnutím. Prvým víťazom sa stal nemecko-turecký režisér Fatih Akin so svojím filmom „Na druhej strane“ (*Auf der anderen Seite*).

V roku 2006 Európsky parlament a Rada dosiahli dohodu o programe „MEDIA 2007“, ktorý uľahčuje prístup filmových tvorcov k financovaniu a pomáha zvýšiť cirkuláciu európskych

audiovizuálnych diel na celom svete. Úspech tohto programu bol zjavný na tohtoročnom filmovom festivale v Cannes, na ktorom dostali ocenenia štyri filmy financované z programu MEDIA.

Európsky parlament podporuje a stelesňuje viacjazyčnosť

Činnosť Európskeho parlamentu, pokiaľ ide o viacjazyčnosť, je jedinečná: táto inštitúcia pracuje vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie. Každý občan EÚ má právo predkladať požiadavky alebo petície Európskemu parlamentu v úradnom jazyku svojej krajiny a dostať v tomto jazyku odpoveď. Okrem toho má každý poslanec Európskeho parlamentu právo rozprávať a počúvať vo svojom úradnom jazyku. Rozšírením v roku 2004 a 2007 sa počet úradných jazykov inštitúcií EÚ viac ako zdvojnásobil na 23. Táto skutočnosť predstavovala obrovskú výzvu v oblasti riadenia a organizácie tlmočnických a prekladateľských služieb.

Európsky parlament podporuje aktívnych mladých ľudí

V apríli 2008 organizátori ceny Charlemagne a Európskeho parlamentu spoločne vytvorili nové ocenenie Európska mládežnícka cena Charlemagne, ktoré uznáva prínos mladých ľudí k procesu európskej integrácie. Ocenenie poskytuje prostriedky vo výške 2 000 - 5 000 EUR na existujúce projekty, ktoré posilňujú spoločný pocit európskej identity a spolupráce. Prvú mládežnícku cenu Charlemagne udelili mládežníckemu projektu s názvom „Študenti bez hraníc“ počas večera 29. apríla v Aachene. Každý rok sa viac ako sto študentov z Rumunska, Slovenska, Maďarska, Ukrajiny a iných krajín stretáva na seminároch zameraných na vedenie, kde sa venujú európskym otázkam. Druhá a tretia cena išla do Spojeného kráľovstva a Grécka.

Poslanci Európskeho parlamentu sa zaoberajú televíznymi právami, tréningom hráčov, dopingom a rasizmom

Návrhy Európskeho parlamentu v správe o bielej knihe Komisie o športe, ktorú prijala veľká väčšina poslancov v máji 2008, sa zaoberajú prísnejšími pravidlami pre doping, zrušením kvót pre futbalových hráčov z niektorých krajín a spravodlivým rozdelením ziskov z lotérií. Správa vyzýva Komisiu, aby vypracovala jasnejšie usmernenia o tom, ako uplatňovať pravidlá EÚ v oblasti športu. Parlament tiež vyjadruje znepokojenie nad prípadnou dereguláciou trhov s hazardnými hrami. V správe o profesionálnom futbale odhlasovanej v roku 2007 poslanci Európskeho parlamentu už uviedli, že profesionálny futbal v EÚ potrebuje lepšie pravidlá v mnohých oblastiach, od správy klubových financií až po získavanie mladých talentov, a vyzýval Európsku komisiu, aby navrhla riešenia.

Komunikácia o Európe s jej občanmi a podpora aktívneho občianstva

Ako zástupca záujmov európskych občanov Európsky parlament pripisuje veľkú dôležitosť komunikácii o činnostiach Európskej únie s jej občanmi. Vo svojich správach Parlament opakovane predkladal podrobné návrhy na zlepšenie vzťahu medzi EÚ a jej občanmi. Európsky parlament podporuje rozvoj spoločnej komunikačnej stratégie všetkých inštitúcií EÚ, prepracovanie spôsobov komunikácie, komunikáciu o európskych otázkach na decentralizovanej úrovni a silnejšie zapojenie a cezhraničnú spoluprácu národných, regionálnych a miestnych médií.

3. DOPRAVNÁ POLITIKA

3.1. Väčšia transparentnosť leteckého cestovného

Počas legislatívneho postupu sa Parlament úspešne zasadzoval za lepšiu ochranu spotrebiteľov, pokiaľ ide o transparentné letecké cestovné. Najmä rezervovanie cez internet - často jediná možnosť pri nízkonákladových leteckých prepravcoch - bude v budúcnosti transparentnejšie. Letecké cestovné, ktoré sa zobrazuje, bude musieť obsahovať všetky dane a poplatky, ktoré sa pridávajú k cene lístka a sú známe v čase zverejnenia. Vždy bude uvedená konečná cena, ktorá sa zaplatí. To znamená, že zákazníci budú poznať skutočnú cenu na začiatku rezervačného procesu.

Okrem konečnej ceny sa bude uvádzať prinajmenšom letecké cestovné alebo letecká sadzba, dane, letiskové poplatky, iné platby, prirážky alebo poplatky, ktoré sa týkajú napríklad bezpečnostnej ochrany alebo paliva.

Pokiaľ ide o bezpečnostné poplatky, poslanci Európskeho parlamentu úspešne argumentovali, že spotrebiteľ má právo vedieť, aké vysoké sú tieto poplatky a na čo sa používajú. Ak sú letiskové poplatky alebo poplatky za bezpečnosť na palube zahrnuté v cene letenky, tieto náklady musia byť uvedené samostatne na letenke, alebo sa musia cestujúcemu inak oznámiť.

Ďalšie možné príplatky sa musia oznámiť jasným, transparentným a jednoznačným spôsobom vždy na začiatku rezervačného procesu a zákazník ich akceptuje na základe slobodnej voľby.

Pomocou týchto nových ustanovení, ktoré nadobudli účinnosť 31. októbra 2008, Parlament vyriešil bežnú a zavádzajúcu prax „lákavých ponúk“. Niekoľko leteckých spoločností propagovalo letenky za zdanlivo veľmi nízke ceny, pričom v skutočnosti sa na konci rezervačného procesu ukázalo, že konečná cena je oveľa vyššia.

Referenčný dokument: Nariadenie (ES) č. 1008/2008 Európskeho parlamentu a Rady z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve⁵

Spravodajca: Arūnas Degutis (ALDE, LT)

3.2. Bezpečnosť na cestách: Lepšia ochrana pre chodcov a cyklistov

Každý rok v celej EÚ zomrie 8 000 chodcov a cyklistov a 300 000 sa ich zraní. Nové nariadenie EÚ sa snaží tieto čísla znížiť stanovením prísnejších bezpečnostných požiadaviek, ktoré musia dodržiavať výrobcovia automobilov a ľahkých nákladných vozidiel. Týmto nariadením sa nahrádzajú a zlučujú smernice 2003/102/ES a 2005/66/ES o systémoch čelnej ochrany.

Nové bezpečnostné normy sa venujú niekoľkým výkonnostným testom, ktorými musia vozidlá a systémy čelnej ochrany prejsť. Taktiež sa vzťahujú na povinné zavedenie

⁵ T6-0337/2007, 11/07/2007, T6-0342/2008, 09/07/2008, Ú. v. EÚ L 293, 31.10.2008, s. 3, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5372632.

pomocných brzdových systémov. Odlišné časové plány pre zavedenie týchto noriem budú platiť pre „nové vozidlá“ (nové automobily vyrobené podľa existujúceho projektu) a „nové typy vozidiel“ (automobily vyrobené podľa nových ešte neexistujúcich projektov).

Počas rokovaní s Radou sa pre návrh Komisie prijal veľký počet pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov od Európskeho parlamentu. Poslanci Európskeho parlamentu úspešne presadili najmä ešte rýchlejšie zavedenie nových požiadaviek, než pôvodne navrhovala Komisia.

Hlavné body dohody v prvom čítaní sú uvedené nižšie:

Povinné zavedenie asistentov núdzového brzdenia (BAS) a testov výkonnosti, ktorými automobily musia prejsť, aby sa zvýšila ochrana chodcov (opatrenia pasívnej bezpečnosti), sa uskutoční o 9 až 15 mesiacov skôr, než pôvodne navrhovala Komisia. Európsky parlament sa tiež úspešne zasadil za zrušenie časového rozlíšenia medzi ľahkými a ťažkými automobilmi, pokiaľ ide o zavedenie BAS.

Bezpečnostné požiadavky systémy čelnej ochrany (FPS; takzvané „ochranné rúrkové rámy“) by mali byť na rovnakej úrovni ako bezpečnostné požiadavky na vozidlá bez nainštalovaných FPS. Na chodcov by FPS nemali mať žiadne ďalšie negatívne dôsledky.

Mal by sa monitorovať nielen vývoj technológií aktívnej bezpečnosti, ale mala by sa analyzovať aj možnosť zvýšenia požiadaviek na pasívnu bezpečnosť (konštrukcia automobilov). Komisia bude na základe relevantných informácií od schválených orgánov a zúčastnených strán, ako aj na základe nezávislých štúdií, monitorovať technický vývoj požiadaviek vylepšenej pasívnej bezpečnosti, pomocných brzdových technológií a iných technológií aktívnej bezpečnosti, ktoré môžu zabezpečiť lepšiu ochranu zraniteľných účastníkov cestnej premávky. Päť rokov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia Komisia prehodnotí realizovateľnosť a použitie akýchkoľvek takýchto vylepšených požiadaviek na pasívnu bezpečnosť.

Referenčný materiál: Dohoda v prvom čítaní - pred zverejnením v Úradnom vestníku (2008)⁶

Spravodajca: Francesco Ferrari (ALDE, IT)

3.3. Bezpečnosť na cestách: Dodatočná montáž spätných zrkadiel bez mŕtveho uhla na staršie nákladné automobily

Odhaduje sa, že každý rok zahynie v Európe približne 400 ľudí pri nehodách spôsobených vodičmi ťažkých nákladných vozidiel, ktorí si neuvedomujú, že veľmi blízko pri ich vozidle sú ďalší účastníci cestnej premávky – často súvisia so zmenou smeru na priechodoch pre chodcov, križovatkách alebo kruhových objazdoch z dôvodu „mŕtveho uhla“. Mnohé z týchto obetí sú zraniteľní účastníci cestnej premávky ako cyklisti, motocyklisti a chodci.

Od roku 2007 musia všetky nové ťažké nákladné vozidlá s hmotnosťou viac ako 3,5 tony, ktoré jazdia na cestách v EÚ, spĺňať prísne ustanovenia, ktoré vyžadujú, aby boli vybavené zrkadlami bez mŕtveho uhla (pozri smernicu 2003/97/ES). Toto opatrenie však nerieši riziko, ktoré predstavujú existujúce ťažké nákladné vozidlá. V súčasnosti sa využíva približne 5 miliónov ťažkých nákladných vozidiel, na ktoré sa smernica 2003/97/ES nevzťahuje (zarátaním vozidiel z Bulharska a Rumunska by sa toto číslo ešte zvýšilo).

⁶ T6-0297/2008, 18/06/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5540042.

Cieľom tejto smernice je stanoviť požiadavky pre vybavenie vozidiel kategórií N2 a N3 systémami nepriameho výhľadu (napríklad širokouhlými a blízkopohľadovými zrkadlami, kamerami, monitormi alebo inými typovo schválenými systémami nepriameho výhľadu) na zlepšenie zorného poľa vodiča a zvýšenie bezpečnosti vozidla.

Počas rokovaní s Radou sa Parlament úspešne zasadzoval za skrátenie lehoty na zavedenie týchto opatrení, do konca ktorej musia členské štáty požadovať, aby všetky príslušné ťažké nákladné vozidlá boli vybavené na strane spolucestujúceho širokouhlými a blízkopohľadovými zrkadlami (najneskôr 31. marca 2009). Dodatočná montáž spätných zrkadiel bez mŕtveho uhla na ťažké nákladné vozidlá v prevádzke od roku 2000 by stála od 100 do 150 EUR na jedno nákladné vozidlo.

Referenčný dokument: Smernica 2007/38/ES z 11. júla 2007⁷

Spravodajca: Paolo Costa (ALDE, IT)

3.4. Cestná doprava: Internalizácia environmentálnych nákladov

V smernici 99/62/ES zo 17. júna 1999 o poplatkoch za používanie určitej dopravnej infraštruktúry ťažkými nákladnými vozidlami sa vymedzili ustanovenia o mýte a poplatkoch za používanie diaľnic a viacprúdových ciest, mostov, tunelov a horských priechodov s minimálnymi a maximálnymi cenami. Táto smernica sa zmenila a doplnila smernicou 2006/38/ES zo 17. mája 2006 (**obidve** známe ako „**smernica o poplatkoch za infraštruktúru**“ alebo „**smernica o euronálepkách**“). Okrem harmonizácie cien vo všetkých členských štátoch a jednotných spôsobov výpočtu cien za infraštruktúru nová smernica lepšie rozlišuje poplatky a zohľadňuje environmentálne aspekty alebo kongesciu a následne poskytuje členským štátom nástroj na riadenie dopravy. V niektorých regiónoch sa môžu vyberať ďalšie mýtné poplatky, aby sa riešil problém poškodzovania životného prostredia vrátane zlej kvality ovzdušia, alebo investovalo do ekologickejších druhov dopravy ako napríklad železnice.

Počas legislatívneho postupu pre smernicu o poplatkoch za infraštruktúru v roku 2005 sa Parlament úspešne zasadzoval za rozšírenie rozsahu smernice, aby od roku 2012 zahŕňala všetky vozidlá nad 3,5 tony a posilnil sa environmentálne aspekty smernice. V rokovaníach s Radou ministrov Parlament úspešne zastával najmä názor, že nová smernica by mala obsahovať plán pre internalizáciu externých nákladov pre všetky druhy dopravy. Európsky parlament dosiahol, že „najneskôr do 10. júna 2008 predloží Komisia po preskúmaní všetkých možností zahŕňajúcich náklady vzťahujúce sa na životné prostredie, hluk, kongesciu a zdravie všeobecne platný, transparentný a zrozumiteľný model posudzovania všetkých externých nákladov, ktorý bude slúžiť ako základ pre budúce výpočty poplatkov za použitie infraštruktúry. Súčasťou tohto modelu bude analýza vplyvu internalizácie externých nákladov pre všetky druhy dopravy a stratégia postupného uplatňovania tohto modelu na všetky druhy dopravy.“

Tento model a s ním súvisiaci návrh - „Dopravný balík šetrnejší k životnému prostrediu“ - ktorý Komisia konečne predložila v júli 2008 - sa všeobecne považuje za jeden z najdôležitejších dokumentov EÚ o doprave, ktorými sa Parlament bude zaoberať v nasledujúcich rokoch. V tejto súvislosti výbor požiadaval tematické oddelenie o vypracovanie

⁷ T6-0177/2007, 10/05/2007, Ú. v. EÚ L 184, 14.7.2007, s. 25
OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5394642.

štúdie o *Systémoch tvorby cien pre cestnú nákladnú dopravu v členských štátoch EÚ a vo Švajčiarsku*⁸.

Referenčný dokument: Smernica 2006/38/ES zo 17. mája 2006 („smernica o euronálepkách“)⁹

Spravodajkyňa: Corien Wortmann-Kool (PPE-DE, NL)

3.5. Návrhy Európskeho parlamentu pre právny rámec pre verejnú dopravu

Súčasťou služieb mestskej, prímestskej a regionálnej železničnej a cestnej dopravy sú v členských štátoch často záväzky verejných služieb a často ich poskytujú verejné obchodné spoločnosti. Hlavným právnym predpisom pre túto oblasť bolo nariadenie 1191/69 z 26. júna 1969 (zmenené a doplnené nariadením 1893/91 z 20. júna 1991). Návrhom Komisie z 26. júla 2000 sa navrhlo prepracovanie tohto nariadenia. To bolo zamerané na rozvinutie hospodárskej súťaže v službách verejnej osobnej dopravy, najmä v službách miestnej a regionálnej verejnej dopravy, pomocou povinnej verejnej súťaže. Európsky parlament v novembri 2001 výrazne zmenil a upravil návrh Komisie pre tieto služby väčším dôrazom na zásadu subsidiarity a slobodu výberu v prospech priameho zadania a vlastného poskytovania dopravných služieb miestne pomocou príslušných orgánov a zmiernil požiadavku povinnej verejnej súťaže. Komisia následne predložila nový návrh [KOM 2005/319] v júli 2005. V máji 2007 sa Rada a Európsky parlament nakoniec dohodli na prepracovaní právneho rámca pre verejnú osobnú dopravu vo forme nariadenia (ES) č. 1370/2007. V tejto dohode sa Parlamentu podarilo presadiť podstatné časti svojej pôvodnej pozície.

Okrem verejnej súťaže na dopravné služby toto nariadenie umožňuje v niektorých prípadoch priame zadanie služieb malým a stredným podnikom, ako aj takzvaným „interným podnikom“. Mestá a regióny sa tak môžu rozhodnúť poskytovať služby verejnej osobnej dopravy samy. Po celý čas sa jasne zdôrazňovala zásada subsidiarity. Toto nové nariadenie sa vzťahuje aj na ďalšie otázky vrátane:

- a) zákaz poskytovateľov služieb z chránených trhov, ktorí pôsobia na iných trhoch,
- b) ustanovení pre vytvorenie sociálnych štandardov a kritérií kvality,
- c) ustanovení na obmedzenie dĺžky platnosti zmlúv o verejných službách.

Referenčný dokument: Nariadenie (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007¹⁰

Spravodajca: Erik Meijer (GUE/NGL, NL)

3.6. Letecká doprava: Práva cestujúcich so zníženou pohyblivosťou

Toto nariadenie sa zameriava na posilnenie práv osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou pri cestovaní lietadlom. Nariadenie stanovuje pravidlá na ochranu osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou pred diskrimináciou a

⁸ TRT - Trasporti e Territorio, Milano, [Systémy tvorby cien pre cestnú nákladnú dopravu v členských štátoch EÚ a vo Švajčiarsku](#), Brusel, Európsky parlament, 2008.

⁹ T5-0305/2004, 20/04/2004, T6-0516/2005, 15/12/2005, Ú. v. EÚ L 157, 9.6.2006, s. 8-23, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=235282.

¹⁰ T5-0597/2001, 14/11/2001, T6-0174/2007, 10/05/2007, Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 1, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=157312.

zaisťuje, aby sa im poskytovala primeraná pomoc. V zmysle tohto nariadenia sa rezervácia alebo vstup na palubu môže zamietnuť iba z dôvodu opodstatnených bezpečnostných požiadaviek, alebo ak z dôvodu veľkosti lietadla alebo jeho dverí nie je vstup alebo prevoz osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby so zníženou pohyblivosťou fyzicky možný. V prípade odmietnutia rezervácie sa danej osobe ponúkne prijateľná alternatíva. V prípade zamietnutia vstupu na palubu sa danej osobe ponúkne právo na vrátenie peňazí alebo presmerovanie.

Okrem toho nariadenie obsahuje tieto prvky:

vytvorenie označených miest, kde môžu osoby so zníženou pohyblivosťou požiadať o asistenciu, na všetkých letiskách s viac ako 150 000 cestujúcimi ročne. Prevádzkovatelia letísk zodpovedajú za bezplatné poskytovanie týchto služieb. Osoby, ktorých sa to týka, nesmú platiť žiadne dodatočné poplatky. Požiadavka o pomoc (napríklad pri nastupovaní a vystupovaní) sa musí oznámiť príslušným osobám najmenej 48 hodín pred odletom;

na financovanie týchto služieb prispievajú všetky letecké spoločnosti (podľa podielu svojich pasažierov).

Parlament počas legislatívneho postupu *okrem iného* úspešne trval na tom, aby sa nevidiaci, osoby so zrakovým postihnutím, nepočujúci, osoby so sluchovým postihnutím a mentálne postihnuté osoby zaradili medzi tie osoby, ktorým je nutné poskytnúť na letisku pomoc.

Parlament stanovil, že leteckí prepravcovia a riadiace orgány letísk musia svojich zamestnancov odborne pripraviť na poskytovanie priamej pomoci osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou.

Európsky parlament tiež rozhodol, že na všetkých letiskách, ktoré ročne prepravujú viac ako 150 000 cestujúcich, sa musia vytvoriť normy pre kvalitu pomoci poskytovanej osobám so zdravotným postihnutím a osobám so zníženou pohyblivosťou. Tento návrh je oveľa obsiahlejší než návrh Komisie, ktorý platil iba pre letiská prepravujúce viac ako 2 milióny cestujúcich ročne.

Referenčný dokument: Nariadenie 1107/2006 z 5. júla 2006¹¹

Spravodajca: Robert Evans (PSE, UK)

3.7. Európsky parlament sa zasadzoval za celoeurópsku „čiernu listinu“ nespoľahlivých leteckých spoločností

Vďaka tejto „čiernej listine“ nespoľahlivých leteckých spoločností, ktorú vypracovali európske inštitúcie, sa výrazne posilnili práva cestujúcich na informácie. Celoeurópska čierna listina sa bude aktualizovať najmenej každé tri mesiace. Obsahuje názvy všetkých leteckých spoločností, u ktorých sa preukázali vážne bezpečnostné nedostatky, alebo sa jasne ukázalo, že orgány zodpovedné za leteckú spoločnosť nie sú ochotné alebo schopné zavádzať bezpečnostné normy, alebo kontrolovať lietadlá. Letecké spoločnosti na tejto

¹¹ T6-0519/2005, 15/12/2005, Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1-10, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5234212.

čiernej listine majú zákaz lietať nad územím EÚ. Lietadlo, ktorému sa zakázalo vzlietnuť, alebo pristáť v jednom členskom štáte, už nebude môcť letieť do iného členského štátu.

Parlament sa úspešne zasadil za jednu celoeurópsku listinu nespoľahlivých leteckých spoločností. Návrh Komisie pôvodne plánoval 27 rôznych zoznamov, jeden pre každý členský štát.

Vďaka tlaku z Európskeho parlamentu sa týmto nariadením tiež výrazne posilnili práva cestujúcich v oblasti informácií a náhrad:

Predajca leteníek je povinný - bez ohľadu na spôsob rezervácie - informovať cestujúcich o identite leteckej spoločnosti, ktorou budú letieť, hneď, ako sa stanovia.

Platí najmä: Vždy, keď sa letecký prepravca zmení po rezervácii, cestujúcich je nutné o tom informovať pri odbavovaní alebo najneskôr v čase nástupu do lietadla. Ak predajca leteníek nebol informovaný o identite leteckého prepravcu, nebude zodpovedný za nedodržanie tejto povinnosti v zmysle tohto právneho predpisu.

Parlament tiež rozhodol, že cestujúci budú mať právo na vrátenie peňazí alebo presmerovanie, ak sa letecký prepravca dostane na čiernu listinu po rezervácii a let sa preto zruší.

Referenčný dokument: Nariadenie 2111/2005 zo 14. decembra 2005¹²

Spravodajkyňa: Christine De Veyrac (PPE-DE, FR)

3.8. Balík pre prístavy: Zamietnutý druhýkrát

Európsky parlament druhýkrát zamietol návrh Komisie o prístupe trhu k prístavným službám s 532 hlasmi za, 120 proti a 25 poslancov sa zdržalo hlasovania. Táto prevažná väčšina poslancov Európskeho parlamentu, hlavne zo skupín PSE, ALDE, Verts/ALE, GUE/NGL, IND/DEM a UEN, ale aj veľký počet zo skupiny PPE-DE bolo presvedčených, že tento návrh je kontraproduktívny a viedol by k neistej budúcnosti prístavov v EÚ. Najkontroverzejšia otázka sa opäť vzťahovala na manipuláciu s nákladom, ktorá v celej EÚ zamestnáva tisícky prístavných pracovníkov a najmä na takzvanú „vlastnú obsluhu“, ktorá by umožnila vlastníkom lodí využívať svojich vlastných pracovníkov na nakladanie a vykladanie svojich lodí. Poslanci Európskeho parlamentu sa obávali, že by sa tým otvorila cesta k sociálnemu dampingu a viedlo by to k veľkým stratám pracovných miest medzi skúsenými pracovníkmi prístavov. Parlament už v novembri 2003 odmietol zmierovaciu dohodu medzi Radou a Parlamentom o prístavných službách.

Počas legislatívneho procesu politické skupiny kritizovali tento návrh nielen pre jeho obsah, ale aj preto, lebo Európska komisia podľa ich názoru predložila viac-menej rovnaký návrh ako ten, ktorý bol zamietnutý v roku 2003.

Tento výsledok ilustruje obavy Parlamentu, že návrh textu od Komisie stále nespĺňa potrebu jasného právneho a legislatívneho rámca pre prístavy Spoločenstva. Kľúčové otázky ako transparentná štátna pomoc a iné formy podpory prístavov, ako aj spravodlivá hospodárska súťaž medzi prístavmi, by sa mali opätovne zväziť s účasťou Parlamentu a všetkých strán zastúpených v tomto odvetví. Po odmietnutí v Európskom parlamente

¹² T6-0428/2005, 16/11/2005, Ú. v. EÚ L 344, 27.12.2005, s. 15-22, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5234222.

Komisia tento návrh stiahla. Parlament týmto zamietnutím tiež zdôraznil svoju rozhodujúcu úlohu ako spoluzákonodarca.

Referenčný dokument: Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o prístupe trhu k prístavným službám (KOM (2004) 654 v konečnom znení)

Spravodajca: Georg Jarzembowski (PPE-DE, DE)¹³

3.9. Železničný balík: Väčšie práva cestujúcich

Ako súčasť tretieho železničného balíka prijala na jeseň 2007 Rada a Parlament nariadenie (ES) č. 1371/2007 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej doprave. Toto nariadenie stanovuje pravidlá pre také otázky ako náhrada škody v prípade výrazných meškaní a zodpovednosť podnikov voči cestujúcim a za ich batožinu v prípade nehôd. Keď toto nariadenie na konci roka 2009 nadobudne účinnosť, cestujúci, ktorým bude meškať vlak, budú mať právo na 25 % zníženie ceny prepravného dokladu za 60-minútové meškanie a 50 % zníženie za meškanie 120 minút alebo viac. Železničné podniky budú tiež zodpovedať za poskytovanie komplexných informácií cestujúcim o otázkach ako práva cestujúcich, cestovné poriadky, najrýchlejšie cesty, najnižšie cestovné, dostupnosť/prístupnosť, podmienky prístupu k zariadeniam pre zdravotne postihnuté osoby. Železničné podniky tiež musia zaviesť pravidlá prístupu na nediskriminačnom základe uplatniteľné vo vzťahu k preprave osôb so zdravotným postihnutím a osôb so zníženou pohyblivosťou.

V istých podmienkach môžu národné diaľkové služby železničnej prepravy a služby mestskej, prímestskej a regionálnej dopravy dostať výnimku z tohto nariadenia. Na základe dohody dosiahnutej medzi Radou a Európskym parlamentom budú mať po nadobudnutí účinnosti tohto predpisu v roku 2009 všetci cestujúci v železničnej doprave niekoľko základných práv (napr. pokiaľ ide o zodpovednosť železničných podnikov voči cestujúcim a batožinu a právo na prepravu osôb so zníženou pohyblivosťou).

Členské štáty môžu udeliť službám diaľkovej vnútroštátnej železničnej prepravy výnimku z ustanovení tohto nariadenia pre iné práva než základné (napr. právo zobrať si do vlaku bicykel) na úvodné obdobie piatich rokov, ktoré sa dá potom predĺžiť o ďalšie dve päťročné obdobia. Mestským, prímestským a regionálnym službám sa môže udeliť z týchto ustanovení výnimka na dobu neurčitú.

Nariadenie o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave malo pôvodne platiť iba pre cestujúcich na medzinárodných cestách. Európsky parlament sa úspešne zasadzoval za rozšírenie rozsahu tohto nariadenia tak, aby aj cestujúci na vnútroštátnych cestách mali právo na náhradu.

Európsky parlament okrem toho dosiahol zlepšenia v oblasti nediskriminačných pravidiel pre prístup pre osoby so zníženou pohyblivosťou, ktoré budú spoločnosti povinné zaviesť. Na staniciach bez obsluhy musia železničné podniky vyvinúť primerané úsilie, aby umožnili zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou prístup k cestovaniu železničnou dopravou. Parlament tiež presvedčil Radu o potrebe špeciálne vyhradených priestorov vo vlakoch na prevoz detských kočíkov, invalidných vozíkov, bicyklov a športového vybavenia.

¹³ http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=191832

Referenčný dokument: Nariadenie (ES) č. 1371/2007 z 23. októbra 2007¹⁴

Spravodajca: Dirk Sterckx (ALDE, BE)

3.10. Zvýšenie konkurencie na oživenie železníc

Podobne ako pri prvom a druhom železničnom balíku, prostredníctvom ktorých sa od 1. januára 2007 úplne otvoril trh s nákladnou dopravou vrátane kabotáže, sa Európsky parlament zasadzoval v treťom železničnom balíku za zvýšenie konkurencie medzi železnicami, pričom tento raz sa zamerlal na osobnú dopravu. Počas legislatívnych postupov pre všetky tri železničné balíky sa Parlament úspešne zasadzoval za rýchlejšie otvorenie trhov so železničnou dopravou, než pôvodne plánovala Rada ministrov.

Schválením smernice 2007/58/ES z 23. októbra 2007 Parlament dosiahol otvorenie trhu pre služby medzinárodnej osobnej dopravy do 1. januára 2010. Toto otvorenie sa vzťahuje aj na právo prepravovať cestujúcich medzi akýmikoľvek železničnými stanicami, ktoré sa nachádzajú na trase medzinárodnej dopravnej služby vrátane staníc v tom istom členskom štáte. Za istých podmienok však členské štáty môžu toto právo obmedziť. Táto smernica sa preto všeobecne považuje za spravodlivú rovnováhu medzi otvorením trhu na jednej strane a ochranou služieb verejnej dopravy na strane druhej.

Otvorenie trhu sa všeobecne považuje za kľúčový prvok na oživenie európskych železníc. Konkurencieschopnosť európskych železníc sa musí v porovnaní s ostatnými druhmi dopravy zvýšiť. Železnice musia poskytnúť reálnu alternatívu pre nákladnú a osobnú dopravu. Ak si chcú európske železnice zachovať svoj súčasný podiel celkového objemu dopravy a v strednodobom horizonte ho zvýšiť, stále majú pred sebou náročné výzvy.

Európsky parlament tiež podporoval a formoval ďalšie kľúčové prvky stratégie pre oživenie železníc a vytvorenie integrovaného európskeho priestoru železničnej dopravy s cieľom výrazne prispieť k posilneniu železničnej dopravy ako ekologického druhu dopravy.

Referenčný dokument: Smernica 2007/58/ES z 23. októbra 2007¹⁵

Spravodajca: Georg Jarzembowski (PPE-DE, DE)

3.11. K zosúladieniu noriem pre kvalitu služieb EÚ v oblasti cestovného ruchu

V nadväznosti na iniciatívnu správu o trvalo udržateľnom cestovnom ruchu (spravodajca: Luís Queiró, PPE-DE, PT) Európsky parlament predložil konkrétne návrhy na dôsledný a ucelený politický prístup k cestovnému ruchu na úrovni EÚ. Tieto návrhy sa zaoberajú najmä usmerneniami EÚ pre klasifikáciu turistického ubytovania a známkou kvality EÚ pre cestovný ruch. Ďalšie návrhy sa zaoberajú vzťahom medzi cestovným ruchom a vízovou politikou, ako aj podpornými opatreniami na podporu európskeho trhu s cestovným ruchom.

¹⁴ T6-0356/2005, 28/09/2005, T6-0005/2007, 18/01/2007, T6-0403/2007, 25/09/2007, Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 14, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=241522.

¹⁵ T6-0354/2005, 28/09/2005, T6-0003/2007, 18/01/2007, T6-0401/2007, 25/09/2007, Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 44, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=241532.

Európsky parlament požadoval zjednotenie rôznorodých miestnych značiek kvality v EÚ, ktoré budú viac medzinárodne uznávané. Veľká rôznorodosť značiek kvality má negatívny vplyv na spoľahlivosť tohto odvetvia a transparentnosť. Spotrebitelia považovali systém klasifikácie za dôležitý nástroj pre výber ubytovania. Parlament preto považoval za dôležité, aby boli v rôznych krajinách k dispozícii presné informácie o význame klasifikácie. Parlament sa domnieval, že súbor usmernení založený na spoločných a jednotných kritériách pre celú EÚ by mohol zohľadniť záujmy spotrebiteľov. Požiadala Komisiu, aby stanovila metodológiu na vytvorenie takýchto minimálnych noriem pre bezpečnosť a kvalitu ubytovacích služieb. Parlament tiež vyzval Komisiu, aby podporila - v spolupráci s Európskou organizáciou stravovacích služieb HOTREC - procesy spoločného označovania turistického ubytovania v rôznych členských štátoch a podporila modely kvality, ktoré sa inde ukázali ako účinné (napríklad Qualmark na Novom Zélande), aby sa tak zlepšila transparentnosť pre turistov. Výbor pre dopravu požiadala tematické oddelenie, aby vypracovalo správu o *Štandardizácii a označeniach kvality pre služby cestovného ruchu v EÚ*¹⁶.

Pokiaľ ide o vízovú politiku, Európsky parlament vyzval členské štáty schengenského priestoru, aby vytvorili spoločné konzulárne úrady na udeľovanie víz žiadateľom z krajín mimo EÚ. Tieto úrady by mali uplatňovať rovnaké vízové kritériá a zlepšiť prijímanie žiadateľov o víza. V správe sa zdôrazňovala potreba zjednodušiť postupy žiadostí o víza a znížiť náklady s nimi spojené. Taktiež by sa mali zjednodušiť postupy pre turistov, ktorí dostali víza do krajín EÚ mimo schengenského priestoru. V správe sa však uznalo, že harmonizácia postupov žiadostí o víza a všeobecné uľahčenie prístupu turistov z tretích krajín do Európy musí byť v súlade s pravidlami pre bezpečnosť, ktoré sú potrebné na boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu, terorizmu a organizovanému zločinu.

Správa vyzvala členské štáty a Komisiu, aby iniciovali označenie ES „prístup pre všetkých“, ktoré by zaručovalo prístupnosť zariadení pre osoby so zníženou pohyblivosťou. Toto označenie by sa vzťahovalo na zariadenia ako ubytovanie, reštaurácie, oddychové a prírodné prostredie, pamiatky a múzeá.

Európsky parlament tiež vyzýval Komisiu a členské štáty, aby podporovali vznikajúce odvetvia ako zdravotný cestovný ruch, ekoturistika a cestovný ruch zameraný na kultúru, napríklad cezhraničnú pamätnú cyklistickú trasu pozdĺž bývalej železnej opony, ako príklad „ekologickej mobility v cestovnom ruchu“ a ako symbol opätovného zjednotenia Európy.

Referenčný dokument: Nelegislatívna správa¹⁷

Spravodajca: Paolo Costa (ALDE, IT)

3.12. Európsky parlament podnecuje Radu k prijatiu tretieho balíka pre námornú bezpečnosť

Podobne ako pri prvom a druhom námornom balíku („Erika I“ a „Erika II“), ktoré sa prijali po námorných katastrofách lodí „Erika“ (1999) a „Prestige“ (2002) Európsky parlament opäť úspešne presadil výrazné zlepšenia pravidiel pre námornú bezpečnosť.

¹⁶ Oliver BENNETT, Monique de GREEVE, Chrystel CANCEL, Emerging Markets Group (EMG) Ltd, [Štandardizácia a označenia kvality pre služby cestovného ruchu v EÚ](#), Európsky parlament, 2007

¹⁷ T6-0575/2007, 29/11/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5353772.

Dohoda pre tento tretí námorný balík medzi Radou a Európskym parlamentom sa dosiahla po náročných rokovaniach v decembri 2008. Cieľom tohto nového balíka bolo zlepšiť bezpečnosť lodí aj opatrenia v prípade nehody. Skladá sa z týchto častí:

- smernica o plnení povinností vlajkového štátu, ktorá sa zameriava na účinnejšie monitorovanie dodržiavania medzinárodných predpisov loďami, ktoré sa plavia pod vlajkou členského štátu;
- prepracovanie smernice o štátnej kontrole prístavov s cieľom zabezpečiť účinnejšie a častejšie kontroly, najmä ohrozených lodí, prostredníctvom nových mechanizmov monitorovania vzhľadom na rizikový profil;
- zmena a doplnenie smernice o monitorovacom a informačnom systéme Spoločenstva pre lodnú dopravu, ktorá sa okrem iného sústreďuje na zlepšenie podmienok právneho rámca pre núdzové uväzovanie („prístavy ako útočisko“) pre lode v núdzi a ďalší rozvoj siete SafeSeaNet;
- prepracovanie smernice, ako aj nariadenie o klasifikačných spoločnostiach, najmä vzhľadom na zavedenie nezávislého systému kontroly kvality na odstránenie nedostatkov, ktoré stále existujú v postupoch kontroly a vydávania osvedčení pre svetovú flotilu;
- smernica o vyšetrovaniach po námorných nehodách, ktorá obsahuje spoločné zásady pre vykonávanie vyšetrovania na mori, ako aj pre systém na oznamovanie výsledkov;
- nariadenie o zodpovednosti a odškodnení za úrazy spôsobené námornými nehodami osobných lodí;
- smernica o občiansko-právnej zodpovednosti vlastníkov lodí.

V kontexte prepracovania smernice o monitorovacom a informačnom systéme Spoločenstva pre lodnú dopravu Európsky parlament zaistil, že členské štáty musia ustanoviť zodpovedný orgán s právomocou nezávisle rozhodovať. Tento orgán v prípade záchranej operácie rozhodne o najlepších vhodných krokoch na zabránenie katastrofe vrátane rozhodnutia, ktorý prístav prijme „loď, ktorá potrebuje pomoc“. Tento právny rámec pre núdzové prístavy - na ktorý Európsky parlament vyzýval niekoľkokrát predtým - sa považuje za kľúčový prvok pre zlepšenie námornej bezpečnosti. Bez systému núdzových prístavov by sa pri rozhodovaní, ktorý prístav má prijať loď v núdzi, mohol premárniť drahocenný čas.

Napriek počiatočnej silnej opozícii v Rade Parlament tiež úspešne dosiahol dohodu o všetkých vyššie uvedených otázkach v jednom balíku. Dva návrhy, ktoré sú súčasťou tohto balíka a vzťahujú sa na povinnosti vlajkového štátu, respektíve na občianskoprávnu zodpovednosť, Rada na veľmi dlhý čas zablokovala z dôvodu ich kontroverzného obsahu. Parlament v druhom čítaní zaradil pozmeňujúce a doplňujúce návrhy z týchto dvoch „chýbajúcich spisov“ do ďalších správ námorného balíka. Rada potom súhlasila so spoločnými pozíciami pre tieto dva zostávajúce právne predpisy, aby sa medzi týmito dvomi inštitúciami dala dosiahnuť konečná dohoda.

Parlament tak zabezpečil zachovanie množstva kľúčových prvkov v konečnom kompromise, a preto predstavuje značný pokrok v oblasti námornej bezpečnosti. Parlament *okrem iného* dosiahol nasledovné:

- Všetky lode plávajúce pod vlajkou členského štátu a všetky lode plávajúce pod vlajkou tretej krajiny musia byť poistené, keď vstúpia do námornej oblasti pod jurisdikciou členského štátu - s dostatočne vysokým stropom zodpovednosti, aby sa zaistilo riadne odškodnenie obetí vo väčšine prípadov.
- Prípadné pokuty, keď sa zistí, že loď nemá pri sebe doklad o pistení. Danú loď môže príslušný orgán buď zadržať podľa postupu stanoveného v smernici o štátnej

kontrole prístavov, alebo ju vyhostiť. Po príkaze na vyhostenie bude každý členský štát povinný zamietnuť vstup lode do ktoréhokoľvek z jeho prístavov, kým majiteľ lode nezabezpečí doklad o poistení.

- Kým pre vlajkové štáty ešte nie je povinný systém auditu Medzinárodnej námornej organizácie (IMO), členské štáty musia svoje námorné úrady takémuto auditu podrobiť a výsledky zverejniť.
- Členské štáty zavedú pre svoje námorné úrady systém riadenia kvality, ktorý je certifikovaný v súlade s medzinárodnými normami.

Vyhlásením všetkých členských štátov EÚ sa okrem toho potvrdí ich záväzok:

- ratifikovať hlavné medzinárodné dohovory o námornej bezpečnosti do 1. januára 2012
- uplatňovať kódex vlajkového štátu IMO a s tým spojený systém auditu pre námorné úrady
- podporovať IMO, aby tieto dva nástroje zaviedla ako povinné na celom svete

V prvom, druhom - a prostredníctvom dočasného výboru na zlepšenie námornej bezpečnosti (MARE) v roku 2004 - aj v tomto treťom balíku pre námornú bezpečnosť bol Európsky parlament počas dvoch volebných období hnacou silou významných zlepšení v oblasti námornej bezpečnosti. Vďaka neustálemu tlaku Európskeho parlamentu a dobre pripraveným návrhom pre tretí balík sa opäť úspešne zvýšila bezpečnosť námornej dopravy.

Referenčné dokumenty: čakajú na konečné schválenie a zverejnenie v úradnom vestníku (január 2009):

Spravodajcovia:

Paolo Costa (ALDE, IT) pre *Zodpovednosť osobných dopravcov v prípade nehôd*¹⁸

Luis de Grandes Pascual (PPE-DE, ES) pre *Organizácie vykonávajúce inšpekcie a dozor*¹⁹

Dominique Vlasto (PPE-DE, FR) pre *Štátny prístavný dozor*²⁰

Dirk Sterckx (ALDE, BE) pre *Monitorovací a informačný systém Spoločenstva pre lodnú dopravu*²¹

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL, CZ) pre *Vyšetovanie nehôd a incidentov na mori*²²

Emanuel Jardim Fernandes (PSE, PT) pre *Povinnosti vlajkového štátu*²³

Gilles Savary (PSE, FR) pre *Občianskoprávnu zodpovednosť a finančné záruky vlastníkov lodí*²⁴:

¹⁸ OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5314832

¹⁹ OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5647662; www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5311432

²⁰ OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5309062

²¹ OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5302932

²² OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5314242

²³ OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5317232

²⁴ OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5311632

4. REGIONÁLNA POLITIKA

4.1. Úvod: Úloha Výboru pre regionálny rozvoj

Výbor pre regionálny rozvoj má dôležitú úlohu pri informovaní o prístupe Európskeho parlamentu k rozvoju regiónov 27 členských štátov EÚ. Zodpovedá za dohľad a poskytovanie rád Parlamentu o vykonávaní kľúčových nástrojov financovania regionálneho rozvoja EÚ (najmä Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond). Zoznam príkladov najvýznamnejších iniciatív výboru počas tohto parlamentného obdobia je uvedený nižšie.

Okrem svojej úlohy pri predkladaní správ, ako sú nižšie uvedené, mal výbor za úlohu koordinovať vzťahy Európskeho parlamentu s ďalšími dôležitými subjektmi v oblasti regionálneho rozvoja. Výbor sa preto snaží viesť aktívny dialóg s kľúčovými organizáciami a zabezpečiť, aby jeho práca bola široko prístupná organizáciám so súvisiacimi aktivitami a aby jej tieto organizácie rozumeli. Výbor sa pravidelne stretáva s európskou komisárkou zodpovednou za regionálny rozvoj, pani Danutou Hübnerovou (pozri nižšie 4.10.). Taktiež v mene Parlamentu udržiava vzťahy s Výborom regiónov a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom. Ich členovia sú pravidelne pozývaní, aby podávali informácie počas verejných vypočutí organizovaných Výborom pre regionálny rozvoj.

Na jeseň 2008 sa výbor opäť zúčastnil ako inštitucionálny partner „otvorených dní“. Táto udalosť je najväčším každoročným zhromaždením EÚ a tvorcov regionálnej politiky a v Bruseli sa na tejto udalosti schádza približne 5 000 účastníkov z 217 regiónov v 32 krajinách.

4.2. Podpora regionálnej solidarity: Európsky parlament schválil 308 miliárd EUR na regionálny rozvoj

V júli 2006 Parlament udelil svoj súhlas s balíkom týkajúcim sa štrukturálnych fondov pre roky 2007 až 2013 s piatimi samostatnými správami²⁵. Stanovujú sa v nich ciele, dostupné finančné zdroje a kritériá pre ich pridelenie v rozšírenej EÚ. Na použitie sa vyčlenilo približne 308 miliárd EUR - alebo 35,7 percent celkového rozpočtu EÚ - podľa harmonogramu od 1. januára 2007. Dohoda o balíku sa dosiahla po často búrlivých rokovaníach, v ktorých Európsky parlament zaujal obzvlášť silnú pozíciu vzhľadom na úmysel vlády Spojeného kráľovstva zoštíhliť balík štrukturálnych fondov a obmedziť celkový rozpočet EÚ. Európsky parlament má právomoc prijať alebo zamietnuť všeobecné predpisy pre štrukturálne fondy a úspešne zabezpečil zmeny týkajúce sa životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja, zlepšil prístupnosť pre osoby s postihnutím a posilnil postupy konzultovania na miestnej úrovni, ktoré zabezpečia čo najširšiu účasť na diskusiách o regionálnom rozvoji.

Referenčný dokument: KOM (2004) 0492

²⁵ T6-0289/2006, 04/07/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5188922.
T6-0286/2006, 04/07/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5189402.
T6-0290/2006, 04/07/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5188642.
T6-0280/2005, 06/07/2005, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5189522.
T6-0285/2006, 04/07/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5189512.

Spravodajca: Konstantinos Hatzidakis (PPE-DE, EL)

Referenčný dokument: KOM (2004) 0495

Spravodajca: Claudio Fava (PSE, IT)

Referenčný dokument: KOM (2004) 0494

Spravodajca: Alfonso Andria (ALDE, IT)

Referenčný dokument: KOM (2004) 0496

Spravodajca: Jan Olbrycht (PPE-DE, PL)

Referenčný dokument: KOM (2004) 0493

Spravodajca: José Albino Silva Peneda (PPE-DE, PT)

4.3. Financovanie EÚ pre lepšie bývanie

Slušné a cenovo dostupné bývanie pre občanov EÚ podporil Európsky fond regionálneho rozvoja, ktorý umožňuje novým členským štátom žiadať o podporu EÚ na niektoré projekty obnovy bývania. Táto podpora má ľuďom pomôcť šetriť energiu vo svojich domácnostiach, čím sa znížia účty za spotrebu energie, a taktiež ochráni životné prostredie. V máji 2007 Európsky parlament intenzívne hlasoval v prospech návrhov, ktoré rozširovali túto možnosť aj na staršie členské štáty od roku 2009²⁶. Európsky parlament zakladal svoje hlasovanie na tom, že občania EÚ vo všetkých členských štátoch súrne potrebujú mať prístup k primeranému bývaniu v mestských oblastiach, z ktorých mnohým v súčasnosti hrozí fyzické poškodenie a dôsledky sociálneho vylúčenia.

Aby sa mohla lepšie viesť diskusia vo výbore, tematické oddelenie zabezpečilo štúdiu²⁷, ktorá analyzuje úlohu trvalo udržateľných a obnoviteľných energií v programovom období štrukturálnych fondov 2000 - 2006 tak, že sa zameriava na operačné programy rôznych členských štátov a na príklady osvedčených postupov. Štúdia tiež informuje o hlavných opatreniach zameraných na trvalo udržateľné a obnoviteľné energie a opisuje niekoľko návrhov zameraných na zvýšenie využívania štrukturálnych fondov na podporu tohto typu energií v období rokov 2007 - 2013.

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajca: Alfonso Andria (ALDE, IT)

4.4. Solidarita EÚ: Sprístupnenie prostriedkov na boj proti teroristickým činom a ohrozeniu verejného zdravia

V máji 2006 Európsky parlament hlasoval za rozšírenie rozsahu Fondu solidarity Európskej únie (FSEÚ) tak, aby zahŕňal následky teroristických útokov, mimoriadne udalosti v oblasti verejného zdravia a priemyselné katastrofy²⁸. Fond solidarity bol vytvorený v roku 2002 ako reakcia na veľké záplavy v strednej Európe. Členským štátom dokáže poskytnúť

²⁶ T6-0183/2007, 10/05/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5341482.

²⁷ Gruppo Soges, Eurofocus, ERAC *Využívanie trvalo udržateľných a obnoviteľných energií v kontexte štrukturálnej politiky 2007-2013*, Brusel, Európsky parlament, 2007.

²⁸ T6-0218/2006, 18/05/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5242592.

financie do výšky 1 miliardy EUR ročne na pomoc pri reakcii na nepredvídané udalosti ako napríklad záplavy, požiare alebo suchá. Európsky parlament hlasoval za opatrenia na čo najrýchlejšie sprístupnenie finančnej pomoci, napríklad na zabezpečenie okamžitej lekárskej pomoci a opatrení na ochranu verejnosti, tak, aby sa pri tom zodpovední nemohli zbaviť svojej zodpovednosti napríklad v prípadoch, v ktorých krízu spôsobila priemyselná alebo technologická katastrofa (t.j. zásada „znečisťovateľ platí“).

Na jar 2006 poslanci schválili uznesenie o lesných požiaroch a záplavách, v ktorom vyjadrili svoju solidaritu s obeťami a ostatnými postihnutými osobami²⁹. Žiadali predsedníctvo EÚ, aby sa intenzívne venovalo rozvoju schopnosti EÚ rýchlo reagovať. Európsky parlament zároveň vyzval vlády členských štátov, aby urobili všetko pre dosiahnutie kjótskych cieľov, vzhľadom na vplyv zmeny klímy na územie EÚ. Parlament sa snažil od Komisie dosiahnuť čo najvyššiu úroveň flexibility pri používaní európskeho fondu solidarity pri takýchto udalostiach.

Koncom roka 2007 Európsky parlament prijal správu, ktorá sa zaoberala otázkou riešenia regionálnych dôsledkov zemetrasení³⁰. Európsky parlament sa okrem iného zasadzoval za dodatok k nariadeniu o fonde solidarity, ktorý by umožňoval využitie fondu na nápravu škôd po zemetrasení. Šesť členských štátov je seizmicky aktívnych, pričom v ďalších siedmich je výrazné riziko škôd spôsobených zemetraseniami. Parlament preto Komisiu vyzval, aby vypracovala návrhy na opatrenia potrebné zo strany EÚ v prípade zemetrasenia, ktoré by zasiahlo EÚ.

Referenčný dokument: KOM (2005) 0108

Spravodajca: Rolf Berend (PPE-DE, DE)

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajca: Gerardo Galeote (PPE-DE, ES)

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajca: Nikolaos Vakalis (PPE-DE, EL)

4.5. Podpora severoírskeho mierového procesu

Súčasný Európsky parlament dôsledne podporoval Severné Írsko v procese dosahovania mieru a zmierenia. Parlament preukázal svoju podporu tým, že vyzdvihol program PEACE s pomocou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (200 miliónov EUR) a schválil pokračovanie európskej podpory 15 miliónov EUR ročne pre Medzinárodný fond pre Írsko (IFI).

V roku 2006 Európsky parlament hlasoval za pokračovanie financovania IFI, kým fond neskončí svoju činnosť v roku 2010 (ďalšími prispievateľmi sú USA, Kanada, Austrália a Nový Zéland), vzhľadom na prínos fondu k ekonomickému a sociálnemu pokroku a jeho prácu na podporu dialógu medzi nacionalistami a unionistami v celom Írsku.

V roku 2008 Parlament hlasoval za správu, ktorú vypracovala Bairbre de Brúnová (GUE/NGL, UK), v ktorej podporil pozitívne výsledky a osvedčené postupy, ktoré sa doteraz

²⁹ T6-0223/2006, 18/05/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5282162.

³⁰ T6-0507/2007, 14/11/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5498552.

dosiahli v programoch PEACE³¹. Poslanci sa v súčasnosti zaoberajú tým, ako by mohla práca programov PEACE pomôcť ostatným regiónom, ktoré žijú v konflikte, či už v EÚ alebo mimo nej.

Od roku 1995 sa v troch generáciách programu PEACE celkovo prideliť viac ako 2 miliardy EUR množstvu sektorov a skupín, čo umožnilo rôznym častiam tohto spoločenstva spolupracovať na budovaní vzájomných vzťahov. Spravodajkyňa zdôrazňovala dôležitosť prístupu „zdola nahor“ so zapojením a konzultáciou miestnych zložiek.

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajkyňa: Bairbre De Brún (GUE-NGL, UK)

4.6. Dobrovoľníctvo posilňuje občanov EÚ

Zo správy, ktorú vypracovala Marian Harkinová (ALDE, IE) a ktorá bola nedávno prijatá v pléne, vyplýva, že dobrovoľníctvo je dobré pre občana, komunitu, regionálny hospodársky rozvoj a pre národné hospodárstvo³². Výskumom sa zistilo, že viac ako 100 miliónov obyvateľov EÚ vykonáva dobrovoľnícku prácu a za každé minúté euro na podporu ich úsilia sa vráti 3 až 8 EUR. Dobrovoľníci pomáhajú nielen pri vykonávaní programov financovaných z EÚ ako napríklad INTERREG a severoírskeho programu PEACE, ale odhaduje sa, že v niektorých štátoch dobrovoľníctvo významne prispieva k hrubému domácomu produktu. Správa teda vyzvala na väčšie úsilie zo strany EÚ o vytvorenie politik, ktoré môžu pomôcť podporiť „sociálny kapitál“ Európy. EÚ by to pomohlo vytvoriť priame väzby medzi EÚ, jej občanmi a komunitami. Správa tiež vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvažili, ako lepšie uľahčiť prácu dobrovoľníckych organizácií zavedením oslobodenia od DPH.

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajkyňa: Marion Harkin (ALDE, IE)

4.7. Námietky poslancov Európskeho parlamentu proti neodôvodnenému premiestňovaniu spoločností

V kontexte dohľadu nad politikami regionálneho rozvoja zameranými na dosiahnutie hospodárskej a sociálnej súdržnosti v EÚ poslanci Európskeho parlamentu prijali v marci 2006 správu, ktorá vyzýva Európsku komisiu, aby zaviedla sankcie pre spoločnosti, ktoré neodôvodnene premiestňujú svoje prevádzky³³. Vztahuje sa to na tie spoločnosti, ktoré sa po prijatí podpory na regionálny rozvoj z EÚ, ktorú dostali ako súčasť celkového balíka pomoci regiónu, v ktorom sa spoločnosť nachádza, premiestnia do 7 rokov od prijatia tejto podpory. Hlavnou námietkou Európskeho parlamentu voči tomuto postupu je hrozba straty pracovných miest v regiónoch, ktoré už sú silno zasiahnuté hospodárskym poklesom - presne ten typ regiónov, ktorým by sa svojimi pravidlami mala EÚ snažiť pomáhať. Poslanci Európskeho parlamentu podporili výzvu, aby Komisia požadovala vrátenie regionálnej štátnej pomoci poskytnutej ktorejkoľvek spoločnosti, ktorá sa následne rozhodne predčasne presťahovať.

³¹ T6-0205/2008, 20/05/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5498522.

³² T6-0131/2008, 22/04/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5498492.

³³ T6-0077/2006, 14/03/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5217822.

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajca: Alain Hutchinson (PSE, BE)

4.8. Podpora spoločností z EÚ v ostrovných regiónoch s nákladmi na palivo a energiu

Začiatkom roka 2007 Európsky parlament prijal iniciatívnu správu³⁴, ktorá žiadala Európsku komisiu, aby preskúmala, či sa dá poskytnúť štátna pomoc ostrovným regiónom EÚ, v ktorých môžu náklady na palivo a energiu nepriaznivo ovplyvniť konkurencieschopnosť miestneho priemyslu. Pri určovaní zaťaženia ostrovných regiónov spôsobeného meniacimi sa cenami palív Európsky parlament zdôrazňoval reťazový vplyv cien palív na náklady na dopravu materiálov medzi ostrovmi a pevninou EÚ. Parlament Komisiu vyzýval najmä na to, aby preskúmala, ako by sa mohol upraviť režim štátnej pomoci tak, aby sa dosiahli rovnaké podmienky a ostrovy boli atraktívnejšie pre investorov.

Potrebám ostrovov v EÚ by sa tiež mali bližšie venovať experti Komisie pre regionálnu politiku prostredníctvom vytvorenia špeciálnej administratívnej jednotky. Správa tiež podporila rozsiahlejšie využívanie nástrojov financovania, napríklad tých, ktoré ponúka Európska investičná banka a jej partneri (JASPERS, JEREMIE). Súčasnú pravidlá pre regionálnu pomoc budú platiť do roku 2013, takže akákoľvek revízia bude s účinnosťou od roku 2014, čo zodpovedá ďalšej generácii podpory regionálneho rozvoja od EÚ.

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajca: Francesco Musotto (PPE-DE, IT)

4.9. Zníženie rozdielov v rozvoji regiónov

V rôznych regiónoch 27 členských štátov EÚ sa hrubý domáci produkt (HDP) na obyvateľa výrazne líši. Vo vnútornom Londýne (Spojené kráľovstvo), je HDP na obyvateľa 303 percent priemeru EÚ, pričom na severovýchode Rumunska je to iba 24 percent.

Správa, ktorú schválil Európsky parlament v lete 2007³⁵, vyzýva na rózne opatrenia na zmiernenie najnaliehavejších nedostatkov v rozvoji najchudobnejších regiónov EÚ a pomoc daným krajinám využiť zvýšený HDP, ktorý sa podľa predbežných odhadov dá dosiahnuť pomocou účinného plnenia alokácií kohéznej politiky na roky 2007 – 2013. Investície do infraštruktúry informačných technológií a vzdelávania v ich používaní a budovanie kapacity administrátorov „absorbovať“ štedrý balík podpory z EÚ v nových členských štátoch sú kľúčovými prvkami v tejto snahe o zníženie regionálnych rozdielov.

Keďže v niektorých najchudobnejších regiónoch je nezamestnanosť vyššia ako 20 percent, správa odporúča využívať Európsky sociálny fond na zlepšenie základných kvalifikácií mladých ľudí, žien a najmä staršej generácie. Keďže fondy EÚ sa musia „doplniť“ podporou z členských štátov a súkromného sektora, je dôležité, aby príslušné verejné správy pomohli regiónom splniť záväzky doplnkového financovania a správne vykonávať právne predpisy pre štrukturálne fondy. Európsky parlament podporuje verejno-súkromné partnerstvá ako spôsob zapojenia súkromného kapitálu do projektov.

³⁴ T6-0082/2007, 15/03/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5341452.

³⁵ T6-0356/2007, 12/07/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5363002.

V štúdiu³⁶, ktorú vykonalo tematické oddelenie na žiadosť Výboru pre regionálny rozvoj, sa tvrdí, že územná stránka rozdielov je pre zákonodarcov dôležitá, avšak súčasné ukazovatele ako HDP na obyvateľa a miera nezamestnanosti obraz príliš zjednodušujú. Iné analytické metódy a ukazovatele ako multiskalárna analýza a prístup s viacerými indikátormi sľubujú primeranejší, avšak nevyhnutne zložitejší obraz pre tvorbu politiky a rozhodnutia.

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajkyňa: Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE, PL)

4.10. Výbor pre regionálny rozvoj kontroluje regionálne výdavky EÚ

V januári 2008 vypočul Výbor pre regionálny rozvoj Danutu Hübnerovú, európsku komisárku pre regionálnu politiku. Poslanci chceli po vyjadreniach nespokojnosti Výboru Európskeho parlamentu pre kontrolu rozpočtu, ktoré sa týkali riadenia štrukturálnych fondov v niektorých krajinách a regiónoch, vypočuť komisárku kvôli obave zo „straty“ prostriedkov štrukturálnych fondov z rozpočtu EÚ. Táto aktivita nasledovala po výroku Dvora audítorov, ktorý obvinil Komisiu z nesprávnej finančnej úhrady. Podľa komisárky existovalo v desiatich členských štátoch riziko chýb alebo nedostatkov vo výdavkoch a komisárka výbor uistila, že jej úradníci monitorujú akčné plány na zlepšenie, ktoré pripravil každý z daných členských štátov.

4.11. Budovanie inovačnej schopnosti EÚ

Dynamický a interaktívny proces rozvoja inovačnej schopnosti EÚ bol predmetom iniciatívnej správy, ktorú prijal Európsky parlament v máji 2007³⁷. Medzi odporúčaniami v správe boli zásady nízkonákladového alebo bezplatného prístupu k širokopásmovému pripojeniu a podpory cezhraničnej spolupráce medzi regionálnymi akademickými a obchodnými zúčastnenými stranami. Ďalším prostriedkom na podporu lepšej medziodvetvovej spolupráce je podpora rozvoja výskumných a obchodných „skupín“.

Parlament vyzýval Komisiu a členské štáty, aby pre všetkých občanov EÚ zabezpečili rovnaký prístup k vzdelaniu na všetkých úrovniach. Parlament podporoval lepší prístup k práci založenej na informáciách. Mali by sa vytvoriť vhodné finančné mechanizmy a mechanizmy riadenia rizík, ktoré by sa prípadne využívali spolu s existujúcimi nástrojmi Európskej investičnej banky/Európskeho investičného fondu JASPERS, JEREMIE a JESSICA.

Referenčný dokument: Iniciatívna správa

Spravodajca: Mięczysław Janowski (UEN, PL)

4.12. Ďalšie dokumenty

Na žiadosť Výboru pre regionálny rozvoj vypracovalo tematické oddelenie štrukturálnej a kohéznej politiky tieto štúdie:

³⁶ Nordregio, UMS RIATE, RRG Spatial Planning and Geoinformation, Eurofutures, LIG [Regionálne rozdiely a kohézia: Aké stratégie do budúcnosti?](#), Európsky parlament, 2007.

³⁷ T6-0184/2007, 10/05/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5341052.

UMS RIATE, Géographie-cités, LIG, IGEAT, Université d'Umeå, Université de Naples, CUGUAT - TIGRIS, [Zmenšovanie regiónov: Zmena paradigmy v demografickom a územnom rozvoji](#), Brusel, Európsky parlament, 2008.

Eurofocus, [Osvedčené postupy v oblasti regionálnej politiky a prekážky využívania štrukturálnych fondov](#), Brusel, Európsky parlament, 2008.

OİR Managementdienste GmbH, [Ďalší postup po prijatí Územnej agendy a Lipskej charty - Smerom k európskemu akčnému programu pre územný rozvoj a územnú súdržnosť](#), Brusel, Európsky parlament, 2008

5. POĽNOHOSPODÁRSTVO

Okrem konzultačných postupov Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (AGRI) tiež prijal niekoľko **iniciatívnych správ** o otázkach, v ktorých sa Európsky parlament zaslúžil o prínos pre európskych občanov, najmä pokiaľ ide o poľnohospodárov a spotrebiteľov.

5.1. Prebieha nová SPP: „Kontrola stavu“

Európsky parlament prijal 12. marca 2008 uznesenie o „kontrole stavu“ SPP ako reakciu na oznámenie Komisie predložené v novembri 2007.

V tomto uznesení Parlament považuje zrušenie všetkých foriem regulácie poľnohospodárskych trhov za politicky neprijateľné, pretože v súčasnej situácii sú európske a celosvetové rezervy na dramaticky nízkych úrovniach. To má negatívne dôsledky na kúpnu silu spotrebiteľov a príjmy poľnohospodárov a zároveň podnecuje špekulácie. Okrem toho sú potrebné nástroje na boj proti hospodárskemu poklesu a rizikám, ktoré predstavujú zdravotné incidenty a čoraz častejšie prírodné katastrofy spôsobené nestálou klímou. Vzhľadom na predpokladaný nárast hrozieb pre životné prostredie a značné kolísanie cien je Parlament presvedčený, že predchádzanie ďalším rizikám predstavuje nesmierne dôležitú záchrannú sieť.

Poslanci sa tiež domnievajú, že priame platby budú v budúcnosti naďalej potrebné ako záruka základných príjmov nielen v prípade zlyhania trhu, ale aj zabezpečenia verejného tovaru poľnohospodármi a ako kompenzácia za vysoké štandardy Európy v oblasti životného prostredia, potravinovej bezpečnosti, životných podmienok zvierat a vysoké sociálne štandardy.

Poslanci odmietli zníženie celkového rozpočtu SPP na obdobie do roku 2013. Podporili však úsilie Komisie zabezpečiť primerané financovanie trvalo udržateľnej politiky pre vidiecke oblasti v rámci druhého piliera SPP. Poslanci Európskeho parlamentu sa domnievali, že by sa mohla realizovať progresívna modulácia výdavkov 1. piliera. Prostriedky z progresívnej modulácie by sa rozložili podľa platných pravidiel pre prostriedky z modulácie, a preto musia zostať v regiónoch alebo v členskom štáte, v ktorom vzniknú. Táto progresívna modulácia, ktorá platí pre obdobie rokov 2009 - 2013, bude pozostávať z 1 % zníženia priamej pomoci v celkovej výške medzi 10 000 a 100 000 EUR, 2 % medzi 100 000 a 200 000 EUR, 3 % medzi 200 000 a 300 000 EUR a 4 % pre pomoc nad 300 000 EUR.

Referenčný dokument³⁸: Nelegislatívny pôvodný dokument: KOM (2007) 722

Spravodajca: Lutz Goepel (PPE-DE, DE)

Legislatívne návrhy o kontrole stavu Komisia predložila 20. mája 2008. Luis Manuel Capoulas Santos (PSE, PT) predložil tri správy na preskúmanie na plenárnej schôdzi 19. 11. 2008. Boli prijaté tieto hlavné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy:

Modulácia: Plénum hlasovalo za to, aby sa akákoľvek suma priamej pomoci udelenej poľnohospodárovi, ktorá prekročí 10 000 EUR, znížila do roku 2013 o 7 %, pričom výška progresívnej modulácie sa stanoví na +1 % pre 100 000 - 199 999 EUR, +2 % pre 200 000 - 299 999 EUR a +3 % nad 300 000 EUR.

Osobitná podpora (článok 68): Členské štáty by mali byť schopné použiť až 15 % stropu svojich národných platieb na podporu „ťažko postihnutých“ odvetví ako dobytok a

³⁸ A6-0047/2008, T6-0093/2008, 12.3.2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5531352.

mliekarstvo a prispieť k poisteniu aj spoločným schémam (pre straty spôsobené klimatickými udalosťami alebo chorobami zvierat a rastlín) so zvýšeným spolufinancovaním Spoločenstva.

Odvetvia: Kvóty na mlieko by sa mali v rokoch 2009/2010 zvýšiť o 1 % a Komisia by mala v roku 2010 situáciu prehodnotiť. Parlament tiež vyzval na vytvorenie mliečného fondu, ktorý má pomôcť toto odvetvie reštrukturalizovať. Trhové intervencie alebo nástroje riadenia by sa tiež mali zachovať v odvetviach obilia, mäsa a mliečnych výrobkov a viazané platby pre chovateľov dobytka a niektoré citlivé odvetvia ako suché krmivo, proteíny a konope.

Referenčný dokument³⁹: Legislatívne návrhy: KOM (2008) 306

Spravodajca: Luis Manuel Capoulas Santos (PSE, PT)

Na túto tému vypracovalo tematické oddelenie na žiadosť Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka niekoľko dôležitých štúdií: *Úvahy o možnostiach budúceho rozvoja SPP*⁴⁰, *Úvaha o možnostiach budúceho rozvoja SPP - perspektívy rozvoja vidieka*⁴¹, *Multifunkčnosť a SPP: Územný návrh*⁴², *Analýza návrhov kontroly zdravotného stavu: Reforma systému neviazaných platieb*⁴³, *Analýza návrhov kontroly zdravotného stavu: Reforma mechanizmov pre priamu podporu*⁴⁴.

5.2. Aká je budúcnosť mladých poľnohospodárov v rámci prebiehajúcej reformy SPP?

V budúcnosti sa musí SPP snažiť odstrániť prekážky, ktorým v súčasnosti čelia mladí ľudia, ktorí sa chcú začať venovať poľnohospodárstvu, tým, že jednou z jej priorít bude generačná výmena. Uznesenie Európskeho parlamentu upozorňuje na pretrvávajúce ťažkosti, ktoré vyplývajú z vysokých nákladov na prípravu (vrátane predaja poľnohospodárskych pozemkov a cien za prenájom) a potreby neustále investovať do hmotného kapitálu a ľudského potenciálu na účely zdokonaľovania techniky a logistiky.

Parlament vyzýva Komisiu, aby vo svojom legislatívnom návrhu na kontrolu stavu navrhla, aby pomoc pre mladých poľnohospodárov ustanovená v právnych predpisoch pre rozvoj vidieka figurovala medzi povinnými opatreniami, ktoré budú zahrnuté v plánoch, ktoré pripravujú členské štáty, čo by malo byť sprevádzané zvýšením výšky podpory na prípravu.

³⁹A6-0390/2008, A6-0401/2008, A6-0402/2008, T6-0549/2008, T6-0550/2008, T6-0551/2008, 19.11.2008, OEIL: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5642272>; <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5642252>; <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5642232>.

⁴⁰Jean Christophe Bureau, Heinz Peter Witzke, EuroCARE GmbH, *Úvaha o možnostiach budúceho rozvoja SPP*, Európsky parlament, 2007.

⁴¹ÖIR-Managementdienste GmbH, *Úvaha o možnostiach budúceho rozvoja SPP - perspektívy rozvoja vidieka*, Európsky parlament, 2007.

⁴²Jesús Gonzalez Regidor, Universidad Autónoma de Madrid, *Multifunkčnosť a SPP: Územný návrh*, Brusel, Európsky parlament, 2007.

⁴³Jesús Gonzalez Regidor, Universidad Autónoma de Madrid, *Analýza návrhov kontroly zdravotného stavu: Reforma systému neviazaných platieb*, Európsky parlament, 2007.

⁴⁴Pán Allan Buckwell, Country Land and Business Association, *Analýza návrhov kontroly zdravotného stavu: Reforma mechanizmov pre priamu podporu*, Európsky parlament, 2007.

Referenčné dokumenty⁴⁵: Iniciatívna správa (INI (2007) 2194)

Spravodajca: Donato Tommaso Veraldi (ALDE, IT)

5.3. SPP a globálna potravinová bezpečnosť

Reálne ceny za potraviny v Európe aj v celosvetovom meradle klesali tridsať rokov. Tento trend sa v posledných mesiacoch obrátil z dôvodu náhleho a prudkého zvýšenia svetových cien poľnohospodárskych komodít.

Tento prudký nárast zasiahol súčasne niekoľko komodít: pri obilninách, mäse a mliečnych výrobkoch bol zaznamenaný dvoj- alebo dokonca trojciferný nárast za menej než jeden rok. Tieto pohyby sú výsledkom zložitej kombinácie štrukturálnych, ako aj skôr prechodných faktorov.

Na úrovni EÚ musia politické iniciatívy prebiehať v troch vzájomne sa dopĺňujúcich smeroch činností: opatrenia na krátkodobé a strednodobé zmiernenie vplyvu potravinového cenového šoku, opatrenia s cieľom prispieť ku globálnemu úsiliu o riešenie vplyvu nárastu cien na chudobné skupiny obyvateľov a v neposlednom rade opatrenia na dlhodobejšie zlepšenie zásobovania poľnohospodárskymi výrobkami a na zaistenie potravinovej bezpečnosti. V SPP by sa mohli vykonať výslovné úpravy, ktoré by priamo reagovali na výnimočne vysoké úrovne cien.

Referenčné dokumenty⁴⁶: Iniciatívna správa (INI (2008) 2153)

Spravodajkyňa: Mairead McGuinness (PPE-DE, IE)

5.4. Riadenie rizika a krízové riadenie v poľnohospodárstve

Európsky parlament prijal 16. februára 2006 uznesenie na základe iniciatívnej správy pripravenej ako reakciu na dokument Komisie o riadení rizika a krízovom riadení v poľnohospodárstve.

Parlament uviedol, že prioritou riadenia rizika v poľnohospodárstve by malo byť slúžiť všeobecnému záujmu, zaručiť dodávku zdravých potravín a poľnohospodárskych surovín pre obyvateľstvo a ochraňovať životné prostredie pred poškodením. Parlament sa nazdával, že tri možnosti riadenia rizika a krízového riadenia, ktoré zvažuje Komisia (poistenie proti prírodným katastrofám, spoločné fondy a záruky základného príjmu) v skutočnosti nie sú preventívnymi opatreniami na zníženie rizík alebo škôd, ale modely financovania na zabezpečenie kompenzácií v prípade škôd. Komisia navrhuje, aby sa tieto opatrenia financovali z 1 % fondov z modulácie, alebo presnejšie z národných programov na rozvoj vidieka, ktorým podľa názoru odborníkov pravdepodobne bude chýbať veľa prostriedkov potrebných na navrhované opatrenia.

Komisia by preto mala preskúmať alternatívne zdroje financovania pre tieto opatrenia. Parlament konštatoval, že nové členské štáty sú vylúčené z mechanizmu modulácie do roku 2013 a priame platby v týchto krajinách sa postupne zvyšujú na plnú výšku (fáza zavádzania), a preto by sa malo zaistiť, aby mali prístup k ďalšiemu financovaniu SPP.

V skoršej fáze legislatívneho postupu tematické oddelenie k tejto téme zverejnilo štúdiu *Riadenie rizika a krízové riadenie v poľnohospodárstve*⁴⁷.

⁴⁵ A6-0182/2008, T6-0258/2008. 5.6.2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5531332.

⁴⁶ A6-0505/2008, T6-0006/2009, 13.1.2009, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5650602.

Referenčný dokument⁴⁸: Nelegislatívny pôvodný dokument: KOM (2005) 074

Spravodajca: Friedrich Wilhelm Graefe Zu Baringdorf (Verts/ALE, DE)

5.5. Prírodné katastrofy, požiare, povodne a suchá: Poľnohospodárske aspekty

Parlament bol presvedčený, že politika rozvoja vidieka by mohla zohrávať užitočnú úlohu pri predchádzaní prírodným katastrofám. Zdôrazňoval, že drastické zníženie prostriedkov na rozvoj vidieka brzdilo vypracovanie akčných plánov na predchádzanie škodám spôsobeným prírodnými katastrofami. Odporúčal však, aby národné a regionálne plány rozvoja vidieka stanovovali za prioritu opatrenia zamerané na príčiny katastrof (*okrem iného* boj proti erózii, opätovné zalesňovanie vhodnými druhmi, zachovanie priesekov, vodohospodárske projekty, údržba lesov a agro-environmentálne opatrenia na šetrenie vody).

Parlament sa nazdával, že z Fondu solidarity Európskej únie (EUSF) by sa mali naďalej financovať zásahy v prípade katastrof, ktoré, hoci sú výrazné, sú pod stanovenou hranicou škôd, ale predstavujú vážne a pretrvávajúce následky na životné podmienky obyvateľov daného regiónu, s možnosťou mimoriadnej pomoci v takýchto prípadoch. Komisia musí predložiť legislatívny návrh, ktorým by sa zaviedla doložka flexibility, ktorá by umožnila, že existujúce politické nástroje, najmä FSEÚ, na riešenie prírodných katastrof v poľnohospodárskom odvetví budú riadne financované, pomocou kapitol SPP, ktoré sa v súčasnosti v žiadnom roku nevyužívajú.

Parlament tiež vyzýval Komisiu, aby zabezpečila podporu opatrení zameraných na zníženie horľavosti lesov, napríklad podporovaním ziskovosti lesov a ich trvalo udržateľného riadenia a využívaním zvyškovej lesnej biomasy ako obnoviteľnej energie. Taktiež vyzval členské štáty a Komisiu, aby zaviedli program na výmenu skúseností o uplatňovaní nových technológií v oblasti riadenia a monitorovania lesných požiarov a vypracovali postupy pre uznávanie kvalifikácií technických pracovníkov na európskej úrovni. V rámci plánov na rozvoj vidieka bolo taktiež dôležité zabezpečiť prioritu opatrení na boj proti štrukturálnym problémom vidieka (*okrem iného* vyludňovanie, opúšťanie poľnohospodárskej pôdy, ochrana vidieka pred intenzívnou stavebnou činnosťou, odlesňovanie a nadmerné rozdrobovanie vlastníctva lesov), ktoré zvýšia budúce úrovne možného rizika, ak sa nad nimi stratí kontrola.

Referenčný dokument⁴⁹: Iniciatívna správa (INI (2005) 2195)

Spravodajca: Luis Manuel Capoulas Santos (PSE, PT)

⁴⁷University of Napoli Federico II, [Riadenie rizika a krízové riadenie v poľnohospodárstve](#), Európsky parlament, 2005.

⁴⁸ A6-0014/2006, T6-0067/2006, 16.2.2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5241902.

⁴⁹ A6-0152/2006, T6-0222/2006, 18.5.2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5282212

5.6. Situácia a budúcnosť poľnohospodárstva v horských regiónoch

Približne 19 % obyvateľov Európy žije a pracuje v horských oblastiach. Tie poskytujú ľuďom a iným živým organizmom jedinečné prostredie, v ktorom sú všetky aspekty ľudskej existencie úzko späté s rovnováhou a rytmom prírody. Hory sa môžu považovať za multifunkčné prostredie charakteristické množstvom prírodných vlastností: strmé svahy, poveternostné podmienky, erózia, výškové rozdiely, vysoká nadmorská výška, skalné útvary atď.

V súčasnosti existuje pre európske horské oblasti toľko rôznych právnych rámcov, koľko je v EÚ členských štátov. V najlepšom prípade táto „zmes“ uplatňovaných odvetvových politík nemusí nutne obmedzovať vyššie uvedenú potrebu trvalej udržateľnosti a dlhodobého prístupu, veľmi jej však nepomôže.

Potrebný je rozumný rámec, ktorý bude kombináciou predpisov a asistencie a ktorý najlepším možným spôsobom pomôže horským regiónom Európy v ich snahe dosiahnuť trvalo udržateľnú konkurencieschopnosť s výhľadom do budúcnosti.

Výbor Európskeho parlamentu pre regionálny rozvoj požiadal tematické oddelenie, aby v tejto oblasti vypracovalo štúdie vrátane štúdie *Upadajúce regióny: nový demografický a územný model*⁵⁰ a ďalšiu staršiu štúdiu o politike pre horské oblasti *K európskej politike pre horské regióny*⁵¹.

Referenčný dokument⁵²: Iniciatívna správa (INI (2008) 2066)

Spravodajca: Michl Ebner (PPE-DE, DE)

5.7. Nová stratégia Európskej únie týkajúcej sa zdravia zvierat

Dňa 22. mája 2008 schválil Európsky parlament uznesenie o oznámení Komisie o novej stratégii Európskej únie týkajúcej sa zdravia zvierat na roky 2007 - 2013.

Parlament privítal vytvorenie strategického prístupu k politike EÚ týkajúcej sa zdravia zvierat, avšak vyzýva na väčšie ambície a dlhodobejší pohľad Komisie pri predkladaní jej legislatívnych návrhov.

Poslanci poukázali na to, že navrhovaná stratégia by mohla priniesť pozitívne výsledky, ak by sa stanovili jasné a transparentné podmienky pre financovanie jednotlivých opatrení, čo sa v oznámení o stratégii týkajúcej sa zdravia zvierat nestalo. Komisiu kritizovali za to, že sa v oznámení nezmienila o požiadavkách na financovanie svojej politiky. Parlament upozorňuje na to, že spoločná politika týkajúca sa zdravia zvierat je jednou z najviac integrovaných politík EÚ a väčšiu časť jej financovania by mal zabezpečovať rozpočet Spoločenstva, čo by nemalo vylučovať finančnú zodpovednosť členských štátov a poľnohospodárov.

⁵⁰ UMS RIATE, Géographie-cités, LIG (University Joseph Fourier), IGEAT (Free University of Brussels), University of Umeå, University of Naples, CUGUAT – TIGRIS (University Alexandru Ioan Cuza), [Zmenšovanie regiónov: zmena paradigmy v demografickom a územnom rozvoji](#), Brusel, Európsky parlament, 2008.

⁵¹ International Centre for Alpine Environments (ICALPE), [K európskej politike pre horské regióny](#), Európsky parlament, 1998.

⁵²A6-0327/2008, T6-0438/2008, 23.9.2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5608682.

Parlament vyjadril nespokojnosť s vyjadreniami, že jednotlivé opatrenia sa budú financovať z existujúcich fondov, a vyzýva Komisiu, aby podporovala zlepšenie možností súčasného veterinárneho fondu, a pripravoval si argumenty na diskusie o rozpočte, ktoré sa začnú v roku 2009. Poukázal na to, že stratégia týkajúca sa zdravia zvierat by sa tiež mala vzťahovať na aktivity bitúnkov, firiem na prepravu zvierat a výrobcov a dodávateľov zvieracích krmív so súčasným zohľadnením potreby zjednodušenia administratívy.

Referenčný dokument⁵³: Nelegislatívny pôvodný dokument: KOM (2007)539

Spravodajca: Janusz Wojciechowski (UEN, PL)

5.8. Ochrana a životné podmienky zvierat

Európsky parlament prijal 11. mája 2006 uznesenie o akčnom pláne Spoločenstva pre ochranu a životné podmienky zvierat. Európsky parlament vyzval na prísnejšie pravidlá pre životné podmienky zvierat v EÚ. Správa tiež vyzývala Komisiu, aby predložila plány na označovanie ochrany zvierat, zdôrazňovala posilnenie ochrany zvierat v rokovaniach Svetovej obchodnej organizácie a zakázala dovoz tuleňov a „produktov krutosti“ do Únie.

Parlament vyjadril poľutovanie, že pravidlá EÚ pre dopravu živých zvierat sa v praxi často ignorujú. Podporil myšlienku zavedenia značky, ktorá bude zaručovať dodržiavanie európskych noriem, avšak uznal, že veľké množstvo opatrení na zlepšenie životných podmienok zvierat môže mať negatívne následky na konkurencieschopnosť európskeho poľnohospodárskeho odvetvia. Taktiež je dôležité predchádzať akémukoľvek dampingu v tretích krajinách a zhoršeniu zaobchádzania so zvieratami v týchto krajinách. Parlament preto zdôrazňoval naliehavú potrebu zahrnúť sprísnenie opatrení na ochranu zvierat do agendy rokovaní WTO, aby sa zvýšili medzinárodné normy pre životné podmienky zvierat. Taktiež navrhol uvalenie embarga na krajiny, v ktorých sa pri výrobe živočíšnych produktov uplatňuje kruté zaobchádzanie.

Referenčný dokument⁵⁴: Nelegislatívny pôvodný dokument: KOM (2006)013

Spravodajkyňa: Elizabeth Jeggle (PPE-DE, DE)

5.9. Podpora pestovania plodín určených na nepotravinárske účely

Parlament zdôrazňoval dôležitosť zvýšenia podpory pre technológie v súvislosti s plodinami na nepotravinárske účely, aby sa zlepšil potenciál odvetvia. Vyzýva Komisiu, aby definovala stratégiu Spoločenstva a akčný plán na podporu obnoviteľných zdrojov energie ako prínos k zabezpečeniu zásobovania potravinami a zlepšeniu energetickej účinnosti v EÚ.

Parlament poukazuje na to, že je potrebné dbať najmä na to, aby sa predchádzalo intenzifikácii pestovania, ktorá by mohla mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie, ako napríklad znečistenie pôdy hnojivovými zvyškami a prípravkami na ochranu rastlín, ako aj vyčerpanie alebo znečistenie vodných zásob. Okrem toho je potrebné sledovať vplyv pestovania energetických plodín na poľnohospodárstvo a preskúmať zavedenie pravidiel na zabránenie nekontrolovaného rozšírenia pestovania invazívnych druhov plodín.

Parlament vyzval Komisiu, aby podporovala výrobu špeciálnych chemických látok z poľnohospodárskych surovín s cieľom zvýšiť príjem poľnohospodárov a zásobiť trh zdravými produktmi priaznivými pre životné prostredie; namiesto chemických výrobkov, ktoré nie sú

⁵³ A6-0147/2008, T6-0235/2008, 22.5.2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5608682.

⁵⁴ A6-0290/2006, T6-0417/2006, 11.5.2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5319032.

biologicky rozložiteľné.

Špeciálne plodiny by sa mohli veľmi účinne využívať v decentralizovanom a malom rozsahu a preto by mohli byť prínosom pre veľké percento poľnohospodárov. Parlament tiež vyzdvihol možnosť poľnohospodárstva produkovať farmaceutické plodiny na výrobu vakcín a ďalších produktov, ktorých cieľom je poskytovať medicínskemu odvetviu vhodné nástroje zdravotnej starostlivosti.

Parlament tiež zdôraznil potenciál, ktorý poskytuje používanie poľnohospodárskych zvyškov a odpadu na výrobu tepla, chladu a elektriny využívajúc metódy, ktoré sú hospodársky účinné a šetrné voči životnému prostrediu.

Možno stojí za zmienku, že pred legislatívnym postupom Výbor Európskeho parlamentu pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka požiadala tematické oddelenie, aby vykonalo štúdiu o nepotravinových plodinách⁵⁵.

Referenčný dokument⁵⁶: Iniciatívna správa (INI (2004) 2259)

Spravodajca: Neil Parish (PPE-DE, UK)

5.10. Biotechnológie: Vyhlídky a úlohy poľnohospodárstva v Európe

Dňa 24. januára 2007 výbor prijal iniciatívnu správu Kyöstiho Virrankoskiho. Správa vyzývala Komisiu a Radu na väčšiu aktivitu, stavala sa však obozretne ku geneticky modifikovaným (GM) plodinám a bola za jasnejší právny rámec v tejto oblasti.

Výbor vo všeobecnosti podporil úsilie na rozvoj biotechnológií v EÚ, pretože môžu uľahčiť rozvoj trvalo udržateľných metód výroby, zvýšenie výnosov a rozmanitosti výrobkov s menším využitím dusičnanov a iných hnojív, čo prispieva k ochrane životného prostredia a zdravia ľudí.

Výbor tiež zdôraznil, že rozvoj biotechnológií môže mať ďalšie pozitívne účinky ako výroba úplne nových produktov vrátane orálnych vakcín, a ekologickejšie zdroje energie ako biomasa, bioplyn a biopalivá.

Na základe uvedeného správa vyzývala Komisiu, aby vytvorila skupinu na vysokej úrovni zloženú zo zástupcov Komisie, Rady, Parlamentu a všetkých zúčastnených strán na účely naplánovania stratégie pre biotechnológie a poľnohospodárstvo v EÚ.

Pokiaľ ide o legislatívny rámec, výbor vyjadril podporu súčasnému opatrnému prístupu k schvaľovaniu nových biotechnologických výrobkov.

Referenčný dokument⁵⁷: Iniciatívna správa (INI (2006) 2059)

Spravodajca: Kyösti Virrankoski (ALDE, FI)

⁵⁵Dipartimento di Economia ed Ingegneria Agrarie (DEIAGRA), Università di Bologna, [Konkurencia medzi potravinovými a nepotravinovými plodinami pre energiu: Dôsledky pre poľnohospodárske štruktúry a využívanie pôdy](#), Európsky parlament, 2008.

⁵⁶ A6-0040/2006, T6-0116/2006, 23.3.2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5217932.

⁵⁷ A6-0032/2007, 21.5.2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5319532.

6. RYBNÉ HOSPODÁRSTVO

6.1. Kríza v rybnom hospodárstve

Od začiatku 6. legislatívneho obdobia je hospodárska kríza, ktorej čelí rybne hospodárstvo, predmetom obáv Európskeho parlamentu. Parlament sa zaoberal najmä dôsledkami zvýšenia cien palív.

V roku 2005 prijal Európsky parlament správu o **Európskom fonde pre rybne hospodárstvo (EFRH)**⁵⁸, ktorú vypracoval David Casa (PPE-DE, MT). Prijaté pozmeňujúce a doplnujúce návrhy sa zameriavali na úplné stiahnutie plavidiel z rybolovu a financovanie rybárskeho výstroja a investícií do akvakultúry. Jej hlavné body sú tieto:

Európsky parlament chcel rozšíriť rozsah politiky **stiahnutia plavidiel** z rybolovu. Taktiež navrhol, aby EFRH mohol poskytovať jednorazové platby posádkam príslušných plavidiel.

Členské štáty môžu zaviesť jednorazové kompenzácie pre majiteľov plavidiel a rybárov v súvislosti s plánmi na ochranu morských ekosystémov, ak to bude viesť k obmedzeniu rybolovnej kapacity.

Pomoc sa môže poskytnúť na úpravy, ktoré zlepšujú bezpečnosť na lodi, životné a pracovné podmienky vrátane výmeny motora z dôvodov bezpečnosti, spotreby paliva alebo lepšej ohľaduplnosti k životnému prostrediu a pri splnení podmienky, že sa nezvýši rybolovná kapacita pre všetky kategórie rybárskych plavidiel. Zvláštny dôraz sa kládol na menšie a staršie lode.

Parlament navrhol nové ustanovenia pre verejnú pomoc na obnovu a modernizáciu flotily v najvzdialenejších regiónoch.

Európsky parlament chcel, aby sa investície EFRH vzťahovali na všetky fázy výrobného reťazca akvakultúry vrátane stavby nových zariadení a rozšírenia a modernizácie existujúcich zariadení, pre druhy s dobrou trhovou perspektívou, ak sú technicky a finančne realizovateľné a nevytvárajú nadmernú výrobnú kapacitu.

V otázke trvalo udržateľného rozvoja pobrežných rybolovných oblastí Európsky parlament odmietol obmedzenie financovania z EFRH v obciach s menej než 100 000 obyvateľmi.

Referenčný dokument: Nariadenie KOM(2004) 497 zo 14. júla 2004

Spravodajca: David Casa (PPE-DE, MT)

V roku 2006 Európsky parlament prijal iniciatívnu správu o zložitej situácii **pobrežného rybolovu**⁵⁹, ktorú vypracoval Sean Ó Neachtain (UEN, IE). Správa zdôrazňovala „podstatný prínos“ tohto odvetvia pre miestne hospodárstva a sociálnu štruktúru pobrežných spoločenstiev. Tematické oddelenie B už predtým vypracovalo k tejto otázke štúdiu na žiadosť Výboru pre rybne hospodárstvo⁶⁰.

⁵⁸ T6-0282/2005, Úradný vestník EÚ C 157, 6.7.2006, s. 97-324 E, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5188932

⁵⁹ T6-0276/2006, 15/06/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5219262

⁶⁰ Centro Tecnológico del Mar – Fundación CETMAR Španielsko [Pobrežné rybne hospodárstvo a problémy, ktorým čelia pobrežní rybári](#), Európsky parlament, 2005

Európsky parlament vyzval na spoločnú definíciu pobrežného rybného hospodárstva na úrovni EÚ. Naliehavo vyzýval Komisiu, aby navrhla spôsoby harmonizácie údajov o pobrežnom rybnom hospodárstve v celej EÚ.

Okrem iných odporúčaní správa vyzývala Komisiu, aby financovala modernizáciu pobrežných rybárskych plavidiel a navrhla konkrétne vzdelávacie a odborné prípravné programy. Taktiež sa v nej vyjadrilo želanie, aby sa viac uznávala úloha žien v odvetví rybného hospodárstva a zaistili ich hospodárske a sociálne práva.

Referenčný dokument: Nelegislatívna správa

Spravodajca: Sean Ó Neachtain (UEN, IE)

V roku 2006 Európsky parlament prijal na základe iniciatívnej správy Pedra Guerreiru (GUE/NGL, PT) aj uznesenie⁶¹ ako reakciu na oznámenie Komisie o **zlepšení hospodárskej situácie v rybnom hospodárstve**. Správa vyjadrila poľutovanie nad „nízkymi ambíciami“ vyjadrenými v dokumente Komisie. Výbor Európskeho parlamentu pre rybné hospodárstvo predtým požiadal tematické oddelenie B o štúdiu k tejto otázke⁶².

Referenčný dokument: KOM(2006)0103z 9. marca 2006

Spravodajca: Pedro Guerreiro (GUE/NGL, PT)

Európsky parlament vzniesol kritiku, že navrhované opatrenia nemajú prirodzený sociálno-hospodársky rozmer a nezohľadňujú „dôsledky ich vykonávania pre posádky plavidiel“. Európsky parlament vyjadril ľútosť, že pokiaľ ide o pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu, Komisia naďalej blokuje možnosť udelenia vyrovnávacích platieb a operačnej pomoci. Zdôrazňoval preto potrebu vytvorenia garančného fondu s účasťou Spoločenstva na stabilizáciu cien palív, ktorý bude udeľovať prechodné vyrovnávacie platby postihnutým rybárskym podnikom.

Pokiaľ ide o strednodobé a dlhodobé opatrenia, Európsky parlament zdôrazňoval potrebu, aby EFRH naďalej udeľoval pomoc na obnovu a modernizáciu rybárskej flotily - a najmä na výmenu motorov - zvlášť pre maloobjemový pobrežný rybolov a na výmenu plavidiel starších ako 20 rokov, ktoré majú problémy s bezpečnosťou.

Taktiež vyzval Komisiu, aby uznala špecifickú povahu maloobjemového pobrežného rybolovu a remeselného rybolovu v SPRH a predložila návrh podporného programu Spoločenstva na riešenie špecifických problémov, ktorým táto časť odvetvia čelí. Európsky parlament opätovne zdôraznil svoju požiadavku Komisii, aby preštudovala vplyv iných faktorov než rybné hospodárstvo, ako napríklad pobrežné a príbrežné znečisťovanie, priemyselné a poľnohospodárske odpady, hlbokomorské bagrovanie a námorná doprava, na námorné prostredie a na zásoby rýb, aby mohla doplniť súčasné spôsoby riadenia. Európsky parlament tiež zdôraznil nevyhnutnosť dosiahnutia rovnováhy medzi sociálno-hospodárskou situáciou a trvalou udržateľnosťou životného prostredia a vyzdvihol potrebu zavedenia mechanizmu na dotovanie alebo kompenzovanie rybárov, ktorých postihnú hospodárske a sociálne dôsledky plánov na obnovu populácie rýb alebo iné opatrenia na zaistenie vyššej ochrany ekosystémov, najmä v znevýhodnených regiónoch.

⁶¹ T6-0390/2006, 28/09/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5341542

⁶² LEI B.V., [Dôsledky zvýšenia ceny ropy v európskom rybnom hospodárstve](#), Európsky parlament, 2006

V roku 2007 Európsky parlament prijal uznesenie⁶³ na základe iniciatívnej správy, ktorú vypracoval Pedro Guerreiro (GUE/NGL, PT) po správe Komisie o zavedení **spoločnej organizácie trhu (SOT)** rybného hospodárstva a výrobkov akvakultúry. Parlament požiadal tematické oddelenie o vypracovanie rozsiahleho výskumu k tejto otázke⁶⁴.

Referenčný dokument: KOM(2006) 558 v konečnom znení z 29. septembra 2006

Spravodajca: Pedro Guerreiro (GUE/NGL, PT)

Európsky parlament zdôrazňoval dôležitosť naliehavého a rozsiahleho prepracovania SOT, aby sa zabezpečili príjmy v tomto odvetví, zaistila stabilita trhu a zlepšil marketing výrobkov rybného hospodárstva a zvýšila vytvorená pridaná hodnota. Parlament požiadal Komisiu, aby predložila oznámenie o usmerneniach a návrh na revíziu SOT.

Zdôraznil potrebu posilnenia finančných zdrojov SOT, ktoré umožní financovanie Spoločenstva pre potreby rybného hospodárstva na primeranej úrovni. V uznesení sa zdôrazňovalo, že existujúce intervenčné mechanizmy sú charakterizované vysokou úrovňou koncentrácie a Komisia bola vyzvaná, aby určila, či sú tieto mechanizmy najvhodnejšie a či sú dostatočne flexibilné na naplnenie potrieb existujúcich štruktúr výroby/predaja v členských štátoch, aby sa mohol zlepšiť predaj rybárskych výrobkov a zabezpečiť slušný príjem pre výrobcov.

Európsky parlament konštatoval, že vyrovnávacie platby pre tuniaky by sa mali rozšíriť a taktiež vyzval Komisiu, aby zaviedla vyrovnávacie platby pre sardinky, ako to bolo požadované predtým.

Parlament zdôraznil dôležitosť označovania a presných informácií pre spotrebiteľa. Obchodné označovanie, najmä dovážaných výrobkov, je potrebné skúmať a kontrolovať, aby nedochádzalo k zavádzaniu spotrebiteľov. Parlament požiadal Komisiu, aby urýchlila proces vydávania ekologických osvedčení pre výrobky rybného hospodárstva.

V správe sa zdôrazňovala potreba, aby štrukturálne fondy prispievali k modernizácii a vytváraniu infraštruktúry pre výrobcov a vzťahovali sa na zariadenia na chladenie, spracovanie, dopravu a predaj/distribúciu. Správa tiež zdôrazňovala, že intervenčné mechanizmy musia brať do úvahy vyššiu trvanlivosť výrobkov rybného hospodárstva a vyzvala na väčšiu podporu zlepšovania manipulácie s rybami na lodi, najmä investícií do chladenia. Parlament ďalej zdôrazňoval potrebu posilnenia mechanizmov finančnej podpory, podporu koncentrácie ponuky, najmä prostredníctvom financovania organizácií výrobcov, a predovšetkým potrebu posilnenia maloobjemového pobrežného a tradičného rybolovu. Operačné programy by mali zabezpečiť - s vhodnou finančnou podporou - možnosť, aby organizácie výrobcov mohli umiestňovať na trh svoje výrobky priamo, čím by sa zvýšila pridaná hodnota výrobkov rybného hospodárstva. Parlament tiež vyzval na zachovanie priameho prepojenia pomoci v rozpočte Spoločenstva na organizácie výrobcov, pričom by sa súčasne otvorila možnosť doplnkovej pomoci na podporu operačných programov zo strany členských štátov.

⁶³ T6-0606/2007, 12/12/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484592

⁶⁴Jesús Iborra Martín, Tematické oddelenie štrukturálnej a kohéznej politiky, [Reforma spoločnej organizácie trhu výrobkov rybného hospodárstva z roku 2000](#), Európsky parlament, 2007; Jesús Iborra Martín Sekcia B štrukturálnej a kohéznej politiky, [Organizácie výrobcov a spoločná organizácia trhu výrobkov rybného hospodárstva](#), Európsky parlament, 2008

V uznesení Parlament vyzval Komisiu, aby vyhodnotila dôsledky vzťahov s tretími krajinami a najmä vplyv dovozu na ceny prvého predaja. Vyzýval Komisiu, aby zaujala pevnejší postoj pri hodnotení vonkajších obchodných vzťahov, najmä pri aktivácii ochranných mechanizmov WTO, aby neboli ohrozené ciele článku 33 zmluvy. Európsky parlament tiež požadoval uplatňovanie rovnakých pravidiel a požiadaviek na dovážané výrobky rybného hospodárstva predávané na vnútornom trhu, aké platia pre výrobky rybného hospodárstva zo Spoločenstva, napr. pokiaľ ide o označovanie, fytošantárne pravidlá alebo minimálne veľkosti.

V júni 2008 Európsky parlament prijal spoločné uznesenie⁶⁵ o **kríze rybného hospodárstva z dôvodu stúpajúcich cien palív**, pre ktoré si vyžiadal od tematického oddelenia štúdiu na túto tému⁶⁶.

Poslanci Európskeho parlamentu vyjadrili svoju solidaritu s rybármi EÚ a vyzvali Komisiu a Radu, aby pripravili opatrenia na riešenie súčasnej situácie v rybnom hospodárstve. Európsky parlament opätovne vyzval Komisiu, aby prepracovala *de minimis* nariadenie tak, aby sa pomoc zvýšila na 100 000 EUR na plavidlo namiesto rovnakej sumy na podnik, aby sa tak výška pomoci priblížila jej výške v iných hospodárskych odvetviach. Parlament ďalej vyzval členské štáty, aby urýchlili postupy, ktoré umožnia platby na pomoc *de minimis* v rybnom hospodárstve.

Európsky parlament požiadala o dobrovoľné uplatnenie plánov pre úpravu rybárskych flotíl vo všetkých členských štátoch a potrebné finančné prostriedky s týmto cieľom:

- vyzval Komisiu, aby vytvorila prioritné kritériá pre segmenty flotily, ktoré sú najviac postihnuté touto krízou;
- považoval za nevyhnutné, aby sa prehodnotili národné operačné programy v rámci Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo, aby sa tak umožnili cielenejšie výdavky;
- vyzval na pomoc pri jednorazovej zmene rybárskeho výstroja na účely prechodu na metódy rybolovu s nižšou spotrebou paliva;
- podporil nákup výstroja na zlepšenie palivovej účinnosti;

Parlament požiadala Komisiu, aby predložila návrhy pre 7-ročný systém náhrad za znižovanie CO₂ v rybnom hospodárstve na základe súčasnej ceny 25 EUR za tonu CO₂.

Poslanci tiež vyzvali Komisiu, aby v rámci 7. rámcového programu podporila vytvorenie osobitného fondu na výskum a rozvoj v oblasti rybného hospodárstva, a tak pomohla financovať projekty zamerané na skúmanie alternatívnych zdrojov energie a zlepšenie energetickej účinnosti.

Európsky parlament tiež vyzval Komisiu, aby vypracovala osobitné návrhy na zmiernenie situácie v oblastiach najviac závislých od rybného hospodárstva a ešte predtým zadal výskum na túto tému tematickému oddeleniu štrukturálnej a kohéznej politiky, ktorá vypracovala štúdiu *Závislosť regiónov od rybného hospodárstva*⁶⁷.

⁶⁵ T6-0308/2008, 19/06/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5643522

⁶⁶ LEI B.V., [Vplyv zvýšenia cien ropy na európske rybné hospodárstvo](#), Európsky parlament, 2006.

⁶⁷ Pavel Salz, Framian bv, Graeme Macfadyen, Poseidon Ltd., [Závislosť regiónov od rybného hospodárstva](#), Európsky parlament, 2007.

6.2. Správne opatrenia pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov rybolovu v Stredozemnom mori

Toto nariadenie je zamerané na vytvorenie trvalo udržateľného rybného hospodárstva v regióne zlepšením využívania vodných organizmov a ochranou citlivých biotopov so súčasným zohľadnením osobitnej povahy maloobjemového pobrežného rybného hospodárstva v Stredozemí.

Na konci 5. volebného obdobia Európsky parlament toto kľúčové nariadenie v reforme SPRH zablokoval. V júni 2005 nový Parlament prijatím správy⁶⁸, ktorú vypracovala Carmen Fraga Estevezová (PPE-DE, ES), dosiahol s Komisiou kompromis, ktorým sa pokúša čo najskôr obnoviť uspokojivú situáciu zdrojov. Väčšina úprav zo strany Európskeho parlamentu sa vzťahovala na lov tuniakov a minimálne veľkosti úlovkov spolu s veľkosťou oka sietí a povolenými vlastnosťami rybárskych zariadení.

Pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy boli súčasťou kompromisnej dohody, ktorá sa dosiahla rokovaniami medzi spravodajkyňou a Komisiou:

- minimálna veľkosť oka vlečných sietí by do 31. decembra 2006 mala byť 40 mm. Potom by sa mali nahradiť sieťou so štvorcovými okami veľkosti 40 mm na konci alebo na riadne odôvodnenú žiadosť vlastníka lode sieťou s kosoštvorcovými okami veľkosti 50 mm. Komisia podá o vykonávaní týchto ustanovení Parlamentu a Rade správu do 30. júna 2010;
- použitie vlečných sietí v hĺbkach väčších ako 1 000 metrov bude zakázané;
- minimálne veľkosti sa zmenšia pre sardinky, merlúzy, homáre a soley;
- používanie vlečných sietí a hydraulických bagrov by malo byť zakázané do vzdialenosti 0,5 morských míľ namiesto 1,5 morských míľ navrhovaných Komisiou;
- Európsky parlament vyhlásil, že opatrenia vzťahujúce sa na vysoko migrujúce druhy by sa mali stanoviť v rámci regionálnych organizácií rybného hospodárstva (v tomto prípade GFCM⁶⁹ a ICCAT⁷⁰), nie Komisie. Takýmto spôsobom budú tieto opatrenia záväzné pre členské štáty EÚ aj pre ostatné pobrežné štáty, čím sa predíde diskriminácii medzi rybármi;
- lov dlhým vlascom by mal byť regulovaný na základe počtu hákov namiesto dĺžky výstroja. Na palube by nemalo byť viac než 2 000 hákov pri plavidlách chytajúcich tuniaky modroplutvé, 3 500 hákov pre mečiara veľkého a 5 000 hákov pre tuniaka dlhoplutvého;
- ďalšie technické zmeny sa týkali dĺžky hákov dlhých vlascov pre niektoré druhy a šírky bagrov.

Parlament okrem toho zmenil niektoré termíny:

- Rada by mala do 31. decembra 2005 (namiesto 2004) určiť chránené oblasti, najmä tie, ktoré sa nachádzajú úplne alebo čiastočne mimo teritoriálnych morí členských štátov a upresniť činnosti rybolovu zakázané alebo povolené v týchto oblastiach;

⁶⁸ T6-0234/2005, Ú. v. EÚ C 124, 25.5.2006, s. 421-527 E, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=236982.

⁶⁹ Generálna komisia pre rybolov v Stredomorí

⁷⁰ Medzinárodná komisia pre zachovanie atlantických tuniakov

- členské štáty by mali do 31. decembra 2005 (namiesto 2004) určiť ďalšie chránené oblasti v rámci svojich teritoriálnych vôd, v ktorých môžu byť činnosti rybolovu zakázané alebo obmedzené.

Referenčný dokument: KOM(2003)589 z 9. októbra 2003

Spravodajkyňa: Carmen Fraga Estevez (PPE-DE, ES)

6.3. Plány obnovy a riadenia zásob

Plány riadenia/obnovy zdrojov sú najdôležitejším prvkom politiky zachovania zdrojov. Tu je niekoľko príkladov:

V novembri 2007 Európsky parlament prijal správu⁷¹, ktorú vypracoval Iles Braghetto (PPE-DE, IT), o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa ustanovuje **viacročný plán obnovy zásob tuniaka modroplutvého vo východnej časti Atlantického oceánu a v Stredozemnom mori**. Správa bola proti obmedzeniam minimálnej veľkosti tuniaka modroplutvého.

Hlavné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy boli tieto:

- najmenej jeden mesiac pred odoslaním zoznamu plavidiel a pascí Komisii členské štáty odovzdajú elektronicky Komisii plán rybolovu, v ktorom budú uvedené licencie pre plavidlá a pasce, spolu s informáciami o predpokladanom rybárskom výlove. Počet plavidiel, pascí a vykrmovacie alebo chovné kapacity v pláne rybolovu musia byť úmerné prideleným kvótam na tuniaka modroplutvého;
- počet plavidiel a pascí na zozname musí odrážať podmienky a výpočet rybárskeho výlovu uvedeného v pláne rybolovu ustanovenom v texte;
- rybárom (posádkam aj vlastníkom lodí) sa počas uzatvorenej sezóny zaplatí finančná náhrada z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo;
- Parlament odstránil obmedzenie pre minimálnu veľkosť tuniaka modroplutvého stanovenú na 8 kg;
- Komisia zabezpečí okamžité ukončenie rybolovu tuniaka modroplutvého v tých členských štátoch, ktoré nedodržia termín na poskytnutie uvedených informácií.

Referenčné dokumenty: KOM(2007) 169 z 3. marca 2007

Spravodajca: Iles Braghetto (PPE-DE, IT)

V apríli 2005 Európsky parlament prijal uznesenie o **pláne na obnovu zásob merlúzy južnej a homára nórskeho**⁷², ktoré vypracovala Rosa Miguélez Ramosová (PSE, ES). Hlavné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy boli tieto:

- vplyv opatrení zameraných na obnovu týchto zásob sa musí zmierniť sociálno-hospodárskymi opatreniami spojenými s vyhradením dostatočných prostriedkov z rozpočtu Spoločenstva;

⁷¹ T6-0532/2007, 15/11/2007, Ú. v. EÚ L 340, 22.12.2007, s. 8, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5474682.

⁷² T6-0130/2005, Ú. v. EÚ C 033, 9.2.2006, s. 495-558 E, OEIL www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=239872.

- Cádizský záliv sa z tohto plánu vylúči;
- lepšia definícia bezpečných biologických limitov a úhynu rýb;
- väčšia flexibilita pri znižovaní rybárskeho výlovu pre členské štáty;
- zvýšenie limitov, nad ktorými sa ryby musia oficiálne vážiť.

Komisia je povinná predložiť po dvoch rokoch Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tohto plánu na obnovu vrátane príslušných sociálno-hospodárskych údajov.

Referenčné dokumenty: KOM(2003) 818 z 23. decembra 2003

Spravodajkyňa: Rosa Miguélez Ramos (PSE, ES)

V apríli 2005 Európsky parlament prijal správu o **obnove zásob jazyka morského v západnej časti Lamanšského prielivu a v Biskajskom zálive**⁷³, ktorú vypracoval Philippe Morillon (ALDE, FR).

Európsky parlament úplne zmenil návrh Komisie tým, že uviedol, že zásoby jazyka morského v západnej časti Lamanšského prielivu a Biskajskom zálive sa za posledné roky stabilizovali. Plán obnovy by sa mal následne vymeniť za plán riadenia. Plán riadenia zásob jazyka morského musí byť založený na stave vedeckého posúdenia biomasy, a nie na úhyne rýb, ako sa to uvádza v návrhu Komisie. Plán riadenia bude následne zameraný na dané zásoby jazyka morského v rámci bezpečných biologických limitov. Hlavné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sa sústredili na hodnoty TAC, hmotnostné limity a vypustenie maximálneho rybárskeho výlovu.

Referenčné dokumenty: KOM(2003) 818 z 23. decembra 2003

Spravodajca: Philippe Morillon (ALDE, FR)

V máji 2005 Parlament prijal uznesenie o **pláne obnovy zásob úhora európskeho**⁷⁴, ktoré vypracoval Albert Jan Maat (PPE-DE, NL).

Vo svojich pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch sa Európsky parlament snažil nahradiť úmysel Komisie zaviesť 15-dňový zákaz rybolovu každý mesiac alternatívnym opatrením skrátenia rybárskej sezóny „tak, aby sa rybársky výlov znížil o polovicu“.

Správa vyzývala na „špeciálne opatrenia na zabezpečenie zvýšenia počtu vypustených sklených úhorov“ na boj proti nebezpečenstvu, ktoré predstavuje veľkoobjemový vývoz sklených úhorov. Správa taktiež uvádzala, že členské štáty by mali prijať „mimoriadne opatrenia, aby sa čo najmenej prekážalo prirodzenej migrácii sklených úhorov v niektorých obdobiach“ a vyzývala EÚ, aby podporila „opatrenia na podporu stavby a/alebo úpravy mechanizmov na prekonávanie prekážok, aby sa predišlo narušeniu migrácie v riekach“. Európsky parlament tiež navrhol nové ustanovenie zamerané na poskytnutie dodatočnej ochrany pre sklené úhory zavedením istých podmienok na rybolov úhorov kratších než 12 cm.

V súčasnosti EÚ financuje tri výskumné programy:

⁷³ T6-0128/2005, Úradný vestník EÚ C 033, 9.2.2006, s. 495-540 E, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=239882

⁷⁴ T6-0200/2006,16/05/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5279452

- Odhad možnosti obnovy pre populáciu úhora (EELREP).
- Vplyv rybného hospodárstva a hydroturbín na populáciu úhora európskeho (SILVEREEL).
- Štúdia pre informované riadenie zásob úhorov (SLIME).

Referenčný dokument: KOM(2005)472 zo 6. októbra 2005

Spravodajca: Albert Jan Maat (PPE-DE, NL)

V novembri 2006 Európsky parlament prijal uznesenie o **pláne na obnovu zásob platesy a morského jazyka v Severnom mori**⁷⁵, ktoré vypracoval Albert Jan Maat (PPE-DE, NL).

Hlavné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy boli tieto:

- celkové povolené výlovy (TAC) by sa mali stanoviť na 3-ročné obdobie, ktoré by malo nahradiť ročnú definíciu Komisie;
- Európsky parlament tiež navrhol, aby prahom pre plán riadenia bola minimálna preventívna tonáž namiesto percentuálneho systému navrhovaného Komisiou;
- v súlade s prístupom prijatým pre plán na obnovu tresky by sa mal stanoviť maximálny počet dní na mori pre typy rybolovu.

Parlament okrem toho zdôrazňoval potrebu obmedziť prípadné negatívne dôsledky používania vlečných sietí s rozporným brvnom na ekosystémy a morské prostredie. Komisia by následne mala vypracovať štúdiu o vplyve rybolovu pomocou vlečných sietí s rozporným brvnom na ekosystémy a o alternatívnych spôsoboch rybolovu trvalo udržateľných z hospodárskeho, ekologického a sociálneho hľadiska. Na základe tejto štúdie by sa mal vypracovať akčný plán pre postupné vyradenie metód a výstroja na rybolov s negatívnym vplyvom na ekosystémy a morské prostredie v prospech metód a výstroja na rybolov s menšími následkami.

Referenčné dokumenty: KOM (2005)0714z 10. januára 2006

Spravodajca: Albert Jan Maat (PPE-DE, NL)

V máji 2008 Európsky parlament prijal správu o **riadení zásob hlbokomorských druhov rýb**⁷⁶, ktorú vypracovala Rosa Miguélez Ramosová (PSE, ES). Tematické oddelenie B ešte predtým zorganizovalo prípravný seminár k tejto otázke, na ktorom boli predstavené štyri externé štúdie⁷⁷.

Parlament poukázal na to, že pred prijatím nových opatrení na riadenie by sa mala vykonať analýza, ktorá stanoví príčiny, prečo sa existujúce opatrenia neuplatňujú, a príčiny, ktoré viedli k tomu, že členské štáty si neplnili svoje záväzky, alebo ich plnili neskoro alebo pomocou odlišných metodológií. Vyzýva Komisiu, členské štáty a odvetvie rybolovu, aby vyplnili existujúce medzery tak, aby sa opatrenia na kontrolu výlovu mohli prispôbiť

⁷⁵ T6-0383/2006, Úradný vestník EÚ, L 070, 14.3.2008, s. 24, OEIL:

www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5304162.

⁷⁶ T6-0196/2008, 08/05/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484602.

⁷⁷ Pre dokumentáciu zo seminára pozri Antoine Dosdat, Pascal Lorange, Ifremer, France, Philip A. Large, CEFAS, Lowestoft, Matthew Gianni, IUCN, [Riadenie zásob rýb v hlbokom mori](#), Európsky parlament, 2007.

každej oblasti rybolovu, a uznáva, že väčšina hlbokomorských rybárskych oblastí je zmiešaných.

Európsky parlament zdôrazňoval Komisii, že sa musí dodržiavať preventívny prístup a využívanie každého druhu, ktorý sa považuje za hlbokomorský, a podľa toho sa musia stanoviť TAC na základe presných vedeckých štúdií. Taktiež zdôrazňoval potrebu koordinácie v rámci rôznych regionálnych organizácií rybného hospodárstva (ORH), aby všetky obmedzenia platili pre rybárov zo všetkých zmluvných strán, a tak sa predišlo nerovnakému zaobchádzaniu.

Parlament spomenul potrebu zaviesť zákaz vyhadzovania hlbokomorských rýb, čo by vedcom umožnilo presnejšie študovať komplexnú rôznorodosť vykladaných druhov, z ktorých mnohé nie sú jedlé. Komisia by mala odlišovať množstvá rybárskeho výlovu podľa cieľových druhov a druhov chytených náhodne a zároveň posilniť postupy monitorovania a kontroly.

Parlament požadoval od Komisie, aby:

- vykonala sociálno-hospodárske posúdenie hlbokomorského rybolovu a analýzu vplyvu zníženia rybárskeho výlovu na dané odvetvie, ako aj vplyvu neustáleho odčerpávania zásob rýb;
- zaviedla nové programy na zber vedeckých informácií;
- zlepšila postupy monitorovania a kontroly v členských štátoch;
- zabezpečila vykonávanie a možné zlepšenie existujúcich medzinárodných predpisov pre hlbokomorský rybolov.

Referenčné dokumenty: KOM (2007)0030z 29. januára 2007

Spravodajkyňa: Rosa Miguélez Ramos (PSE, ES)

6.4. Zavádzanie trvalej udržateľnosti do rybného hospodárstva EÚ pomocou maximálneho udržateľného výnosu (MUV)

V septembri 2007 Parlament prijal iniciatívnu správu o **zavedení maximálneho udržateľného výnosu (MUV)**⁷⁸, ktorú vypracovala Carmen Fraga Estevezová (PPE-DE, ES). Európsky parlament sa nazdával, že systém Spoločenstva na zachovanie a riadenie založený na TAC a kvótach nevedol k rozumnému využívaniu zásob. Nepružnosť systému a jeho závislosť od politických namiesto biologických pravidiel sa ukázal ako prekážka rozumného riadenia, ktorá sťažovala kontroly a podporovala vyhadzovanie rýb.

Parlament zdôrazňoval potrebu, aby sa všetky budúce opatrenia na zmenu súčasného systému EÚ pre ochranu a riadenie vykonávali s plnou účasťou rybárov a boli založené na vedeckom výskume. Poslanci Európskeho parlamentu požadovali prispievanie zo 7. rámcového programu na výskum zameraný na rozvoj teoretických modelov riadenia rybného hospodárstva, ich uplatnenie, lepšiu analýzu stavu zásob, prirodzených účinkov a iných medzidruhových vzťahov a lepšiu rybársku výstroj.

Parlament vzal na vedomie úmysel Komisie dosiahnuť tieto ciele tým, že z MUV urobí meradlo pre riadenie rybného hospodárstva, avšak varoval, že podľa veľkej väčšiny vedcov

⁷⁸ T6-0382/2007, 06/09/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5386052 .

tradičný model MUV nahradili nové moderné prístupy, ktoré berú do úvahy systém vo svojej celistvosti a zahŕňajú *okrem iného* aspekty súvisiace so životným prostredím a vzájomným vzťahom medzi druhmi a hospodárske a sociálne faktory. Vyvinuli sa nové metódy, založené na počítačových simuláciách rybolovu, ktoré napodobňujú prístup MUV, no neberú ho ako explicitný cieľ, a primerane zohľadňujú neistoty, environmentálne faktory a možné interakcie medzi druhmi, a mohli by sa v podstate rozšíriť tak, aby zohľadňovali stanovené sociálne a hospodárske faktory.

Parlament upozornil, že aplikovanie modelu MUV na rybolov viacerých druhov, ktorý v EÚ predstavuje väčšinu, by bolo náročné. Preto odsúdil nedostatočnú analýzu a neprimerané riešenia ponúknuté v oznámení Komisie, ako aj absenciu hĺbkového hodnotenia toho, čo by uplatnenie modelu MUV v skutočnosti znamenalo vzhľadom na jeho nedostatky, osobitosti jeho uplatnenia a prípadné riziká akýchkoľvek chýb v tomto modeli. Taktiež vyjadril poľutovanie nad absenciou analýzy vývoja konceptu MUV a možných výhod iných prístupov. Čas na návrh zavedenia systému MUV teda ešte nedozrel a potrebná je hlbšia analýza problémov s cieľom rozhodnúť, s dostatočnou politickou odvahou, o najvhodnejších opatreniach na zavedenie zmien, ktoré sú v súčasnej SPRH najviac potrebné.

Parlament znepokojovalo najmä to, že v súvislosti s ambicióznymi cieľmi zmeny prístupu v systéme ochrany a riadenia SPRH sa nevyužíva možnosť jasne vymedziť systém prístupu k zdrojom a že systém TAC/kvót a systém rybárskeho výlovu sa naďalej prekrývajú. Európsky parlament podporoval Komisiu, aby sa chopila tejto príležitosti a navrhla systém prístupu k zdrojom s dôrazom na trvalú udržateľnosť, obmedzenie vyhadzovania rýb, zjednodušenie technických opatrení, odstránenie diskriminácie a prílišnej konkurencie pre zásoby, zavedenie potrebnej flexibility a zvýšenie konkurencieschopnosti tohto odvetvia. Akákoľvek zmena systému riadenia musí nevyhnutne zahŕňať finančne prijateľné mechanizmy náhrad, čo si bude vyžadovať posúdenie sociálnych a hospodárskych dôsledkov tohto návrhu.

Európsky parlament vyzval na postupné zavedenie systému, ktorý by v konečnom dôsledku viedol k politike rybného hospodárstva, ktorá bude čoraz viac v súlade s biologickou kapacitou zásob, aby sa zabezpečila trvalá udržateľnosť rybného hospodárstva Spoločenstva. To by nakoniec viedlo k stabilnému systému prístupu k zdrojom, v ktorom sa TAC a kvóty budú musieť upravovať iba v osobitných prípadoch a pomocou poloautomatických mechanizmov namiesto toho, aby sa menili každý rok z dôvodov, ktoré nie sú čisto vedecké.

Referenčné dokumenty: KOM(2006) 360 zo 4. júla 2006

Spravodajkyňa: Carmen Fraga Estevez (PPE-DE, ES)

6.5. Politika zníženia množstva nežiaducich vedľajších úlovkov a odstraňovania odpadu v rámci európskeho rybného hospodárstva

V januári 2008 Parlament prijal správu o politike na zníženie počtu nežiaducich vedľajších úlovkov a počtu vyhadzovaných rýb v európskom rybnom hospodárstve ⁷⁹, ktorú vypracoval Carl Schlyter (Verts/ALE, SE).

⁷⁹ T6-0034/2008,31/01/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484622 .

Správa zdôrazňovala skutočnosť, že nežiaduce vedľajšie úlovky a vyhadzovanie rýb predstavujú vážny environmentálny a hospodársky problém, pretože na jednej strane sú zodpovedné za nerovnováhu v niektorých ekosystémoch a zároveň sa zistilo, že práve to je hlavnou príčinou vyčerpania zásob, z ktorých niektoré, napríklad treska, majú vysokú komerčnú hodnotu. Programy na zníženie počtu vyhadzovaných rýb sa musia úplne začleniť do celkovej politiky Spoločenstva pre trvalo udržateľné riadenie rybného hospodárstva.

Parlament navrhuje niekoľko možností:

- umožniť viac dní na mori alebo inak zvýšiť povolený čas na rybolov pre plavidlá využívajúce selektívnejší výstroj;
- zabezpečiť prednostný prístup do oblastí, ktoré sú uzatvorené, pre plavidlá, ktoré nevyužívajú selektívny výstroj;
- umožniť plavidlám so selektívnejším výstrojom loviť v čase, keď to pre ostatné plavidlá nie je povolené.

Parlament uviedol, že odvetvie bude priaznivejšie a účinnejšie reagovať na kombináciu pozitívnych a negatívnych stimulov. Zákaz vyhadzovania rýb by sa mal prijať až po vyskúšaní ostatných druhov negatívnych stimulov. V uznesení sa uvádza, že najcitlivejším spôsobom, ako postupovať, sú pilotné rybolovy, vybrané podľa množstva vyhadzovaných rýb alebo stavu ochrany príslušných druhov.

Uznesenie zdôrazňovalo, že ak sa prijmú zákazy vyhadzovania rýb pre osobitné rybolovy, potom by sa takéto ryby nemali v žiadnom prípade uvádzať na trh priamo, aby sa predišlo nekalým pohnútkam napríklad na vytvorenie trhu pre malé ryby alebo ryby chytené bez kvót. Plavidlám možno vyplácať náhrady za náklady spôsobené dopravou rýb, ktoré by inak vyhodili, na pobrežie. Tieto ryby by sa mohli využívať na výrobu rybej múčky a rybieho oleja akoukoľvek spoločnosťou, ktorá využíva túto možnosť a prispieva do regionálne organizovaného kompenzačného fondu.

Parlament nakoniec poukázal na to, že regulačný systém TAC je jednou z hlavných príčin vyhadzovania rýb a musia sa prijať opatrenia na predchádzanie povinnému odstraňovaniu nevyhnutne ulovených druhov legálnej veľkosti z dôvodu absencie kvót pre tieto druhy. Do TAC by sa mali zakomponovať kvóty vedľajších úlovkov a všetky vykládky vedľajších úlovkov by sa mali započítavať do pridelených kvót. Ak rybárska spoločnosť prekročí svoju kvótu na vedľajšie úlovky, bude riskovať zrušenie, podobne ako nadmerné množstvo mláďat by znamenalo okamžité zrušenie. Táto kvóta by sa potom mala postupne znižovať, aby sa vytvorili ďalšie stimuly pre zlepšovanie selektivity zariadení.

Referenčné dokumenty: KOM(2007) 136 z 28. marca 2007

Spravodajca: Carl Schlyter (Verts/ALE, SE)

6.6. Nástroje správy založené na právach rybolovu

Európsky parlament prijal správu⁸⁰ o **nástrojoch správy založených na právach rybolovu**, ktorú vypracovala Elspeth Attwoollová (ALDE, UK) ako reakciu na oznámenie Komisie na túto tému. Pred jej prijatím tematické oddelenie B zorganizovalo workshop, na

⁸⁰ T6-0113/2008, 10/04/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484612 .

ktorom boli predstavené štyri externé štúdie k tejto otázke ⁸¹.

Vo svojej správe Parlament uznáva, že sa využíva široká škála takýchto systémov a väčšina z nich využíva nejakú formu správy založenej na právach (SZP). Experimenty s riadením pomocou práv na rybolov v členských štátoch, ktoré uplatňovali takéto systémy, mali veľmi pozitívny vplyv v mnohých ohľadoch, napríklad pokiaľ ide o zníženie kapacity. Uznesenie zdôrazňuje úroveň zložitosti a problémy, ktoré sú s tým spojené pri prechode na jednotný systém, či už sa dosiahne harmonizáciou postupov členských štátov alebo jeho správou na úrovni Spoločenstva, aj keď tieto ťažkosti nie sú neprekonateľné. Keďže systém sa môže ukázať ako vysoko pozitívny pre riadenie niektorých flotíl Spoločenstva, zväziť by sa mala aspoň možnosť jeho zahrnutia do SPRH.

Parlament však považuje za potrebné posúdiť vplyv, ktorý môže mať uplatnenie systémov prístupu založeného na právach v súvislosti s relatívnou stabilitou, úrovňou koncentrácie vlastníctva práv a následnými sociálno-hospodárskymi dôsledkami, možnými výhodami pre veľké spoločnosti na úkor malých subjektov alebo miestnych rybárskych organizácií, možnými ďalšími nákladmi alebo rizikom nadmernej koncentrácie práv. Zdôrazňuje, že tieto otázky sa musia riešiť pred akýmkoľvek prechodom na jednotný systém, napríklad možnosť stanoviť, ako to naznačujú precedensy, limit na akumuláciu práv na rybolov.

Poslanci Európskeho parlamentu vyzvali Komisiu, aby všetky štúdie o SZP, ktoré iniciuje, mali za cieľ:

- poskytnúť úplný obraz a analýzu systémov SZP, ktoré sa v súčasnosti používajú v členských štátoch;
- preskúmať základné vzťahy v rámci SZP v súvislosti s: (a) tým, komu sa môžu práva prideliť, na koho sa môžu prenášať a či sa dá s nimi obchodovať, spolu s akýmkoľvek obmedzeniami v tomto smere a (b) rozsahom týchto práv;
- posúdiť účinnosť existujúcich systémov riadenia pri dosahovaní cieľov SPRH v oblasti:
 - zlepšenia efektívnosti odvetvia rybolovu a živobytia rybárov;
 - trvalo udržateľnej morskej ekológie;
 - životaschopnosti spoločenstiev závislých od rybolovu;
 - koncentrácie práv vlastníctva a možnej straty zamestnania;
 - preskúmania týchto otázok pre rôzne druhy rybolovu v rámci aj mimo vôd EÚ.

Referenčné dokumenty: KOM(2007)0073z 26. februára 2007

Spravodajkyňa: Elspeth Attwooll (ALDE, UK)

6.7. Vytvorenie systému Spoločenstva na predchádzanie, obmedzovanie a zabránenie nezákonnému, neohlásenému a neregulovanému rybolovu

Vo februári 2007 Parlament prijal správu⁸² o **vykonávaní akčného plánu EÚ proti nezákonnému, neohlásenému a neregulovanému (NNN) rybolovu**, ktorú vypracovala Marie-Hélène Aubertová (Verts/ALE, FR) .

Správa vyzývala Komisiu a členské štáty, aby zdvojnásobili svoje úsilie pri vykonávaní 15 opatrení zahrnutých v akčnom pláne EÚ pre NNN rybolov podľa dohody z roku 2002, a

⁸¹ Bjørn Hersoug, Luc van Hoof a Maud Evrard, Torbjorn Trondsen, Thórólfur Matthiasson, [Riadenie založené na právach rybolovu](#), Európsky parlament, 2007

⁸² T6-0044/2007, 15/02/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5386082 .

načrtla niekoľko odporúčaní pre opatrenia, ktoré sa majú vykonať. Predovšetkým sa v nej uvádza, že Komisia by mala do svojho navrhovaného nariadenia zahrnúť tieto opatrenia:

- mal by sa vytvoriť register Spoločenstva pre plavidlá, ktoré vykonávajú NNN rybolov, ktorý by zahŕňal plavidlá na čiernych listinách regionálnych organizácií pre riadenie rybolovu;
- vo všetkých členských štátoch by mali platiť spoločné minimálne sankcie za vážne porušenia a mali by byť dostatočne odstrašujúce;
- všetky čierne listiny rybárskych plavidiel a plavidiel na prevoz rýb vrátane ich vlastníkov alebo prevádzkovateľov, schválené regionálnymi organizáciami na riadenie rybolovu, by sa mali zverejniť a začleniť priamo do právnych predpisov Spoločenstva. Plavidlám na týchto zoznamoch, ktoré nepatria do EÚ, by sa mal zakázať vstup do prístavov EÚ na akýkoľvek účel, okrem prípadov „vyššej moci“ alebo z humanitárnych dôvodov. Všetkým plavidlám pod vlajkou EÚ by sa malo zakázať poskytovanie podpory (palivo, zásoby, prekládka atď.) týmto plavidlám, kým sú na mori;
- legálny pôvod rýb by sa mal preukázať pred tým, než sa umožní ich vyloženie v prístavoch EÚ alebo dovoz do EÚ.

Európsky parlament privítal vytvorenie novej Agentúry pre kontrolu rybného hospodárstva (vo Vigu v Španielsku) a vyzval Komisiu, aby zvažila myšlienku vytvorenia pobrežnej hliadky EÚ. Taktiež uviedol, že Komisia by mala zabezpečiť, aby všetky osoby vinné z NNN rybolovu nedostávali žiadny typ pomoci alebo dotácií z fondov Spoločenstva na žiadne odvetvie ich aktivít.

Referenčné dokumenty: Nelegislatívna správa

Spravodajkyňa: Marie-Hélène Aubert (Verts/ALE, FR)

V júni 2008 Európsky parlament následne prijal nezáväznú správu⁸³ o návrhu nariadenia, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na prevenciu a odstránenie nezákonného, neohláseného a neregulovaného (NNN) rybolovu a na odrádzanie od neho.

Podstatné prvky tohto návrhu pozostávajú z:

- vytvorenia zoznamu plavidiel (pod vlajkou EÚ aj mimo EÚ), ktoré vykonávajú NNN rybolov;
- systému štátnej kontroly prístavov, ktorým sa zabráni prístup NNN plavidiel z tretích krajín;
- zákazu dovozu NNN rýb požadovaním osvedčenia od vlajkového štátu, že ryby sú legálne;
- vytvorenia varovného systému Spoločenstva, ak sa vyskytne podozrenie, že sa objavili NNN ryby;
- zákazu dovozu rýb z krajín označených ako nespolupracujúce so systémom EÚ;
- ustanovení, ktoré upresňujú, aké opatrenia sa majú vykonať v každej z vyššie uvedených situácií.

⁸³ T6-0245/2008, 29/09/2008, Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 1, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5548632.

Referenčný dokument: KOM(2007)0602 zo 17. októbra 2007

Spravodajkyňa: Marie-Hélène Aubert (Verts/ALE, FR)

6.8. Začatie diskusie o prístupe Spoločenstva k systémom environmentálneho označovania výrobkov rybného hospodárstva

V septembri 2006 Európsky parlament prijal iniciatívnu správu⁸⁴ o oznámení Komisie, ktorým sa otvára diskusia o prístupe Spoločenstva k **schémam udeľovania environmentálnej značky produktom rybných hospodárstiev**, ktorú vypracovala Carmen Fraga Estévezová (PPE-DE, ES) .

V tejto správe poslanci Európskeho parlamentu vyjadrili poľutovanie nad oneskorením Komisie v predkladaní svojho oznámenia, čo umožnilo premnoženie súkromne iniciovaných environmentálnych značiek bez akejkoľvek formy kontroly a vznik nejasností pre výrobcov a spotrebiteľov. Správa tiež odsúdila „nízke ambície“ v oznámení, ktoré sa týmto otázkam nevenovalo primerane.

Parlament vyzval Komisiu, aby do šiestich mesiacov vypracovala oznámenie upresňujúce minimálne požiadavky a usmernenia, ktoré musí dodržať systém environmentálnych značiek Spoločenstva pre produkty rybných hospodárstiev, a zohľadnila pri tom medzinárodné kritériá, najmä tie, ktoré stanovila FAO, aby sa zaistil súlad akéhokoľvek systému environmentálnych značiek EÚ s Kódexom správania FAO a uzneseniami prijatými ostatnými medzinárodnými organizáciami ako OSN a WTO. Tento systém by mala podporovať Komisia, ktorá by mala byť zodpovedná za vytvorenie pravidiel pre jeho činnosť a zaručenie nezávislosti špecializovaných akreditačných a certifikačných orgánov, ako aj dôveryhodnosti vlastností, ktoré vyplývajú z tejto značky.

Referenčné dokumenty: KOM(2005)0275z 29. júna 2005

Spravodajkyňa: Carmen Fraga Estévez (PPE-DE, ES)

6.9. Ochrana morských ekosystémov na otvorenom mori pred škodlivými vplyvmi spojenými s používaním rybárskych zariadení na lov pri dne

V júni 2008 Európsky parlament prijal správu⁸⁵ o ochrane citlivých morských ekosystémov na otvorenom mori pred škodlivým vplyvom spojeným s používaním rybárskych zariadení na lov pri dne, ktorú vypracoval Duarte Freitas (PPE-DE, PT). Parlament požiadal tematické oddelenie o vypracovanie štúdie k tejto otázke⁸⁶. Hlavné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy správy sú tieto:

Parlament vypustil zákaz používania rybárskych zariadení na lov pri dne v hĺbkach väčších než 1 000 m.

⁸⁴ T6-0347/2006,07/09/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5281692 .

⁸⁵ T6-0246/2008, 15/07/2008, Ú. v. EÚ L 201, 30.7.2008, s. 8, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5548842 .

⁸⁶ Jose Franco, AZTI TECNALIA, *Účinky rybárskych zariadení na životné prostredie a sociálno-hospodárske dôsledky ich úpravy, výmeny alebo obmedzenia*, Európsky parlament, 2007.

Nariadenie musí zohľadňovať medzinárodné usmernenia pre riadenie hlbokomorského rybolovu na otvorenom mori, ktoré prijala FAO.

Parlament zmenil a doplnil definíciu „citlivého morského ekosystému“ a „rybárskych zariadení na lov pri dne“. Žiadosti o špeciálne povolenie na rybolov: musí sa k nim pripojiť podrobný plán rybolovu.

Ak nie je jasné, či ide o citlivý morský ekosystém, oblasť sa označí za citlivý morský ekosystém, kým nebudú dostatočné dôkazy o opaku.

Komisia podá Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia do 30. júna 2009 (namiesto 30. júna 2010).

Referenčný dokument: KOM(2007)0605zo 17. októbra 2007

Spravodajca: Duarte Freitas (PPE-DE, PT)

6.10. Predkladanie štatistík o akvakultúre členskými štátmi

V januári 2008 Európsky parlament prijal v rámci **postupu spolurozhodovania** správu⁸⁷ o **predkladaní štatistiky o akvakultúre členskými štátmi**, ktorú vypracoval Philippe Morillon (ALDE, FR). Parlament poukázal na to, že zvyšujúca sa dôležitosť liahní a odchovní pre činnosti akvakultúry si vyžaduje podrobné údaje na účely primeraného monitorovania a riadenia tohto odvetvia v rámci SPRH. Hlavné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy boli tieto:

- nariadenie by malo umožňovať členským štátom udelenie prechodného obdobia do dĺžky troch rokov;
- úprava definícií „akvakultúry“, „akvakultúry založenej na odlove“ a „produkcie“ (vrátane produkcie liahní a odchovní ponúkanej na predaj);
- Členské štáty použijú (nie „môžu použiť“) výberové zisťovanie alebo iné štatisticky overené metódy pokrývajúce najmenej 90 % celkovej produkcie, s výnimkou pre členské štáty, ktoré produkujú menej než 1000 ton namiesto 500;
- Členské štáty určia produkciu podľa druhov, s výnimkou druhov, ktoré neprekročia 500 ton a nepredstavujú viac ako 5 % hmotnosti produkcie podľa objemu v členskom štáte;
- údaje budú obsahovať: 1) ročnú produkciu (objem a jednotkovú hodnotu) akvakultúry; 2) ročné vstupy (objem a jednotkovú hodnotu) akvakultúry založenej na odlove; 3) ročnú produkciu z liahní a odchovní;
- Členské štáty odovzdajú údaje Eurostatu do dvanástich mesiacov (namiesto deviatich) od konca referenčného kalendárneho roka. Prvý referenčný rok bude 2008 (namiesto 2007);
- každé tri roky Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade hodnotiacu správu o zostavenej štatistike a o jej význame a kvalite a tiež sa v nej uvedie analýza nákladovej efektívnosti systému, ktorý sa používa na zhromažďovanie údajov a vypracovanie štatistiky, a uvedú sa osvedčené postupy na zníženie pracovného zaťaženia členských štátov a zvýšenie miery užitočnosti a kvality týchto údajov.

⁸⁷ T6-0027/2008,09/07/2008, Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 1, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5428882.

Referenčný dokument: KOM(2006)0864z 22. decembra 2006

Spravodajca: Philippe Morillon (ALDE, FR)

7. KULTÚRA, VZDELÁVANIE A ODBORNÁ PRÍPRAVA, MÉDIÁ, JAZYKY, MLÁDEŽ, ŠPORT A KOMUNIKÁCIA

7.1. Kultúra

Parlament je presvedčený, že európska integrácia by mala byť založená na kultúrnych hodnotách. Preto sa vždy mimoriadne zaujímal o podporu európskej spolupráce v kultúrnom odvetví. Iniciatívy Parlamentu v oblasti kultúry zahŕňajú rozličné oblasti ako práva umelcov, kultúrne dedičstvo a medzikultúrny dialóg.

7.1.1. Pracovné miesta a potenciál rastu v sektore kultúry

Európsky parlament pripisuje veľký význam cezhraničnej mobilite. V uznesení o stave sociálneho zabezpečenia z roku 2006 Parlament zdôrazňoval potrebu regulačného rámca, ktorý umožní cestujúcim umelcom riešiť problémy daní a sociálneho zabezpečenia. Výbor pre kultúru a vzdelávanie predtým požiadal tematické oddelenie o vykonanie štúdie o *Mobilite umelcov a sociálnom zabezpečení*, ktorá poukázala na niekoľko prekážok, s ktorými sa stretávajú umelci pracujúci v rôznych krajinách pri prijímaní dávok v nezamestnanosti a starobných dôchodkov⁸⁸.

Po požiadavke Európskeho parlamentu Rada súhlasila s pracovným plánom pre kultúru vrátane cieľa zlepšenia regulačných podmienok pre cestujúcich umelcov. Parlament následne podporil pilotný projekt pre „Mobilitu umelcov“, ktorý zabezpečí 1,5 milióna EUR z ročného rozpočtu EÚ na štúdie, spoločné opatrenia a výmenu osvedčených postupov pre právny rámec pre cestujúcich umelcov.

V procese spolurozhodovania o programe kultúry, zameranom okrem iného na podporu medzinárodnej mobility pracovníkov kultúry, Európsky parlament žiadal o zvýšenie financovania pre odvetvie kultúry.

Nedávna správa Parlamentu o odvetviach kultúrneho priemyslu vyzýva na novú pracovnú skupinu pre kultúru a kreatívne hospodárstvo, program na podporu takýchto odvetví, nižšiu DPH a jasnejšie zameranie na odbornú prípravu a mobilitu. Poslanci Európskeho parlamentu predkladajú konkrétne návrhy Komisii a členským štátom vrátane návrhov inovatívnych spôsobov financovania pre odvetvie kultúry.

Referenčný dokument: Rozhodnutie č. 1855/2006/ES z 12.12.2006⁸⁹

Spravodajcovia: Claire Gibault (ALDE, FR) pre *Stav sociálneho zabezpečenia umelcov*⁹⁰; Guy Bono (PSE, FR) pre *Odvetvia kultúrneho priemyslu*⁹¹.

7.1.2. Oboznámenie obyvateľov so spoločným dedičstvom Európy

Európsky parlament má v úmysle posilňovať vedomosti o našom spoločnom európskom dedičstve. Ochrana tohto dedičstva je jedným z jeho záujmov. Vo svojom uznesení o Európskej stratégii pre kultúru vyzýva Komisiu, aby navrhla konkrétne programy na zachovanie kultúrneho dedičstva Európy. Poslanci tiež žiadajú Komisiu, aby vykonala

⁸⁸ Susanne Capiou, Ericarts, *Mobilita umelcov a sociálne zabezpečenie*, Európsky parlament, 2006.

⁸⁹ Ú. v. EÚ L 372, 27.12.2006, s. 1-11, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5190192.

⁹⁰ T6-0236/2007, 07/06/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5398742

⁹¹ T6-0123/2008, 10/04/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5498632

všetko, čo je potrebné, na presadzovanie a ochranu literárnych a umeleckých vlastníckych práv, najmä v digitálnom prostredí. Výbor pre kultúru a vzdelávanie predtým požiadal tematické oddelenie o vypracovanie nezávislého stanoviska o stratégii navrhovanej Komisiou⁹².

Ochrana dedičstva Európy bola tiež stredobodom pozornosti uznesenia z roku 2005 o zbierke a zachovaní kinematografického dedičstva a uznesenia z roku 2006 o európskom kultúrnom a architektonickom dedičstve na miestnej úrovni.

Podpora spoločného európskeho dedičstva a súčasnej tvorby a rozvoja kultúry je stredobodom veľmi úspešnej iniciatívy Európske hlavné mesto kultúry. Od svojho spustenia v roku 1985 bolo Európske hlavné mesto kultúry skutočným úspechom. Každý rok sa vybralo jedno európske mesto, aby predstavilo seba, svoju históriu, dedičstvo a kultúru organizovaním série kultúrnych podujatí.

V súvislosti s rozšírením EÚ sa výberový postup pre Európske hlavné mesto kultúry reformoval. Vytvorili sa nové pravidlá, aby sa zapojili mestá z nových členských štátov a zlepšil výberový proces. Vo svojom uznesení o tomto novom postupe Európsky parlament upravil zloženie výberovej poroty a zahrnul ustanovenia pre prístupujúce štáty. Všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy boli prijaté. Podľa nových pravidiel sa od roku 2009 budú každý rok vyberať dve hlavné mestá, jedno zo starých a jedno z nových členských štátov.

Referenčný dokument:

- KOM(2007)0242, 10.5.2007

Spravodajca:

- Vasco Graça Moura (PPE-DE, PT) pre *Európsku stratégiu pre kultúru*⁹³

Referenčný dokument:

- KOM(2004)0171, 16.3.2004

- Hegyi Gyula (PSE, HU) pre Zbierku a zachovanie kinematografického dedičstva⁹⁴

Referenčný dokument:

- Rozhodnutie č. 649/2005/ES z 13.4.2005⁹⁵

Referenčný dokument:

- INI/2006/2050

Spravodajca:

Nikolaos Sifunakis (PSE, EL) pre Európske kultúrne a architektonické dedičstvo na miestnej úrovni⁹⁶

7.1.3. Medzikultúrny dialóg

Čoraz rozličnejšie spoločnosti a proces globalizácie spája ľudí z rôznych kultúrnych prostredí a s rôznymi názormi. Mierové spolunažívanie je založené na vzájomnom porozumení a

⁹² Christopher Gordon, Rod Fisher, Dragan Klaić, [Analýza oznámenia Komisie Európska stratégia pre kultúru v globalizovanom svete, Európsky parlament, 2007.](#)

⁹³ T6-0124/2008, 10/04/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5532002

⁹⁴ Odporúčanie 2005/865/ES z 11.12.2007, Ú. v. EÚ L 323, 9.12.2005, s. 57-61, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=241852

⁹⁵ Ú. v. EÚ L 117, 4.5.2005, s. 20-21, OEIL: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=238362>

⁹⁶ T6-0355/2006, 07/09/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5319222

rešpektovaní rozličných hľadísk. To sa dá posilňovať otvorenou a úctivou výmenou názorov. Takáto výmena názorov je jedným z hlavných cieľov medzikultúrneho dialógu.

Európsky parlament stanovil podporu medzikultúrneho dialógu za jednu zo svojich priorít. Medzikultúrny dialóg sa stal súčasťou vonkajších vzťahov Parlamentu. Parlament tiež v kontexte Európskeho roka medzikultúrneho dialógu 2008 zorganizoval a hostil niekoľko podujatí, okrem iného vrátane stretnutí na vysokej úrovni s náboženskými vodcami, diskusií a konferencií, arabského a afrického týždňa a medzikultúrneho filmového festivalu. Parlament si vyžiadal štúdie o tom, ako vzdelávací systém v EÚ učí žiakov vyrovnávať sa s vyššou rôznorodosťou spoločnosti⁹⁷, respektíve o realite európskeho islamu⁹⁸. Druhá uvedená štúdia ponúka alternatívny pohľad k tomu, ktorý popularizujú médiá.

7.2. Vzdelávanie a odborná príprava

Hlavnými prioritami európskej spolupráce v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy je podpora cezhraničnej mobility študentov a učiteľov a zlepšenie kvality všeobecného a odborného vzdelávania. V rokoch 2004 - 2009 Európsky parlament vzhľadom na tieto ciele podnikol niekoľko iniciatív a vyjadril sa k niekoľkým otázkam v rámci postupu spolurozhodovania.

7.2.1. Podpora mobility a európskej spolupráce

V roku 2002 dosiahol všeobecne známy program Erasmus cieľ „milión študentov programu Erasmus“. Doteraz sa do tohto študentského výmenného programu zapojilo viac ako 1,5 milióna študentov. V súčasnosti sa na tomto programe zúčastňuje 31 krajín a zapája sa doň deväť z desiatich vysokoškolských inštitúcií EÚ.

V roku 2006 sa poslancom Európskeho parlamentu podarilo zvýšiť mesačný grant na Erasmus prostredníctvom rokovaní s Radou. Od 1. januára 2007 sa grant zvýšil na 200 EUR mesačne, čo oproti predchádzajúcemu programu predstavuje nárast o 50 EUR mesačne.

Erasmus je súčasťou nového „integrovaného akčného programu v oblasti celoživotného vzdelávania“ (2007 - 2013), na ktorom sa Parlament a Rada dohodli v roku 2006. Tento program obsahuje štyri podprogramy pre školské vzdelávanie, vyššie vzdelávanie, odborné vzdelávanie a prípravu a vzdelávanie dospelých. Program tiež podporuje jazykové vzdelávanie, elektronické vzdelávanie a šírenie výsledkov projektu. Rozpočet programu na obdobie 2007 - 2013 je 6,97 miliardy EUR. Ďalším programom mobility je Erasmus Mundus, ktorý podporuje mobilitu študentov vyššieho vzdelávania medzi tretími krajinami a Európskou úniou.

Európsky parlament spoločne rozhoduje o právnych predpisoch a rozpočte vzdelávacích programov. Vo svojej úlohe rozpočtového orgánu sa mu podarilo zvýšiť rozpočet na niekoľko programov Spoločenstva. Výbor pre kultúru a vzdelávanie, ktorý je zodpovedný za tieto programy, sa tiež snaží zabezpečiť, aby postupy ich riadenia a vykonávania fungovali efektívne a transparentne.

⁹⁷ Cristina Allemann-Ghionda, Kolínska univerzita, [Interkultúrne vzdelávanie v školách](#), Európsky parlament, 2008.

⁹⁸ Felice Dassetto, Silvio Ferrari a Brigitte Maréchal, [Islam v Európskej únii: Čo hrozí v budúcnosti?](#), Európsky parlament, 2008.

Spolu s týmito programami sa snažia mobilitu zlepšiť ďalšie iniciatívy, ako napríklad Európsky systém prenosu kreditov (ECTS), Europass, Európska charta kvality mobility a nedávno prijatý Európsky kvalifikačný rámec (EQF). Jeho cieľom je umožniť porovnanie pracovných kvalifikácií získaných v ktoromkoľvek členskom štáte EÚ v celej EÚ prostredníctvom spoločného jazyka na popis kvalifikácií, a tak uľahčiť mobilitu.

Referenčný dokument:

- KOM(2007)0395, 12.7.2007

Spravodajkyňa:

- Marielle De Sarnez (ALDE, FR) pre *Program Erasmus Mundus*⁹⁹

Referenčný dokument:

- SEK(2005)0957, 8.7.2005

Spravodajca:

- Thomas Mann (PPE-DE, DE) pre *Európsky kvalifikačný rámec*¹⁰⁰

Ďalšie referenčné dokumenty:

- Rozhodnutie č. 1720/2006/ES z 15.11.2006¹⁰¹

- Rozhodnutie č. 2241/2004/ES z 15.12.2004¹⁰²

- Odporúčanie 2006/961/ES z 18.12.2006¹⁰³

7.2.2. Vzdelávanie a konkurencieschopnosť

Parlament považuje vzdelávanie za najlepší spôsob, ako zabezpečiť konkurencieschopnosť EÚ. S cieľom dosiahnuť lisabonský cieľ vytvorí z Európy konkurencieschopnú ekonomiku založenú na poznatkoch Parlament v uznesení z roku 2005 na tému vzdelávania ako základného kameňa lisabonského procesu vyzval členské štáty, aby zvýšili investície do vzdelávania, aby určili dôslednejšiu vnútroštátnu politiku pre vzdelávanie, podporovali vedecko-technický výskum a rozvíjali integrovanú stratégiu pre celoživotné vzdelávanie, ktorá podporí sociálnu integráciu.

Záujem o kvalitné vzdelávanie pre ľudí všetkých vekových kategórií je tiež stredobodom uznesenia Európskeho parlamentu o efektívnosti a rovnosti v európskych systémoch vzdelávania a odbornej prípravy. V tomto texte poslanci Európskeho parlamentu zdôrazňujú potrebu rozvíjať efektívnu a spravodlivú politiku pre všetky fázy vzdelávania vrátane vzdelávania v ranom veku. Pred schválením svojho uznesenia Výbor pre kultúru a vzdelávanie požiadal tematické oddelenie o vypracovanie brífingovej správy o tom, ako by sa dala zabezpečiť efektívnosť a rovnosť¹⁰⁴.

V ďalšom uznesení o vzdelávaní dospelých Európsky parlament vyzýva členské štáty, aby sa zamerali na kultúru celoživotného vzdelávania a podporovali získavanie vedomostí a viac ich atraktívňovali a sprístupňovali. Parlament tiež podporoval nariadenie, ktorým sa ustanovuje spoločný rámec pre systematickú tvorbu štatistík Spoločenstva v oblasti vzdelávania a celoživotného vzdelávania.

Referenčný dokument:

⁹⁹ T6-0497/2008, 21/10/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5510232

¹⁰⁰ T6-0368/2006, 26/9/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5303142

¹⁰¹ Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 45-68, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5190202

¹⁰² Ú. v. EÚ L 390, 31.12.2004, s. 6-20, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=239612

¹⁰³ Ú. v. EÚ L 394, 30.12.2006, s. 5, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5274982

¹⁰⁴ Prof. Marc Demeuse, Ariane Baye, Deloitte, [Efektívnosť a rovnosť v európskych systémoch vzdelávania a odbornej prípravy](#), Európsky parlament, 2007.

- KOM(2006)048, 8.9.2006 (Efektívnosť a rovnosť)

Spravodajca:

- Guy Bono (PSE, FR) pre *Vzdelávanie ako základný kameň lisabonského procesu*¹⁰⁵

Referenčný dokument:

- KOM(2006)0614, 23.10.2006 (Vzdelávanie dospelých)

Spravodajkyňa:

- Doris Pack (PPE-DE, DE) pre *Vzdelávanie dospelých: nikdy nie je neskoro vzdelávať sa*¹⁰⁶.

Referenčný dokument:

- KOM(2006)0481, 8.9.2006

Spravodajca:

- Tomáš Zatloukal (PPE-DE, CZ) pre *Efektívnosť a rovnosť v európskych systémoch vzdelávania a odbornej prípravy*¹⁰⁷;

Referenčný dokument:

- Nariadenie č. 452/2008 z 23.4.2008¹⁰⁸

7.3. Médiá

7.3.1. Reforma európskych pravidiel pre televízie

Európsky parlament ako prvý identifikoval potrebu modernizovať existujúce právne predpisy pre európsky audiovizuálny sektor. Nový vývoj v audiovizuálnom odvetví, najmä zblížovanie služieb a technológií (skutočnosť, že televízny kanál sa dá sledovať na počítači cez internet) a rast nelineárnych služieb (napr. video na požiadanie alebo mobilná a digitálna televízia), si vyžiadali modernizáciu smernice „Televízia bez hraníc“. Nová smernica o audiovizuálnych mediálnych službách sa teraz vzťahuje aj na nové mediálne služby ako internetová televízia a služby na požiadanie.

Počas zdĺhavého procesu rokovania s Radou Parlament zastával dôležitú úlohu pri:

- Zvýšení alebo aspoň zachovaní kvalitatívnych a kvantitatívnych obmedzení reklamy (napr. horný limit pre reklamy je naďalej 12 minút na hodinu) a zabezpečení právneho uznávania umiestňovania produktov doplneného opatreniami (napríklad jeho zákaz v detských programoch).
- Podpore úplného prístupu k službám audiovizuálnych médií pre telesne postihnuté osoby.
- Účinnom zlepšení ochrany mladistvých vďaka vytvoreniu kódexov správania (napr. pokiaľ ide o reklamu na „nezdravé“ potraviny v detských programoch) alebo zabránením ich prístupu k obsahu pre dospelých v službách audiovizuálnych médií na požiadanie.

¹⁰⁵ T6-0384/2005, 18/01/2005, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5221062

¹⁰⁶ T6-0013/2008,16/01/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484642

¹⁰⁷ T6-0417/2007,27/9/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484632

¹⁰⁸ Ú. v. EÚ L 145, 4.6.2008, s. 227, OEIL: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5295862>

Poslanci Európskeho parlamentu už predtým vyzvali na opatrenia na ochranu detí pred nevhodným obsahom na internete v správe o ochrane mladistvých a ľudskej dôstojnosti a práve na odpoveď, prijatej v roku 2006.

Referenčné dokumenty:

- Smernica 2007/65/ES z 11.12.2007¹⁰⁹;
- Odporúčanie 2006/952/ES z 20.12.2006¹¹⁰.

7.3.2. Zachovanie rôznorodosti európskych médií

Európsky parlament je presvedčený, že pluralita systému médií je pre demokraciu v Európe nevyhnutná. V uznesení o pluralite médií, odhlasovanom v septembri 2008, poslanci vyzývajú Komisiu a členské štáty, aby zachovali pluralitu médií a zabezpečili prístup všetkých občanov EÚ k bezplatným a rôznorodým médiám vo všetkých členských štátoch a v prípade potreby odporúčali zlepšenia.

V rovnakom duchu Parlament v správe prijatej tiež v septembri 2008 vyzval na väčšiu pozornosť pre „komunitné médiá“, to znamená médiá, ktoré spravujú najmä dobrovoľníci bez nároku na zisk. Väčšinou ich riadia miestne komunity a môžu tiež pomôcť pri lepšom informovaní o práci EÚ. Poslanci Európskeho parlamentu ešte predtým požiadali tematické oddelenie o vypracovanie štúdie o situácii tohto *veľmi osobitého mediálneho odvetvia v EÚ*¹¹¹.

Referenčný dokument:

- SEK(2007)0032, 16.1.2007

Spravodajkyňa:

- Marianne Mikko (PSE, ET) pre *Koncentrácia a pluralizmus v médiách v EÚ*¹¹²

Referenčný dokument:

- INI/2008/2011

Spravodajkyňa:

- Karin Resetarits (ALDE, AT) pre *Komunitné médiá v Európe*¹¹³

7.3.3. Podpora európskej kinematografie

V roku 2006 Európsky parlament a Rada dosiahli dohodu o programe „MEDIA 2007“. Tento program uľahčuje prístup filmových tvorcov k financovaniu a pomáha zvýšiť cirkuláciu európskych audiovizuálnych diel na celom svete. Európskemu filmovému priemyslu poskytuje 755 miliónov EUR v rokoch 2007 - 2013.

Veľký úspech tohto programu bol zjavný na tohtoročnom filmovom festivale v Cannes. Medzi filmami, ktorým sa dostalo počty na odovzdávaní cien, boli štyri filmy financované programom EÚ Media: *Entre Les Murs* (Laurent Cantet, Palme d'Or), *Gomorra* (Matteo Garrone, Grand Prize), *Le silence de Lorna* (Luc a Jean-Pierre Dardenne, cena za najlepší scenár) a *Tulpan*, (Sergey Dvortsevov, Prix *Un Certain Regard*). Tieto štyri filmy patrili do celkového počtu 14 filmov financovaných z programu MEDIA, ktoré boli vybrané na premietanie počas festivalu. Filmy podporované programom MEDIA už tento rok triumfovali

¹⁰⁹ Ú. v. EÚ L 332, 18.12.2007, s. 27, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5301252

¹¹⁰ Ú. v. EÚ L 378, 27.12.2006, s. 72, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=243292

¹¹¹ Kern European Affairs (KEA), *Stav komunitných médií v Európskej únii*, Európsky parlament, 2007.

¹¹² T6-0459/2008, 25/09/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5564652

¹¹³ T6-0456/2008, 25/09/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5581672

na ocenení Oscar so zlatou soškou pre *The Counterfeiters* (Stefan Ruzowitzky) a pre *La vie en Rose* (Olivier Dahan).

Aby sa úspech programu MEDIA rozšíril aj mimo Európskej únie, Parlament podporil prípravnú činnosť na nový program, MEDIA MUNDUS, vyčlenením 2 miliónov EUR v ročnom rozpočte EÚ na zlepšenie spolupráce medzi filmovým priemyslom EÚ a jeho partnermi na celom svete.

V roku 2007 Európsky parlament pripravil filmové ocenenie s názvom LUX. Touto výročnou cenou sa odmeňuje film, ktorý sa venuje súčasným sociálnym otázkam alebo vyzdvihuje európsku kultúru. Cenou je vytvorenie 23 kópií víťazného filmu s titulkami vo všetkých jazykoch Spoločenstva a verzie pre osoby so sluchovým postihnutím, čím sa zameriava na podporu distribúcie európskych filmov. Prvým víťazom sa stal nemecko-turecký režisér Fatih Akin so svojím filmom „Na druhej strane“ (*Auf der anderen Seite*). V roku 2008 poslanci udelili cenu filmu *Le silence de Lorna* od bratov Dardennovcov.

Referenčný dokument:

- Rozhodnutie č. 1718/2006/ES z 15.11.2006¹¹⁴

7.4. Jazyky

7.4.1. Podpora viacjazyčnosti a jazykovej rozmanitosti

Ako sa uvádza v uznesení z roku 2006, Parlament sa jednoznačne hlási k hlavným cieľom rámcovej stratégie EÚ pre viacjazyčnosť. Týmito cieľmi sú: povzbudzovať jazykové vzdelávanie a podporovať jazykovú rozmanitosť, podporovať viacjazyčné hospodárstvo a poskytnúť občanom jednoduchší prístup k informáciám o EÚ v ich vlastných jazykoch.

Parlament sa domnieva, že je nevyhnutné, aby každý občan vedel v praxi používať okrem svojho vlastného aspoň dva jazyky. Preto v uznesení z roku 2005 privítal vytvorenie indikátora jazykovej kompetencie, nástroja na hodnotenie jazykovej spôsobilosti. V iniciatívnej správe z roku 2006 o európskom rozmere školských vzdelávacích materiálov sa ďalej zdôrazňovalo, že členské štáty by mali do svojich školských programov zahrnúť aspoň dva cudzie jazyky od veľmi skorého veku. V roku 2008 Výbor pre kultúru a vzdelávanie požiadal tematické oddelenie, aby vypracovalo štúdiu na zhodnotenie výsledkov *akčného plánu EÚ pre viacjazyčnosť a úsilia Rady Európy na ochranu menšinových a regionálnych jazykov*¹¹⁵.

Referenčný dokument:

- KOM(2005)0596, 22.11.2005

Spravodajca:

- Bernat Joan I Marí (ALDE, ES) pre uznesenie o viacjazyčnosti¹¹⁶

Referenčný dokument:

¹¹⁴ Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 12, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5189552

¹¹⁵ Joe Cullen, Clare Cullen, Véronique Maes, Gigliola Paviotti, Menon Network EEIG, *Viacjazyčnosť: medzi politickými cieľmi a vykonávaním*, Európsky parlament, 2008.

¹¹⁶ T6-0488/2006, 15/11/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5329122

- KOM(2005)0356, 01/08/2005

Spravodajca:

- Manolis Mavrommatis (PPE-DE, EL) pre *Indikátor jazykovej spôsobilosti*¹¹⁷

Referenčný dokument:

- INI/2006/2041

Spravodajca:

- Christopher Beazley (PPE-DE, UK) pre *Iniciatívy na doplnenie národných školských osnov*¹¹⁸.

7.4.2. Európsky parlament stelesňuje viacjazyčnosť

Európsky parlament je presvedčený, že používanie rôznych jazykov, ktorými hovoria jeho občania v európskych inštitúciách, je dôležitým činiteľom pre zaistenie transparentnosti, legitimity a efektívnosti. Každý občan EÚ má právo predkladať požiadavky alebo petície Európskemu parlamentu v úradnom jazyku svojej krajiny a dostať v tomto jazyku odpoveď. Okrem toho má každý poslanec Európskeho parlamentu právo rozprávať a počúvať v úradnom jazyku podľa svojho výberu.

Rozšírením v roku 2004 a 2007 sa počet úradných jazykov inštitúcií EÚ viac ako zdvojnásobil na 23. Táto skutočnosť predstavovala obrovskú výzvu v oblasti riadenia a organizácie tlmočnických a prekladateľských služieb. Vo svojom úsilí zabezpečiť využívanie všetkých oficiálnych jazykov v parlamentných konaniach v praxi je Európsky parlament stelesnením jazykovej rozmanitosti v EÚ. Tento záväzok Európskeho parlamentu k viacjazyčnosti je na celom svete jedinečný.

7.5. Mládež

Európsky parlament vždy podporoval úzku spoluprácu medzi členskými štátmi v oblasti mládeže. Parlament napríklad udával cestu pri vytváraní Európskej dobrovoľníckej služby a podpore výmen medzi mladými. V rokoch 2004 - 2009 sa podniklo niekoľko činností na podporu mladých Európanov.

7.5.1. Európsky parlament podporuje aktívnych mladých ľudí

Poslanci sa dohodli s Radou na novom programe „Mládež v akcii“ pre roky 2007 - 2013. V procese rokovaní Parlament vyzýval na výrazné zvýšenie prideleného rozpočtu a jednoduchší prístup k týmto činnostiam. Parlament tiež zdôrazňoval, že by sa mal uľahčiť prístup k tomuto programu a mladí ľudia so zdravotným postihnutím musia mať rovnaké podmienky, aby sa predišlo diskriminácii. Parlament rovnako uspel so zahrnutím týždňa európskej mládeže, úspešnej udalosti, ktorá sa koná v roku 2008 štvrtý raz, do činností financovaných z tohto programu. Program „Mládež v akcii“ podporuje aktívne a európske občianstvo mladých ľudí a zameriava sa na rozvoj solidarity, tolerance a vzájomného porozumenia medzi mladými ľuďmi z rôznych krajín a rôzneho pôvodu.

V apríli 2008 organizátori ceny Charlemagne a Európskeho parlamentu spoločne vytvorili nové ocenenie Európska mládežnícka cena Charlemagne, ktoré uznáva prínos mladých ľudí

¹¹⁷ T6-0184/2006, 27/04/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5288422

¹¹⁸ T6-0361/2006, 26/09/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5313042

k procesu európskej integrácie. Ocenenie poskytuje prostriedky vo výške 2 000 až 5 000 EUR na existujúce projekty, ktoré posilňujú spoločný pocit európskej identity a spolupráce. Prvú mládežnícku cenu Charlemagne udelili mládežníckemu projektu s názvom „Študenti bez hraníc“ počas večera 29. apríla v Aachene. Každý rok sa viac ako sto študentov z Rumunska, Slovenska, Maďarska, Ukrajiny a iných krajín stretáva na seminároch zameraných na vedenie, kde sa venujú európskym otázkam. Druhá a tretia cena išla do Spojeného kráľovstva a Grécka.

Referenčný dokument:

- Rozhodnutie č. 1717/2006/ES z 15.11.2006¹¹⁹

7.6. Šport

7.6.1. Smerom k politike EÚ pre šport: Poslanci Európskeho parlamentu sa zaoberajú televíznymi právami, tréningom hráčov, dopingom a rasizmom

Prísnejšie pravidlá pre doping, podpora návrhov UEFA na podporu tréningu mladých futbalistov a spravodlivé rozdelenie ziskov z lotérií sú medzi návrhmi Európskeho parlamentu v uznesení o bielej knihe Komisie o športe a v jeho akčnom pláne, ktorý prijala veľká väčšina v máji 2008. Správa vyzýva Komisiu, aby vypracovala jasnejšie usmernenia o tom, ako uplatňovať pravidlá EÚ v oblasti športu. Parlament tiež vyjadruje znepokojenie nad prípadnou dereguláciou trhov s hazardnými hrami. V správe o profesionálnom futbale odhlasovanej v roku 2007 poslanci Európskeho parlamentu už uviedli, že profesionálny futbal v EÚ potrebuje lepšie pravidlá v mnohých oblastiach, od správy klubových financií až po získavanie mladých talentov, a vyzval Európsku komisiu, aby navrhla riešenia.

Európsky parlament si tiež uvedomuje sociálne a vzdelávacie aspekty športu. V roku 2007 poslanci Európskeho parlamentu odhlasovali uznesenie o úlohe športu vo vzdelávaní. Telesná výchova by podľa nich mala byť v škole povinná a deti by mali mať aspoň tri hodiny telesnej výchovy týždenne s cieľom boja proti obezite a podnietenia k zdravému životnému štýlu. Parlament pripravil podklady pre svoju správu žiadosťou o štúdiu, ktorá určí hlavné trendy v *úlohe telesnej výchovy v členských štátoch*¹²⁰.

V roku 2006 poslanci tiež prijali písomné vyhlásenie, v ktorom sa dôrazne odsudzujú všetky formy rasizmu na futbalových zápasoch. Parlament vyzýva UEFA a všetkých ďalších organizátorov súťaží v Európe, aby zabezpečili rozhodcom možnosť podľa jasných a prísnych usmernení zastaviť alebo zrušiť zápasy v prípade vážnych rasisticky motivovaných incidentov.

Parlament tiež aktívne podporoval zavedenie prípravných opatrení v oblasti športu do rozpočtu na rok 2009. Jeho cieľom je pripraviť budúce opatrenia EÚ v oblasti športu na základe priorít stanovených v bielej knihe.

Referenčný dokument:

¹¹⁹ Ú. v. EÚ L 327, 24.11.2006, s. 30-44, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5190212

¹²⁰ Profesor Ken Hardman, Worcestereská univerzita, *Súčasná situácia a perspektíva telesnej výchovy v Európskej únii*, Európsky parlament, 2007.

- KOM(2007)0391, 11.7.2007

Spravodajca:

- Manolis Mavrommatis (PPE-DE, EL) pre uznesenie o *Bielej knihe o športe*¹²¹

Referenčný dokument:

- KOM(2005)0680, 22.12.2005

Spravodajca:

- Pál Schmitt (PPE-DE, HU) pre *Úlohu športu vo vzdelávaní*¹²²

Referenčný dokument:

- INI/2006/2130

Spravodajca:

- Ivo Belet (PPE-DE, BE) pre *Budúcnosť profesionálneho futbalu*¹²³

Referenčný dokument:

- Písomné vyhlásenie o riešení rasizmu vo futbale¹²⁴

7.7. Európa a jej občania

7.7.1. Komunikácia o Európe s jej občanmi a podpora aktívneho občianstva

Ako zástupca záujmov európskych občanov Európsky parlament pripisuje veľkú dôležitosť komunikácii o činnostiach EÚ s jej občanmi. Vo svojich uzneseniach o komunikačnej stratégii EÚ Parlament opakovane predkladal podrobné návrhy na zlepšenie vzťahu medzi EÚ a jej občanmi a kriticky hodnotil iniciatívy Komisie. Európsky parlament *okrem iného* podporuje vytvorenie spoločnej komunikačnej stratégie všetkých inštitúcií EÚ, prepracovanie spôsobov komunikácie, komunikáciu o európskych otázkach na decentralizovanej, teda národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, ako aj silnejšie zapojenie a cezhraničnú spoluprácu národných, regionálnych a miestnych médií.

V roku 2006 sa Parlament a Rada dohodli na programe Európa pre občanov. Jeho cieľom je podporiť spoluprácu medzi občanmi a ich organizáciami z rôznych krajín. Z tohto programu sa financujú známe iniciatívy, napríklad partnerstvá miest.

Referenčné dokumenty:

- KOM(2006)0035, 1.2.2006 a KOM(2004)0196, 20.4.2004

Spravodajca:

- Luis Herrero-Tejedor (PPE-DE, ES) pre *Európsku politiku pre komunikáciu s občanmi a správu s názvom Vykonávanie informačnej a komunikačnej stratégie pre EÚ*¹²⁵

Referenčný dokument:

- Rozhodnutie č. 1903/2006/ES z 12.12.2006¹²⁶.

¹²¹ T6-0198/2008, 08/05/2008, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5565022

¹²² T6-0503/2007, 13/11/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5478932

¹²³ T6-0100/2007, 29/03/2007, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5353822

¹²⁴ T6-0080/2006, 14/03/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5323832

¹²⁵ T6-0500/2006, 16/11/2006, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5329222;

T6-0183/2005, 12/05/2005, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5214472

¹²⁶ Ú. v. EÚ: L 378, 27.12.2006, s. 32, OEIL: www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5243942

GENERÁLNE RIADITEĽSTVO PRE VNÚTORNÉ POLITIKY

POLITICKÉ ODDELENIE **B** ŠTRUKTURÁLNA POLITIKA A POLITIKA SÚDRŽNOSTI

Úloha

Politické oddelenia sú odbornými jednotkami, ktoré poskytujú špecializované poradenstvo výborom, medziparlamentným delegáciám a iným parlamentným orgánom.

Oblasti politiky

- Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
- Kultúra a vzdelávanie
- Rybné hospodárstvo
- Regionálny rozvoj
- Doprava a cestovný ruch

Dokumenty

Navštívte webovú stránku Európskeho parlamentu :
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

FOTOGRAFIE POSKYTL: iStock International Inc., Photodisk, Phovoir

